

В.Я.Тимофєєв

РІЧ ПРО БУДЖАЦЬКУ СІЧ

2006

РІЧ ПРО БУДЖАЦЬКУ СІЧ

«... Після нас не буде нас, а справи залишаться» - сказав останній станичний отаман некрасівських козаків Муравльовки, страчений румунами в 1918 році за збройний супротив. Я додам: «Так, справи залишаються, якщо їх занотує Хранитель в Літопису».

Десятирічний термін діяльності козацьких організацій в Буджаку дає підстави мені стверджувати: нам, козакам, потрібен свій печатний орган, свій Літопис, бо багато чого з діяльності нашої (кінця ХХ - початку ХХІ століть) забулося, зникло багато документів, відходять у Спокій старі козаки, які розпочинали справу...

Літопис «Річ про Буджацьку Січ» друкувався на протязі 2004-2006 років невеликим накладом в 50 примірників й розповсюджувався серед козаків; по одному примірнику отримували школи козацько-лицарського виховання.

Діяльність наших козацтв середини 90-х років ХХ століття описана в блиц-інформаціяїх («Леля», «Козача», «Дана», «Джура», «Джура та Дана», «Берегиня», «Козак») та шкільній газеті «Річ про Адамівську Січ». Вони зібрані в книзі «Річ про Адамівську Січ. Хроніка Адамівської школи» (7 томів).

Літопис «Річ про Буджацьку Січ» знайомить читача з новинами козацтва, історією та сучасним станом всіх 28 козацьких військ (11 з них були на Україні - Азовське, Бузьке, Буджацьке, Запорозьке Низове, Запорозьке Реєстрове, Грецько-Албанське, Дунайське, Катеринославське, Кримське, Усть-Дунайське, Чорноморське). В Літопису Ви маєте змогу ознайомитися з дитячо-юнацьким козацьким рухом; з особами, діяльність яких залишила слід в історії козацтва...

@В.Я.Тимофєєв. «Річ про Буджацьку Січ».
Літопис козацтв Південноукраїнського Задністров'я.
Свідоцтво про державну реєстрацію
№2552000000002957 від 23.02.2006 р.
Замовлення №33/7-12 від 29.12.2006.
м. Білгород-Дністровський.

РІЧ ПРО БУДЖАЦЬКУ СІЧ

Інформаційно-аналітичний орган козаків Буджаку	№ 26 СІЧЕНЬ 2006	Душу – Богу! Життя – Батьківщині! Серце – людям! Честь – нікому!
---	------------------------	---

Прочитай та передай товаришу!

В.ТИМОФЄЄВ. БРАТИ, ОБ'ЄДНАЙМОСЯ !?

Кінець ХХ століття – початок ХХІ століття в козацькому русі характеризується як період росту організацій різного напрямку та чисельного росту цих організацій. Від материнської організації (Всеукраїнська громадська організація Українське козацтво) почали відходити крайові організації та й просто окремі первинні товариства й утворювати свої – незалежні. Це ж стосується й Одеського краю.

Збільшення кількості членів козацьких організацій веде до появи поглядів, відмінних від поглядів керівництва цих організацій. Якщо керівництво толерантне, мудре – відміни в поглядах ведуть до розвитку організації, покращання її роботи, зміцненню авторитету в широкому загалі. Але якщо керівництво організації авторитарне, не терпить інших поглядів на розвиток руху, крім своїх, - суперечки виливаються в розкол. Тут є й позитивний момент: можна вважати, що це не розкол, а очищення; невдоволені діяльністю організації козаки створюють свій підрозділ і намагаються працювати краще.

Така ж ситуація склалася на Україні й з партіями. Їх багато, але до Верховної Ради пройдуть небагато: шість-сім (можливо, «нашісти», «регіонали», «бютівці», «вітренківці», комуністи, соціалісти, «костенківці»). Й надалі кількість цих партій буде зменшуватися; залишаться ті, що будуть користуватися довірою виборців. На місцях (обласні, районні ради) картина буде строкатішою...

Так і в козаків: збільшується кількість організацій – зменшується кількість членів цих організацій; падає їх авторитет; зменшується кількість практичних дій; зменшується кількість людей, що підтримують їх; а далі – більшість організацій існує лише формально. Відтак, об'єднання різних організацій можливе лише на ґрунті реальних практичних інтересів лідерів, членів організацій; й можливо, лише на деякий строк, й можливо в одній-однісенькій справі. Вважаю можливим об'єднання зусиль організацій для проведення конкретних справ (без формального, організаційного об'єднання) за принципом КТП (колективна творча справа). Ця методика розроблена російським вченим Івановим й дає добрі результати. Але повинна бути тоді Координаційна рада справи (рада отаманів), рішення якої безумовні для виконання.

До речі, багато крайових, районних, первинних товариств організаційно входять до декількох об'єднань козацтва та організацій, на практиці демонструючи толерантність та здатність до дієвого діалогу і співробітництва. Можливо, це ще один з шляхів практичного об'єднання зусиль в справах козацьких; об'єднання дієвого, а не формального...

ВСЕУКРАЇНСЬКІ КОЗАЦЬКІ ОРГАНІЗАЦІЇ.

Нині всі козацькі організації України можливо умовно розділити на чотири групи: на реєстровиків, запорожців, вільних козаків і так званих «звичаєвих».

1. До реєстровиків належать Міжнародна оборонно-спортивна національно-патріотична громадська організація «Українське козацтво» (Вардинець І.С.), Всеукраїнська громадська організація «Українське реєстрове козацтво» (Шевченко А.І.), Громадська організація «Міжнародна Спілка Козацьких Військ України та Зарубіжжя» (Баранчиков В.В.), Всеукраїнська громадська організація «Козацькі війська України» (Груба Є.Г., Осипенко В.А.), Міжнародна громадська організація «Міжнародна Асоціація «Козацтво» (Конечний О.М.), Міжнародна громадська організація «Спілка козацьких організацій України» (Лазаренко С.Ж.), Всеукраїнська громадська організація «Козацька територіальна оборона» (Сєдих В.Ф.), Міжнародна громадська організація «Міжнародний Союз козацтва» (Хорофейко О.В.), Міжнародна громадська організація «Міжнародна Академія Козацтва» (Ямненко М.І.).

2. Запорізький напрямок представлений Міжнародною громадською організацією «Козацтво Запорозьке» (Сагайдак Д.І.), Всеукраїнською громадською організацією «Військо Запорозьке Низове», Всеукраїнською спілкою громадських організацій «Спілка козаків України» - «Військо Запорозьке» (Попов В.Б., Заболотний П.І.), Всеукраїнською громадською організацією «Відродження Запорозького козацтва» (Солодовник О.Я., Скворцов О.М.).

3. До вільних козаків можна віднести Міжнародну оборонно-патріотичну громадську організацію «Козацтво України» та Всеукраїнську громадську організацію «Всеукраїнська федерація козацького двобою» (Попович А.В.), Об'єднане козацтво України, Всеукраїнську громадську організацію «Соборне Козацтво України «Січ» (Гуменюк В.О.), Всеукраїнську громадську організацію «Товариство Нестора Махна «Гуляй-Поле» (Притула О.Л.), Всеукраїнську громадську організацію «Козацтво Нової України» (Ситнюк М.А.), Міжнародну громадську спілку «Всевелике Військо Донське» (Постолакі О.В.).

4. Звичаєве козацтво – Міжнародна громадська організація «Міжнародна федерація Бойового гопака» (Пилат В.С.). До звичаєвиків також належать характерники і прихильники язичтва (Петренко Є.Д.).

Склад Ради Українського козацтва при Президентові України (з 04 червня 2005 року): Аржевітін С.М., Баранчиков В.В., Вардинець І.С., Груба Є.Г., Гуменюк В.О., Каленяк В.П., Конечний О.М., Лазаренко С.Ж., Мулява В.С., Петренко Є.Д., Пилат В.С., Попов В.Б., Попович А.В., Постолакі О.В., Притула О.Л., Сагайдак Д.І., Сєдих В.Ф., Ситнюк М.А., Солодовник О.Я., Хорофейко О.В., Чухліб Т.В., Шевченко А.І., Ямненко М.І.

Головна мета діяльності Ради – забезпечення реалізації потенціалу козацької ідеї для консолідації українського суспільства, залучення козацьких громадських організацій до охорони культурної спадщини, фізкультурно-спортивної роботи, військово-патріотичного виховання молоді.

Ред.: Тимофєєв В.Я., м. Білгород-Дністровський. Тел.: р. (804849) 2-24-78, моб. 8-097-466-7174.
E-mail: timofeev_valeriy@rambler.ru

РІЧ ПРО БУДЖАЦЬКУ СІЧ

Інформаційно-аналітичний орган козаків Буджаку	№ 27 ЛЮТИЙ 2006	Душу – Богу! Життя – Батьківщині! Серце – людям! Честь – нікому!
---	-----------------------	---

Прочитай та передай товаришу!

АДАМІВСЬКА СІЧ. ШКОЛА. ПРИЙОМ У КОЗАЧАТА.

23 лютого 2006 року в Адамівській школі відбулося Свято прийому у козачата. Висвячували в козачата полковник УК Л.Г.Городецький – отаман Білгород-Дністровської паланки (військовий пенсіонер, прапорщик запасу ЗСУ, приватний підприємець), генерал-хорунжий УК М.П.Скляренко – отаман Буджацької Січі (військовий пенсіонер, підполковник запасу ЗСУ, фермер), полковник УК В.Я.Тимофєєв – заступник Польового Гетьмана УК, отаман-наставник «Молодої Січі» УК (педагогічний пенсіонер, капітан запасу ЗСУ, начальник відділу організаційної та кадрової роботи Білгород-Дністровської районної державної адміністрації), полковник УК В.О.Гавриленко – отаман-наставник «Молодої Січі» УК (військовий пенсіонер, підполковник запасу ЗСУ, адміністратор дозвільної системи Білгород-Дністровської районної державної адміністрації).

На святі були присутні педагоги-організатори, заступники директорів з виховної роботи шкіл району, Адамівський сільський голова М.А.Бурлай, Адамівські педагоги – В.М.Вронська, В.Н.Гриценко. Після посвяти відбулися педагогічні посиденьки; педагоги та козаки обмінялися думками щодо реалізації в школах системи козацько-лицарського виховання.

ОДЕСЬКІ КРАЙОВІ (ОБЛАСНІ) КОЗАЦЬКІ ОРГАНІЗАЦІЇ.

На теперішній час в Одеському краї працюють більше 30 незалежних козацьких організацій, які мають статус обласних: Буджацьке січове козацьке військо (Скляренко М.П.), Громадська організація «Військо вірних козаків Чорноморських ім. гетьмана Богдана Хмельницького» (Дрямін О.І.), Козацька асоціація пасічників Одещини (Доргань В.С.), Козацька громадська організація «Варун» (Ворона О.М.), Козацьке товариство «Отаман Сірко» з обласним особливим підрозділом «Отаман Сірко» Українського козацтва (Кривобок В.М.), Об'єднання звичаєвого козацтва «Чорноморська Січ» (Миронець П.Т.), Козачий Центр Духовності та Культури Козацтва України в Одеській області (Циба В.І.), Одеський полк Міжобласної громадської організації «Українське Чорноморське козацтво» (Цветков О.В.), Обласне громадське творче об'єднання «Театр пісні та танцю Чорноморського козацтва» (Василенко В.М.), Одеська обласна організація українських козаків «Одеська Січ» (Коваль І.Г.), Одеське відділення Міжнародної благодійної організації Козацький фонд «Альбатрос» (Довбня Є.І.), Одеське крайове товариство Козацтва України «Чорна Січ» (Тургенєв І.Ю.), Одеське обласне відділення Міжнародного благодійного фонду соціальної допомоги відродження козацького війська Запорізького України «Козацький» (Єлістратов С.В.), Одеське обласне

козацьке товариство Всеукраїнської громадської організації «Українське реєстрове козацтво» (Довбня Є.І.), Одеський крайовий екологічний полк (Герасименко Ю.Є.), Одеська обласна організація Соборного козацтва України «Січ» (Мастеренко В.З.), Чорноморська козацька паланка (Дрямов В.Д.), Чорноморське козацтво ім. А. Головатого (Судек В.В.), Чорноморське козацьке військо (Петько А.І.), Чорноморське козацьке з'єднання (Пукліч В.В.), Чорноморське козацьке з'єднання Півдня України (Кротюк В.Т.), Чорноморський округ Міжнародної громадської організації «Козацтво Запорозьке» (Свинцицький М.Ф.), Чорноморсько-Дністровське козацтво (Уланов А.П.), Благодійний фонд розвитку козацтва ім. А. Головатого (Бородін Ю.С.), Громадська організація «Молодіжна паланка» (Протасенко С.М., Зайков Є.В.), Одеське відділення міжобласної громадської організації «Козацтво Нової України» (Рябенко С.М.), Одеське відділення міжобласної громадської організації «Азово-Чорноморське козацьке військо Південного регіону» (Пеструєв М.О.), Громадська організація «Чорноморське гайдамацьке з'єднання» (Гуцалюк С.Б.), З'єднання «Кочубеївський Кош» (Герасименко І.С.), Товариство «Пернач» (Картацький А.М.), Міжобласна громадська організація «Чорноморське козацтво» (Цветков О.В.), Одеське відділення Міжнародної громадської організації «Міжнародний комітет Всеукраїнського козацтва» (Соколов А.В.).

До ради отаманів при голові Одеської обласної державної адміністрації (з 29.12.2005 року) входять: Цушко В.П. (голова), Чепіль І.В. (секретар), члени – Ворона О.М., Гуцалюк С.Б., Дрямін О.Й., Дрямов В.Д., Зайков Є.В., Коваль І.Г., Кривобок В.М., Кротюк В.Т., Мастеренко В.З., Миронець П.Т., Пеструєв М.О., Петько А.І., Пукліч В.В., Рябенко С.М., Свинцицький М.Ф., Скляренко М.П., Судек В.В., Уланов А.П., Циба В.І., Цветков О.В., Єлістратов С.В.

Рада відповідно до покладених на неї завдань:

- вивчає та аналізує стан розвитку козацького руху в області;
- здійснює підготовку у межах своїх повноважень рекомендацій щодо відродження та розвитку традицій українського козацтва в регіоні;
- вносить у встановленому порядку пропозиції щодо формування державної політики у сфері відродження та розвитку історичних, патріотичних, господарських та культурних традицій Українського козацтва, сприяє роботі громадських, релігійних організацій, благодійних фондів, окремих громадян щодо відродження Українського козацтва;
- розробляє та бере участь у виконанні обласних проектів та програм розвитку українського козацтва;
- бере участь у розробці проектів нормативно-правових актів з питань, що належать до її компетенції;
- сприяє укомплектуванню окремих підрозділів Збройних Сил України та інших військових формувань призовниками, які є членами козацьких організацій та ін.

Одеське козацтво з честю продовжує існуючі давні звичаї і традиції на користь українському народові та державі, підтверджуючи вислів – «Козацькому роду – нема переводу!».

Ред.: Тимофєєв В.Я., м. Білгород-Дністровський. Тел.: р. (804849) 2-24-78, моб. 8-097-466-7174.
E-mail: timofeev_valeriy@rambler.ru

АДАМІВСЬКА СІЧ. ШКОЛА. ПРИЙОМ У КОЗАЧАТА.

РІЧ ПРО БУДЖАЦЬКУ СІЧ

Інформаційно-аналітичний орган козаків Буджаку	№ 28 БЕРЕЗЕНЬ 2006	Душу – Богу! Життя – Батьківщині! Серце – людям! Честь – нікому!
---	--------------------------	---

Прочитай та передай товаришу!

АДАМІВСЬКА СІЧ. ЗАПИС НА РАДІО.

В березні 2006 року козачата Адамівської школи виступали на Білгород-Дністровському радіо – «Новини Придністров'я» з інформацією про роботу з козацько-лицарського виховання. Вступне слово було у Тимофєєва В.Я. – полковника УК, заступника Польового Гетьмана УК, начальника відділу організаційної та кадрової роботи райдержадміністрації; він розказав про основні напрямки цієї роботи, про школи, які працюють у цьому напрямку. Директор Адамівської школи Вронська В.М. розказала про школу, якою вона керує, про педагогів, дітей, їх батьків. Педагог-організатор Адамівської школи Гриценко В.Н. розказала про цикл основних заходів школи, про роботу з батьками, діяльність органу самоврядування школи – Козацьку Раду. Козачата виступили з блиц-інформацією «Річ про Адамівську Січ».

Раз... Раз... Раз, два, три.
Привітати вас прийшли.
Хто ж ви, славні вояки?
З Адамівської школи славні козаки.
Хто ви є і як вас звати?
Джури ми і дани, лелі й козачата,
Тілом й духом не слабкі,
Гострий розум маєм всі.
Що вам ваша честь велить?
Рідну неньку Україну ми зумієм захистить.
А девіз також в нас єсть:
Віра, воля, Україна
І козацька наша честь!

В школі Адамівській «Січ Молода»
Учнів усіх об'єднала.
Гей заспіваймо, джури і дани,
Щоб наша пісня лунала.
Будемо жити і працювати,
Станем ми всі козаками.
То ж всі сміливо і без вагання
Дружно крокуйте за нами.
Гей заспіваймо дружно всі пісню,
Про козаків щоб в ній шлося.
Козацько-лицарське щоб виховання
В школі й надалі велося!

С.ТИМОФЄЄВА. СУЧАСНИЙ СТАН ЗАДНІСТРОВОВОГО КОЗАЦТВА.

Практично в усіх країнах були різні воєнізовані групи населення, які виконували специфічні функції, пов'язані з військовою службою (Іспанія – реконкистадори, Швейцарія – кнехти, Балкани – гайдуки, клефти, граничари, Україна – козаки, гайдамаки, Індія – гуркхи, Японія – самураї). Виникло військове громадянство в період смут, в умовах прикордонних конфліктів, релігійних війн і війн за національну незалежність, здійснення колонізацій. На початкових етапах існування основним заняттям таких громадств була війна напіврозбійницького характеру. Однак пізніше вони або переходили на службу до держави на договірних началах, або щезали...

Логіка історичного процесу невблаганна – при закритті “прикордонних” зон потреба в відважних й умілих вояках-колонізаторах минає.

Але козацтво (зокрема, на Буджаку) проіснувало до початку ХХ століття. Цьому сприяли такі причини:

- існування територій, що потребували колонізації (до речі, наш Буджак); це виступало своєрідним “гарантом” існування козацтва, найбільш пристосованого для рішення колонізаційних завдань;

- в державі, в якій є феодальні пережитки, із режимом, що спирався на досить вузьку соціальну базу, козацтво як опора самодержав'я було “приречено” на “підтримку” із боку уряду й “захист” від розмиву як військового стану.

По мірі укріплення державності й експансії держави на прикордонні території у козацтва не було іншого шляху, як увійти до державного організму на умовах відбуття служби, збереження, з поступовим відмиранням декількох вольностей або зникнення козацтва загалом. Що й відбувалося в пореформений період, а завершилися ці процеси в роки громадянської війни й сталінської модернізації...

Вже до початку Першої світової війни козаки були лише військовою силою з неефективною економікою й були анахронізмом, який пережив свою доцільність для держави. Процес індустріалізації, модернізації, репресивні міри знищили ідентичність козаків, від них залишились лише легенди...

Відбулася втрата традицій через фізичне винищення значної частини козаків і членів їхніх сімей (1919-1920 роки – “розкозачування”), депортації козацького населення в інші місця (20-30-ті роки ХХ століття), а в місцях традиційного проживання – розбавлення чужинцями-некозаками (20-40-ві роки ХХ століття). В Буджаку – теж саме, тільки ворогом місцевого козацтва виступала боярська Румунія. Такий стан був на початок 90-х років ХХ століття, коли в Радянському Союзі почався бурхливий рух визволення від гніту тоталітарного комуністичного режиму, відомий під назвою “перебудова”.

Модернізація держави порубіжжя ХХ-ХХІ століття в якості свого природнього сліdstва припускала певне поживлення зацікавленості до політичної архаїці та традиціоналізму. Концепт “світлого майбутнього” який характерний для радянської епохи, було змінено на “світле минуле”. Практичною проявою цього “кидка назад” стало виникнення багатьох організацій, які будувалися на основі середньовічних, за своєю суттю, політико-правових, соціальних понять: стану, корпоративізму, жорсткої

ієрархічності. Як гриби після дощу, виникали численні дворянські зібрання, купецькі гільдії та ін. Одним з яскравих проявів подібного роду став рух за “відродження козацтва”.

Ще до розпаду СРСР лідери й активісти нового руху оголосили головною своєю метою “відродження” козацтва. Це поняття до теперішнього часу залишається ключовим для всіх програмових документів українських неокозаків. Із самого початку їх ідеологи сприймали історичне минуле як норму, яку необхідно відновити. Це виразилося в різних формах: від атрибутики (відродження козацьких прапорів – Задністрове земляцтво) до висування територіальних претензій до сусідів, які займають “козацькі землі” (Буджацька Січ).

Стихійний рух відродження козацько-лицарських традицій в Україні започаткував I етап загальноукраїнського козацького відродження. Хронологічно цей етап охоплює події 1984 – 1991 рр. і характеризується відновленням зацікавленості історією українського козацтва та власною родовою спадщиною. Саме тому виник дещо романтичний потяг до славного козацького минулого. Ще одним доказом активізації козацького відродження в Україні (зокрема на Буджаку) стала активізація політичного життя під гаслом визволення України.

У 1989-1999 роках козаків “опікувало” керівництво КПРС та КПУ. “Перебудову” політичної лінії КПРС-КПУ по відношенню до козацтва, яка намітилася в кінці 1980-х років, можливо пояснити декількома причинами.

По-перше, партійному керівництву необхідно було тримати під контролем процес формування багатопартійності, а відтак, й громадські течії, які виникали в результаті цього руху.

По-друге, в умовах кризи офіційного світогляду, КПРС потрібні були нові ідеологи.

По-третє, якийсь новий рух повинен був стати одним з важелів протидії українському РУХу Чорновола, інструментом його стримування. Тоді ж й пройшов перший розкол (козацтво РУХу й “реєстровці”). Подальші політичні події (серпневий путч 1991 року, президентські, парламентські, місцеві вибори та ін.) показали, що ідея “загальнокозацької єдності” (як і в 1917-1922 роках) приносилась в жертву політичним пристрастям (на Буджаку – розгром Задністрового земляцтва, Буджацької Січі).

Гасло визволення України стало у 1990 році прапором єднання всіх тих, хто сприймав козацтво як споконвічну силу, що виборювала волю України. Наслідком цього стало об’єднання козацьких осередків в єдине Українське козацтво. В цей час перебування у лавах Українського козацтва було певним випробуванням на мужність (на Буджаку – перебування в лавах Білгород-Дністровській паланці), бо офіційна влада почала ставитись до цієї структури відверто вороже. Поряд із цим невизначеність пріоритетів, брак досвіду і авторитетних провідників суттєво ускладнювали розбудову козацьких структур. Саме тому піднесення 1990-1991 рр. не було належним чином використано у справі становлення підвалин Українського козацтва. Після здобуття Україною незалежності те, що об’єднувало і вело вперед козацькі структури, зникло.

В нових умовах 1992 р. розпочався II етап відродження козацької спадщини на Україні. Він, насамперед, характеризувався пошуком пріоритетів

у розбудові Українського козацтва. На жаль, впливи родових козаків і тих, хто розумів необхідність орієнтації на спадкові цінності козацького лицарства, були слабкими. За таких умов виявилась відсутність єдності і намагання підмінити традиційний козацько-лицарський істотний критерій чим завгодно:

- абстрактним патріотизмом;
- козацькими демократичними традиціями;
- бізнесово-господарчою та фермерською діяльністю;
- охоронною діяльністю;
- клубами "козацького відпочинку";
- іншим.

Наслідком цього стала розмитість та відсутність єдиного підходу до визначення критерію приналежності до козацького товариства (відповідно до сутності історичної козацької спадщини). Результатом цього стала криза і дезорієнтація Українського козацтва у середині 90-х рр. ХХ ст. Найяскравішим виявом цього стало утворення паралельних місцевих та загальноукраїнських козацьких організацій (утворення на Буджаку багатьох радонових та обласних структур). Так розпочався ІІІ етап козацького відродження в Україні, коли штучність та формалізація цього процесу набули загрозливих розмірів.

Починаючи з кінця 2001 року можна виділити ІV етап козацького відродження. Він характеризується посиленням уваги держави до розвитку козацьких структур і зустрічним прагненням отримати державну підтримку зі сторони більшості новітніх козацьких об'єднань. Ця тенденція нагадує ситуацію кількарічної давнини в Росії, коли козацький рух було поділено на реєстровий і на нереєстровий, хоча цілий ряд проблем так і не було вирішено. Для ситуації з відродженням козацького руху в Україні ця перспектива є неоднозначною, бо цей рух є занадто кволим, розрізненим і слабо пов'язаним з традиційним родовим устроєм. Такий стан речей загрожує повною формалізацією українського козацького відродження.

Козацькі організації стоять відокремлено у загальній масі об'єднань громадян за інтересами, соціальним статусом чи грішми. Нечасті публікації в пресі, присвячені козакам, в основному стосуються або парадної сторони їхньої діяльності (усі про перебіг Великих Рад і масових нагороджень самодіяльними орденами), або фінансових сторін особистісних конфліктів усередині козацького руху. Насправді за парадним антуражем – усілякими шароварами, вольтижуванням і клонуванням гетьманів – від очей широкої громадськості ховаються цікаві процеси.

У запеклій боротьбі між комуністами, націонал-демократами козацтво займало скоріш вичікувальну, ніж активну позицію (хоча спочатку козацтво утворювалося як активні охоронно-штурмові загони РУХу – брало участь у хресних ходах, церемоніях покладання травянистої рослинності до підніжжя бронзових борців і антуражна охорона неформальних заходів РУХу).

Оскільки здобуття незалежності України відбулося мирним шляхом, призначення козацтва і його подальша доля змусила губитися в здогадах не тільки нове керівництво України, але і самих лідерів козацтва. Сотні молодих і фізично міцних чоловіків в козацькій формі опинилися на узбіччі політичних процесів (особливо це стосується Білгорода-Дністровського, де відбулася ліквідація гарнізону; сотні молодих офіцерів залишилися без роботи).

11

І війни ніякої ні з ким не було. Куди бідним січовикам податися? Поки козаки думали, закрилася остання ніша – рекет. Організована злочинність вже набрала бойовиків і козакам не знайшлося місця навіть серед “биків”. Можливо, це був як раз той випадок, коли інертність керівництва, його небажання що-небудь робити, зробила козацькому руху добру послугу. Практично ніхто з козаків – за одиничними випадками – не заплямував себе зв'язками з вітчизняними і закордонними мафіозі.

Таким чином, до середини 90-х років козацькі організації в Україні (і на Буджаку) виявилися в стані недофінансованості і недозатребуваності. Коли немає якоїсь об'єднуючої сили, цілком природно, в середині будь-якої організації починається пошук і “призначення” винних. Українське козацтво стрясає цілий ряд скандалів, розколів і виключень з рядів.

Головна проблема козацтва – визначити свою роль у соціально-політичному житті суспільства. Козацтво – соціально-політичний моноліт чи плід тимчасового компроміса між владою та частиною суспільства?

Спроба сучасних реформаторів збудувати нове суспільство з орієнтацією лише на економічні, ринкові розрахунки, неминуче провалиться. Суспільство засновується лише на ідеї моральності й цементується духовними прагненнями народу. Ідеологія козацтва фундується на таких засадах: Християнство (Православ'я), прагнення до “Народовладдя” та самоврядування в організації свого життя й на усвідомленні святого свого обов'язку – захищати рідну українську землю й українську державність (“Душу – Богу! Серце – Людям! Життя – Батьківщині! Честь – нікому!”). Це стало в перебігу віків свого роду генетичною особливістю козацького характеру. Й в сучасному суспільстві, коли значний відсоток населення України розгубив, не мав або розміняв свої ідеали на “речовизм” та долари, козацтво за рядом обставин стало найбільш стійким носієм національно-історичних традицій українського народу, здатне зіграти роль свого роду каталізатора громадської самосвідомості, очолити всенародний рух за відродження України-Батьківщини.

Сучасні зміни геополітичної ситуації (тероризм, територіальні претензії Румунії до України – Буджак) висунули на порядок денний питання про додаткові гарантії захищеності та безпеки, територіальної, державної цілісності, забезпечення мирного проживання населення, підтримка на достатньому рівні мобілізаційних ресурсів. Цими обставинами в теперішній час продиктована увага державних структур до українського козацтва.

На сучасному етапі в Україні, Російській Федерації та Білорусії козацтва відроджуються головним чином як громадські організації з культурологічними, господарськими, виховними, охоронними та іншими функціями. Трансформація цих організацій у військові не передбачається. В Придністров'ї на рівні Закону визначено, що козацтво виступає як громадський рух з воєнізованим характером діяльності, а головним його завданням є захист Вітчизни, сприяння зміцненню та розвитку державності і державної влади.

Нерозвиненість законодавчої бази відродження та розвитку Українського козацтва може бути пояснена тим, що процес розбудови козацьких організацій в Україні іде мляво. Істотною перешкодою розвитку козацтва є концептуальна невизначеність цього процесу.

Початок здійснення державної політики України щодо козацтва, як правило, пов'язують із прийняттям Указу Президента України (Л.Кравчук) за №141995 від 04.01.1995 року "Про відродження історико-культурних та господарчих традицій Українського козацтва".

Тоді ж почався процес з очищення лав козацтва від політичних екстремістів, із залучення до "відродження" менш ангажованих, але більш кваліфікованих лідерів (на Буджаку приход до керівництва Скляренка М.П., Царенкова О.П., Врублевського М.В., Тимофєєва В.Я., Маринеску М.К.). В цьому сенс "одержавлення" уособлює для козацтва в цілому позитивну тенденцію, бо дає йому шанс на приведення себе у відповідність з реаліями сучасного громадянського суспільства. Але рішення питань, пов'язаних із визначенням основ козацької служби, в майбутньому.

Можливо, включення козацтва в систему "держава" призведе до виникнення статусу військових козачих спільнот, які будуть поєднувати в собі риси й держави й громадської організації.

Що є українське козацтво у минулому й сучасному часі? Що ми активно "відроджуємо" й намагаємось "використати"? Чи зможе козацтво зайняти свою нішу в ХХІ столітті? Як в сучасних умовах силами громадської організації відродити тип козака-лицаря? Як згуртувати таких людей? На якій основі відроджувати козацтво?

Історія українського державотворення переконливо свідчить про те, що в цьому історичному процесі, порівняно з іншими суспільно-політичними силами, козацтво відіграло вирішальну, провідну роль. Тому національні інтереси України вимагають створення державних документів, зокрема законів, постанов, які б сприяли дальшому розвитку українського козацтва як могутньої націотворчої і державотворчої потуги, залучення до його лав найширших верств співгромадян з метою пробудження і спрямування їхньої енергії на розв'язання історичних завдань, що стоять перед нашим суспільством і державою.

Факти неспростовно свідчать, що високі духовні набутки українського козацтва, його видатних представників – державних і політичних керманічів, діячів науки і культури на сьогодні залишаються невідомими широким верствам нашого суспільства. Не пробуджена і незадіяна до конкретних державотворчих справ і не організована в козацькі форми інтелектуальна, духовна і практично-дійова енергія сотень тисяч наших співвітчизників; вона ще «дрімає», «спить» і не набуває продуктивних і ефективних, суспільно корисних форм, справ і чину державотворчого характеру.

Оформлення й згуртування козащини швидше відбувається в тих регіонах, де загострюються військові міжетнічні, міжнаціональні, міждержавні конфлікти (Кубань, Прикавказ'я, Придністров'я). Відсутність можливостей виконання військових функцій призводить (як показує досвід) до розброду і хитань у козацькому середовищу, яке в свою чергу веде до невизначеності подальшої долі і самого козацького з'єднання. Ситуація може змінитися лише за умови зміни пріоритетів козащини із військових на господарські й культурні. Це не означає, що козакам на державному рівні не може бути довірено охороняти кордони країни чи наглядати за правопорядком усередині держави (приклад – чергування козаків на ділянці Старокозацької прикордонної

застави). Сучасні козацькі формування можуть стати повноцінною національною гвардією, яка буде поставлена на службу народу. У цьому випадку необхідна допомога держави. І не стільки матеріальна, скільки юридична. Саме на державному рівні мають бути вирішені питання щодо юридичного статусу козацьких військ.

Справжнє відродження козацтва на Україні почнеться тоді, коли до його лав увіллється молодь, що вболіває за народні справи, прагне кращого сьогодення та працює на духовне і матеріально багате майбутнє (молоді козаки, які пройшли школу козацько-лицарського виховання, як Адамівську, Долинівську, Турлацьку, Вигінську, Старокозацьку, Молозьку, Випаснянську №1, Миколаївсько-Новоросійську); коли теперішні козаченьки чітко усвідомлять, що по них судять про все козацтво і народ у цілому, відмовляться від своїх користолюбних цілей і на перше місце поставлять служіння народу; коли між козаками і науковцями-просвітянами встановляться тісні зв'язки та налагодиться співпраця на ниві дослідження історико-культурної спадщини козаччини. І тоді відроджене козацтво стане тією широкою суспільно-політичною і культурницькою течією, яка згуртує всі верстви українського народу і зможе цивілізованими методами вирішувати нагальні питання сьогодення в ім'я народу і для народу.

Для історичних козацьких структур основним змістом і суттю їхнього існування була специфічна військова справа у відповідних суспільно-політичних та природно-географічних умовах. Завдяки цьому на засадах архаїчних військово-лицарських традицій сформувалась комплексна система козацького військового буття – козацько-лицарське мистецтво. Це мистецтво (специфічне бойове мистецтво зі зброєю та на його основі – рукопаш; козацьке звичаєве право; елементи архаїчної військової магії; пісенно-енергетична практика; особливе світосприйняття) і є сутністю української козацької спадщини.

Тільки через відродження і поширення основ військово-лицарської спадщини ми можемо вести мову про реальне наслідування, а отже і відповідність сучасного козацтва історичним аналогам. Але до сьогодні розуміння пріоритетності дійсного відродження українських козацьких традицій у цьому контексті не досягнуто. Причинами цього є:

- переважно хибні уявлення про сутність козацької спадщини, що сформувалися під впливом романтично-історичної художньої літератури та певних стереотипів вітчизняної і зарубіжної історіографії, розроблених відносно тих чи інших історіософських концепцій;
- відсутність сприятливих умов для повноцінного відродження козаччини;
- розмитість або повна відсутність дійсних пріоритетів козацького відродження;
- руйнація родових козацьких зв'язків та втрата традиційного козацького середовища (родовий козак – представник спадкового козацького роду, життєві принципи якого сформувались на засадах цінностей, притаманних специфічному середовищу козаків-воїнів: пріоритетність чоловічого начала у всіх царинах буття; шанобливе ставлення до родових та загальнокозацьких звичаїв; повага до військової справи взагалі і особливо до специфічної козацької військової спадщини; ознайомлення з основами козацького бойового

мистецтва; сприйняття особливих стереотипів поведінки та відносин, заснованих на засадах козацького звичаю; можливе ознайомлення з елементами військової магії; здоровий спосіб життя).

Основні причини гальмування козацького відродження такі:

- вплив різноманітних політичних сил;
- протилежна конфесійна орієнтація;
- залежність від окремих гілок влади та економічних еліт;
- особисте ворогування новітніх козацьких керівників;
- брак конкретної діяльності.

Але якщо об'єктивно та тверезо проаналізувати процеси, які в теперішній час йдуть в українському козацтві, то ми побачимо, що саме козацтво поки ще розпорошено й неорганізоване. І причин для цього більш ніж достатньо.

По-перше, козаків розпорошують ті, хто не бажає появи на політичній арені України нової грізної громадської сили. Для цього козаків утягують до різних апаратних та партійних ігор. Сучасний козацький рух лише встиг набрати силу, а в його середовищі через 75 років після революції з'явилися "білі" й "червоні", "самостійники" й "державники", "наші" й "не наші", які готові знову зхрестити шаблі.

По-друге, розпорошеності цієї підсопляють самі козаки, піддавшись розгулу марнослів'я та егоїзму, пробуджених сучасною революційною хвилею, яка зберегла на своїх прапорах характерний для всіх революцій гасло: "Хто був ніким, той стане всім!" В результаті цього козацтво й не помітило, як опинилося в тенетах численних паралельних організаційних структур, які між собою ворогують.

По-третє, відсутність наукового узагальнення багатовікового служіння козацтва Неньці-Україні виявилось при перших кроках його державного становлення. Щоб вирішувати проблеми, які виникають, необхідно вивчити механізм функціонування традиційних козацьких військ, проаналізувати діяльність козацтва в період демократичних перебудов й громадянської війни 1917-1922 років. На базі цих досліджень визначити, що можливо використати задля вироблення сучасної єдиної державної політики становлення козацтва й правильно виявити сутність козацького загалу, козацької громади, козацького війська.

По-четверте, козацтву необхідно формувати наскрізну систему підготовки й виховання козака як державної людини через сім'ю – середню школу – вищий навчальний заклад (готувати кадри).

Й так далі...

Отож, бажаючи всім плідної праці, хочеться одного: щоб люди пишалися нами так, як Наливайком, Трясилом, Сірком чи Палієм... **А для цього хочуть вони бачити не погони, лампаси й незаслужені нагороди, а реальні справи.**

РІЧ ПРО БУДЖАЦЬКУ СІЧ

Інформаційно-аналітичний орган козаків Буджаку	№ 29 КВІТЕНЬ 2006	Душу – Богу! Життя – Батьківщині! Серце – людям! Честь – нікому!
---	-------------------------	---

Прочитай та передай товаришу!

АДАМІВСЬКА СІЧ. ДИТЯЧИЙ САДОК.

Козаку найперше – Воля,
Козаку найперше – Честь.

Неможливо забути неповторні хвилини щастя, проведені на заході для вихователів дошкільних закладів району в дитячому садку «Галинка» села Адамівка «Люби і знай козацький край», коли відчуваєш себе дитиною, дивлячись в відкриті очі малят, і відбиваєш долоні в шалених вдячних оплесках та плачеш сльозами радощі. Колектив, яким вміло керує Алла Іванівна Івасенко, вже кілька років впроваджує в роботу з дітьми основи козацько-лицарського виховання.

- Народні традиції, звичаї та обряди, - каже Алла Іванівна, - об'єднують минуле і майбутнє народу, прилучаючи наших дітей до творчого ставлення до дійсності. Саме тому у нашого колективу з'явилося бажання широко використовувати в роботі з дітьми давні козацькі традиції, кодекси лицарської честі та обряди.

Дуже цікаво виступив заступник Гетьмана Українського козацтва по роботі з молоддю, начальник відділу райдержадміністрації та автор посібника для вихователів дошкільних навчальних закладів «Козацька педагогіка – сучасна освіта» (який вийшов із друку в цьому році) В.Я.Тимофєєв. Цю книгу він подарував всім учасникам заходу. Валерій Якович звернув увагу на те, що педагогам України треба вести широку просвітницьку роботу серед населення з проблем історії, культури, діяльності козацтва. На це нас орієнтують Укази Президента України, нормативні документи Міністерства освіти і науки України. Дошкільний навчальний заклад – це головна основа національного життя держави, тому впровадження в життя ідей і засобів козацької педагогіки має забезпечити виховання фізично здорових, морально чистих і лицарськи мужніх дітей.

Вчитель початкових класів Адамівської школи Л.М.Лавриненко сказала, що саме козаки створили самобутню козацьку педагогіку, яку впроваджує в свою роботу колектив школи та ряд загальноосвітніх дошкільних закладів. Приємно, що добре поставлена сумісна робота дошкільного закладу та школи. Учні початкових класів, випускники дитячого садку О.Щербатюк, Н.Кисляк, Л.Антонюк, А.Даніленко, В.Піщуган, А.Смоленко, В.Черненко, Б.Березнюк, Т.Даніленко так гарно разом з дошкільцями відображали дійство козацького життя, що неможливо було не відчути себе його учасниками.

По-справжньому піклується про самих маленьких мешканців села голова бамівської сільради М.А.Бурлай, знає усі проблеми дошкільного закладу і допомагає в їх рішенні.

Л.Федорова, головний спеціаліст відділу освіти.

1

16

С.ТИМОФЄЄВА. БІЛГОРОД-ДНІСТРОВСЬКІ КОЗАЦЬКІ ТОВАРИСТВА.

**Ми живемо у жорстокі і непередбачені часи. Ніхто не знає,
які випробування чекають на нас і нащадків наших. В цьому світі,
як і за часів татарської навали, ніхто не рахується із слабким
та беззахисним. Тому ми, українці, як і наші героїчні предки, мусимо бути
сильними, розумними і непереможними. Тільки так ми будемо здатні
зберегти себе, свій народ і свою Батьківщину.
Слава Україні! Слава героям!**

Б.Устименко

1. Задністрове козацьке земляцтво.

Група вищих офіцерів 180-ї дивізії (місто дислокації - Білгород-Дністровський) на чолі з її начальником штабу полковником Токаревим А.Є. організувала Задністрове козацьке земляцтво - складову частину Всесвітньої спілки козаків. Душею земляцтва був комендант Білгород-Дністровської залоги - полковник Слепухін М.О. До складу організації входили полковники Чухань І.І., Кучер В.В., підполковники Ломовцев Ю.О., Корнєв Ю.М., Некрасов П.М., Пронін С.В., Харчук Ю.І., Глуценко І.І., Дмитренко В.В., капітан Антонов Г.В. - за посадами - командири, заступники командирів полків, військовий прокурор...²⁷

Штабом земляцтва було розроблено цікаві документи - "Ідеологія козаччини", «Стратегія козацтва», які слугували фундаментом для розробки статутів усіх наступних об'єднань козаків Задністров'я.²⁸

У 1991 році Україна виборола незалежність. Із незалежністю прийшло розуміння необхідності позаблокового існування держави і як наслідок - скорочення Збройних Сил: було розформовано 180-ту дивізію.

Залишившись без пенсій та квартир, колишні офіцери вимушені були шукати роботу та помешкання; багато хто з них виїхав за межі Одещини.²⁹ Частина офіцерів-козаків залишилася вірною козацькій ідеї: маленький осередок Задністрового козацького земляцтва ще працював у 1996 році - до його отамана Слепухіна М.О. зверталася рада отаманів козаків Петербурга.

2. Буджацька Січ (Буджацьке січове козацьке військо).

Князем Аргутінським-Довгоруким було організовано кооператив „Рюрик” при Дворянських зборах півдня Одещини. Складовою частиною кооперативу була Буджацька Січ - об'єднання козаків півдня країни. Співзасновниками Буджацької Січі були князь Аргутінський-Долгорукий В.В., Устименко Б.І., Деордиця І.М., Токарев А.Є., Скляренко М.П., Бойчев В.В., Дмитренко В.В., Кучер В.В..

Як сказав Харчук Ю.І. - один із співзасновників Буджацької Січі: „Із закриттям Задністрового козацького земляцтва - козацька ідея в Задністров'ї не вмерла - оскільки землі Буджаку потребують захисту”. Штаб-квартирою Буджацької Січі був Білгород-Дністровський.

Буджацьку Січ очолював князь Аргутінський-Довгорукий. У складі осередка було багато впливових та знаних у районі осіб, але позиція

керівництва стосовно других осередків козацтва у районі (курс на ізоляцію та елітаризм) не дала Січі можливості консолідувати та очолити козацьких рух. Та ще й князь багато часу був у роз'їздах (справи за кордоном – був особистим секретарем Великого князя Володимира – нащадка російського імператорського престолу; заснування дворянського зібрання Півдня України та ін.), а відсутність отамана паралізувала роботу осередка; за першим статутом Січі отаман практично одноосібно керував роботою Буджацького козацтва (печатка та фінанси осередка були в руках князя). Буджацька Січ була незалежною обласною організацією і не входила до лав Українського козацтва – на той час єдиної у країні козацької організації всеукраїнського масштабу.

Діяли козацькі осередки у Сараті (Іванов Є.І., Поглупко), Тарутіно, Арцизі, Татарбунарах, Кілії, Ізмаїлі, «але тамтешні полковники, крім саратського Сергія Іванова, майже нічого не зробили для відродження козацтва» (пише Б. Устименко). У травні 1995 р. було проведено коло з організаційних питань, на якому була затверджена нова редакція Статуту Січі, який відтепер обмежував права отамана та розширював права та повноваження січової старшини; керівництво Січчю перетворювалось із одноосібного на колегіальне. На колі були присутні письменники Ковальджі, Набоков, Задорожний. У цьому ж році до Білгород-Дністровського приїздив за листом Л. Городецького Гетьман Українського козацтва В. Мулява. Разом із Сагайдаком (Київ) та Лукашевичем (Одеса) Мулява мав зустрічі з керівництвом Буджацької Січі та Білгород-Дністровської планки і зробив висновки, що лише керівництво паланки стоїть на державницьких позиціях, а діяльність керівництва Січі не відповідає національним інтересам України. Леонід Городецький отримав Універсал Гетьмана на право формування осередків Українського козацтва; керівництво Січі такого Універсала не отримало. Цей крок Гетьмана відштовхнув багато офіцерів 180 дивізії від лав козацтва³⁰. Але як казав Городецький: «Хто бажав стати козаком – той став ним, не зважаючи на те, хто керує осередком. Тим паче, що отамана завжди можливо переобрати».

Як би там не було, але частина козаків Буджацької Січі припинила активну діяльність до кращих часів (Деордиця І.М., Дмитренко В.В.), частина відійшла від козацтва зовсім (зокрема, в зв'язку із виїздом –Токарев В.Є., Кучер В.В.), частина ввійшла до складу Білгород-Дністровської паланки (Скляренко М.П., Устименко Б.І., Бойчев В.В., Вітряк М.К.). Офіційно Січ припинила діяльність у 1997 році, але у 1999 році рішенням козацького кола Українського Чорноморського козацтва її було відновлено; наказним отаманом було призначено генерал-хорунжего Скляренка М.П.³¹

Згідно Закону України від 22.06.2000 року за №1835-111 "Про участь громадян в охороні громадського порядку і державного кордону" в Буджацькому січовому війську створено громадське формування з охорони громадського порядку - козацький роз'їзд.³²

Козацький роз'їзд призначається для захисту громадського порядку, боротьби з порушенням норм громадської поведінки та іншими антисоціальними проявами, надання допомоги прикордонникам в захисті державних кордонів України, здійснення охоронних функцій з охорони державного, громадського та приватного майна громадян.

Згідно положенню про козака Буджацького січового козацького війська, козак БСКВ має право:

- у відповідності з Указом Президента України "Про відродження історико-культурних та господарських традицій Українського козацтва" і ст.5 Земельного Кодексу України звертатись з проханням к Отаману, узгодивши з полковими командирами про виділення йому земельної ділянки у використанні з числа земель, які знаходяться в колективній власності Земельної Асоціації БСКВ для ведення козацького господарства;

- обробляти виділену землю технікою, придбаною командуванням під об'єднану земельну програму БСКВ;

- реалізувати всю вироблену сільськогосподарську продукцію або частину її через торговий відділ війська як на території Одеської області, так і на території всієї України і за її межами у відповідності з попитом на цю продукцію.

Козак БСКВ незалежно від звання зобов'язаний:

- кожного року в Військову казну членський внесок, який визначений для кожної сотні окремо в залежності від кількості земель, які належать відповідній сотні;

- приймати активну участь в земельній програмі БСКВ і здавати на розвиток і економічне зміцнення БСКВ 5% виробленої продукції.³³

25 липня 1999 року наказом отамана Українського Чорноморського козацтва за №32 наказним отаманом Буджацького січового козацького війська був призначений Склярєнко Михайло Петрович.^{34,35}

3. Білгород-Дністрове паланкове козацьке товариство.

Білгород-Дністровське паланкове товариство козаків-пасічників, яке очолював Л. Городецький. Паланка входила до складу Українського Чорноморського Гуляйпільського козацтва, але з розколом обласної (крайової) організації УЧГПК на дві організації - Чорноморське Гуляйпільське козацтво та Звичаєве козацтво - отримала автономію.

Розкол утворився тому, що частина козаків (це була основна маса перших козаків-засновників УЧГПК) вважала за необхідним неухильно дотримуватися Звичаєвого Кодексу козацтва. Козаки, які прийшли до козацтва пізніше, вважали за необхідне брати з цього Кодексу лише основні постулати моралі, а в практичній діяльності зважувати на сьогодення.

На відміну від УЧГПК (і других козацьких організацій), в паланці ніколи не було розбрату - паланкова старшина завжди спокійно й розважливо вирішувала всі суперечки між козаками і не доводила ці суперечки до розколу. Дійсно, у життєдіяльності громадської організації дуже важлива роль керівництва та старійшин - паланці дуже пощастило, що в керівництві та раді старійшин були такі особи, як Городецький Л., Маринеску М., Тимофєєв В., - особи, які пройшли школу керівництва громадами, організаціями, установами - голови сільрад, директора шкіл, профспілкові та партійні лідери; особи, що мали вже звичку приймати рішення та відповідати перед загалом за ці рішення.

Білгород-Дністровська паланка входила до складу Українського козацтва (перший Гетьман УК В'ячеслав Чорновіл) - від Чорновіла група козаків

19

паланки отримала перші козацькі нагороди - Хрести з мечами (вони були зроблені з пластмаси, трималися на синій стрічці, кріпилися швацькими шпильками); до речі в Україні тоді ще не було своїх державних нагород - орденів та медалей. Першим в паланці цей Хрест отримав Л. Городецький.

Для розвитку козацтва у Білгород-Дністровському (місті та районі) Леонід Григорович зробив дуже багато. Він налагоджував роботу куренів по селах (цих куренів -7), завозив малозабезпеченим верствам населення вугілля за цінами вдвічі нижче комерційних, відкрив перукарню, яка обслуговує пенсіонерів, інвалідів, організував пункт самозабезпечення козаків продуктами харчування, зокрема, там реалізується мед значно дешевший та якісний, ніж на ринку і ще багато реальних справ.

28 січня 1995 року отаманом Крайового товариства УЧПК Українського козацтва було дозволено Городецькому Л. Г. утворити Білгород-Дністровську козацьку паланку УК.³⁶

15 жовтня 1996 року Генеральною канцелярією Українського козацтва було підтверджено, що Білгород-Дністровське міжрайонне козацьке товариство пасічників є складовою частиною міжнародної, оборонно-спортивної, національно-патріотичної громадської організації УК і в практичній діяльності керується її статутом.³⁷

2 березня 1999 року³⁸ Білгород-Дністровською районною державною адміністрацією була розглянута заява від 23 лютого 1999 року³⁹ про легалізацію шляхом письмового повідомлення Білгород-Дністровського паланкового козацького товариства. У відповідності із статтею 14 Закону України «Про об'єднання громадян» товариство було легалізовано районною державною адміністрацією. В книзі обліку громадських організацій козацьке товариство значиться за №13. Засновниками товариства є Городецький Л. Г., Берлізов А. М., Тимофєєв В. Я.

26 лютого 1995 року загальними зборами⁴⁰ Білгород-Дністровського міжрайонного товариства пасічників було затверджено статут, згідно якого Білгород-Дністровське міжрайонне товариство пасічників є складовою автономною, самодіяльною, самоконтрольованою регіональною паланкою (козацьким підрозділом) в складі Українського Чорноморського Подунай-Гуляйпільського козацтва. Товариство наслідує історичні традиції Царичанського охочекомонного сердюцького полку Івана Мазепи. Значкові кольори товариства чорно-жовті.

В Білгород-Дністровське паланкове козацьке товариство входять:⁴¹

Білгород-Дністровський отаманський курінь - м. Білгород-Дністровський, смт. Сергіївка, с-ще Затока, сс. Шабо, Прибережне, Кароліно-Бугаз.

Старокозацький курінь - сс. Старокозаче, Козацьке, Удобне, Полянка, Петрівка, Підгірне, Зеленівка. Отаман – Лісіцин І. М.

Руськоїванівський-Волонтирівський курінь - сс. Руська Іванівка, Дальнічени, Володимирівка, Чистоводне, Петропавлівка, Волонтирівка.

Адамівський курінь - сс. Адамівка, Овидівка, Благодатне, Черкеси, Софіївка, Привітне, Бритівка, Вигін, Розкішне, Монаші, Долинівка, Карналіївка, Олексіївка, Маразліївка. Отаман – Тимофєєв В. Я.

Краснокосянський курінь - сс. Сухолужжя, Семенівка, Південне, Гончарівка, Андріївка, Молога, Випасне, Турлаки, Бикоза. Отаман – Кулик В. К.

Приморський курінь - сс. Приморське, Курортне, Біленьке, Миколаївка, Вольне, Великомар'янівка, Тузли, Широке, Дивізія, Костянтинівка. Отаман – Патроніка І. Ф.

Наказний Придністровський курінь - с. Паланка, мм. Бендери, Тирасполь. Отаман – Чудак М.

Основна мета сучасного етапу діяльності товариства – становлення організаційних низових структур в селах. Ця мета на погляд отамана товариства і районної старшини не досягнута з-за відсутності Закону про Українське козацтво, що в повній мірі не дає правових підстав для здійснення заходів цивілізованого втручання в порятунок нації та держави.⁴²

Характеристика паланкового товариства:⁴³

Отаман товариства – Городецький Л. Г.

Товариство зареєстровано шляхом письмового повідомлення 02.03.1999 року. В книзі обліку громадських організацій товариство значиться за №13.

Статистичну звітність товариство не веде, оскільки не є юридичною особою.

Структура паланкового товариства не передбачає обов'язкового функціонування низових осередків в межах адміністративних кордонів. Шляхом повідомлення зареєстровані осередки в сільських радах за №2 в Старокозаччому 02.06.1997 року та за №2 28.02.2000 року в Адамівці школи джур та дан дитячо-юнацької організації «Молода Січ», а також за №1 28.02.2000 року Адамівський курінь Українського козацтва. Решта низових осередків ще знаходяться в стані організаційного формування.

Загальна кількість членів товариства - 1399 чол.

Чисельність товариства обліковується згідно з поданими заявами паланковою канцелярією в компуті (реєстровому списку).

Товариство організувало пункт козацького самозабезпечення. Його функції зараз передаються новоорганізованому підприємству "Козацька справа", яке уповноважене отаманом товариства виконувати ті ж самі завдання, аби господарська діяльність козаків не суперечила Закону про об'єднання громадян.

Товариство організовує можливість населенню (пенсіонерам, інвалідам, учасникам бойових дій, багатодітним родинам) придбати вугілля за цінами на 25-30% дешевшими, ніж на місцевому ринку палива, заохочуючи до фактичної добротності козацькі комерційні структури.

Грошові надходження в бюджет товариства складаються з членських внесків, які визначені зборами радонової Ради в розмірі 2 гривні 50 копійок на рік. На ці кошти здійснюється аренда приміщень для паланкової канцелярії, забезпечується діяльність перукарні з безоплатним обслуговуванням пенсіонерів, інвалідів, учасників бойових дій, багатодітних, дітей-сиріт.

Оперативний облік коштів та облік чисельності членів товариства здійснюється на основі записів в книзі сплати членських внесків до першої половини року, пізніше книга передається до крайової канцелярії, яка до вересня проводить бухгалтерський облік надходження коштів і звітує про це Генеральному скарбничому.

Про діяльність товариства майже щомісячно отаман товариства інформує місцеві засоби інформації, вони охоче здійснюють публікації, іноді роблять помилки трактовного характеру, щоправда позитивного змісту.⁴⁴

Товариство використовує історичний гербовий знак війська Гетьмана П.Орлика, нащадками традицій якого себе вважає.

Форма паланкового товариства:⁴⁵

- кашкети парадно-вихідні старого зразку;
- мундир і брюки парадно-вихідні кольору морської хвилі;
- мундир та спідниця кольору морської хвилі;
- сорочка захисного кольору;
- сорочки білого кольору старого зразка;
- пальто літнє офіцерське.

Військові посадові відзнаки згідно із Положенням УК про козацькі військові звання.

Козацьке товариство поставило собі за мету:⁴⁶

- створення вільної економічної зони в Затоці та Сергіївні шляхом залучення в наш регіон інвестицій з боку "білої меншини" Південно-Африканської республіки;
- об'єднання виконавчих структур міста та району для вирішення проблем зайнятості населення та для зменшення бюрократичних витрат;
- створення на базі діючих підприємств міста сільськогосподарських бригад самозабезпечення, відродження систем риборозведення в ериках Шаболата та в Дністровських плавнях;
- створення ферми з розведення страусів на основі бізнес-плану та існуючих технологічних ліній м'ясокомбіната;
- створення літніх дитячих та юнацьких таборів праці і відпочинку на кошти міжнародної програми ЮНЕСКО для скаутського руху;
- кооперація з сусідніми районами для заснування акціонерного позабюджетного фонду на будівництво газопроводу;
- будівництво протягом трьох місяців платформ та залізничного переїзду в районах вул. Сонячної та Південної;
- створення вільного від посередників ринку "Козацький привоз" та козацьких некомерційних магазинів розпродажу товарів першої необхідності для пільгового контингенту населення міста;
- створення пенітенціарної системи на основі самоврядування та самозабезпечення для використання трудового та духовного потенціалу мілких правопорушників;
- надання пільгових можливостей козацькому товариству для забезпечення населення дешевим та високоякісним вугіллям по цінам собівартості;
- першочергове надання соціальних гарантій ліквідаторам аварії на ЧАЕС, інвалідам та ветеранам воєн, пенсіонерам та багатодітним.

Один з видів діяльності - благодійні акції. Наприклад, у 1995 році було проведено благодійні козацькі розпродажі лікарських медів вищого ґатунку по цінах вдвічі нижчими від ринкових на Грецькій площі⁴⁷ в місті Одесі.

Як йшли справи у козацтва? Це висвітлено у протоколах звітних зборів товариства:

1996. Перший раз товариство було представлене на Великій Раді Українського козацтва на Покрову в Києві. Фінансове становище тяжке: внески ледве покрили видатки. Товариство не мало інших, окрім внесків, прибутків - цього недостатньо для перспективного розвитку.

1997 рік.⁴⁸ Придбано однострої та виготовлено козацькі хоругви. Створено духовий оркестр. Була спроба створити ринок "Козацький привоз".⁴⁹

Білгород-Дністровське козацьке товариство співпрацювало з Луганськими козацькими товариствами. Рішенням крайового отамана Лутанщини паном-товаришем Дудником було вислано товариству для забезпечення пенсіонерів, інвалідів, багатодітних, учасників бойовик дій та іншого пільгового контингенту населення міста та району високоякісне вугілля, ціною на 25% нижче прейскуранта.⁵⁰

1999 рік.⁵¹ За рік змінилася кардинально ситуація. В регіоні відбулася монополізація послуг пасічникам. Вже більше півроку існує "Уголок пчеловеда" в магазині "Спорттовари" в Білгороді-Дністровському, Став торгувати неофіційно інший. Товариство перестало бути монополістом на ринку послуг пасічникам. Це призвело до зменшень надходження внесків до товариства. Козацтво, яке забезпечувало можливість вижити, було порятунком для товариства пасічників.

Товариство постачає вугілля малозабезпеченим. Своїх оборотних коштів не має. Замість них - кошти людей, які здавали наперед гроші на вугілля. Постачальники ж завжди залишали борг (за доставку) до наступних вагонів з вугіллям. Найшлися зависники з колишніх керівників "Козацької застави", їх кляузи у всі інстанції призвели до тимчасової затримки останнього вагона з вугіллям.

Відкрито козацьке транспортне агентство, яке забезпечує населення по собівартості. Буде ремонтно-будівельна група для обслуговування інвалідів-пенсіонерів по собівартості. Для обслуговування цих проектів створено і оформлено підприємство "Козацька справа".

1998 рік.⁵² Виконуючи Указ Президента "Про відродження історико-культурних та господарських традицій Українського козацтва" Білгород-Дністровське козацьке товариство вирішило увіковічити пам'ять полеглих козаків, які загинули за справ визволення цього краю. Для цього було запропоновано встановити пам'ятник у вигляді чорних гранітових каменів із зображенням у білому мarmorі православного та козацького хрестів перед олтарем зруйнованої турками християнської церкви на території Білгород-Дністровської фортеці. Дійсно, запорізькі та українські козаки неодноразово брали штурмом Акерманську фортецю, яка знаходилася під владою турків (1517, 1541, 1574, 1575-1576, 1589, 1595, 1609, 1621, 1659, 1664, 1671, 1673, 1684, 1686, 1691, 1693 роках). В районі Акерману відомо декілька козацьких поселень. Окрім того, при захваті Акерману у 1787 році російськими військами, в їхньому складі, окрім донських козаків, приймали участь і бурські українські козаки.⁵³ На встановлення пам'ятника дали згоду начальник управління охорони нерухомих об'єктів культурної спадщини облдержадміністрації В.Палієнко (до речі, В.Палієнко починав свою трудову діяльність директором БК с.Адамівка),⁵⁴ завідувача відділом археології Північно-західного Причорномор'я інституту археології НАНУ Т.Самойлова.⁵⁵ Згідно з попередньою домовленістю з міськвиконкомом та православною церквою у місті було проведено хресний хід для освячення цього пам'ятника.⁵⁶ Це дійство зівпало з святом пасічників - Святом Спаса, а також з Днем

Незалежності України. Козацьке товариство активно приймало участь у проведенні свят. Це було висвітлено в міській пресі.^{57,58}

Результати діяльності товариства висвітлено у звіті отамана козацького товариства пана Леоніда Городецького.⁵⁹

Згідно Статуту міжрайонного козацького товариства особи, які на протязі року не сплатили внесків, автоматично вибули з товариства. Заради збільшення чисельності товариства отаманом було прийнято рішення, по якому козак, який вступив до товариства і екіпірувався одностроєм, тимчасово, до повного облаштування формою, звільнявся від сплати внесків. Таким чином вдалося частину козаків облаштувати так, щоб не соромно було б показатися на люди. В Києві на Великій Раді делегати товариства були екіпіровані самими гарними, дійсно козацькими одностроями. Усі камери телеоператорів були направлені на делегацію Білгород-Дністровського товариства.

Багато хто звинувачував отамана, що велику долю роботи він направляв на показуху. Але, мабуть, ні в кого не повернеться язик сказати, що він справу забезпечення товариства пасічним реманентом або медикаментами вважав другорядною. Звичайно, в силу обмеженості грошових запасів не можна було закупити товарів стільки, щоб вони були в товаристві постійно. Але перебоїв з забезпеченням, наприклад, вощиною взагалі не було.

Міжрайонне козацьке товариство, зокрема осавул Городецький Р. з осавулом міського Кошового козацтва С. Горлачовим, займалося забезпеченням вугіллям козаків, пасічників і пенсіонерів. Завдяки цій роботі значно підвищився рейтинг козацтва в регіоні. Товариство допомогло райгосадміністрації по заборгованості зарплатні бюджетникам. На знак вдячності голова профкому райлікарні запропонував безкоштовно обстежувати козаків на УЗІ та японській апаратурі.

Завдяки вугіллю вдалося в якійсь мірі покращити фінансове становище як пасічної справи, так і козацької. На цій основі створено фонд, за допомогою якого з'явилася можливість закупити в речовій службі Одеського округу колишнє обмундирування. Речами малих розмірів забезпечено джур (Адамівська школа козацько-лицарського виховання має таку форму).

Не була вирішена проблема зі збутом меду, який накопичився у пасічників. Посередницька фірма "Сардіс" хотіла взяти вагон меду, але виникли сумніви відносно надійності їхніх російських партнерів на Крайній Півночі.

Взагалі з пасічництвом постало більше проблем, аніж прибутків. Ще 2 роки тому виникла волокита з ветеринарним обстеженням пасік. Була публікація Городецького Л. в журналі "Пасіка" з цього приводу, яка була підтримана Інститутом бджільництва ім. Прокоповича. Але департамент з держветмедицини "став в позу" і тарифи не змінив і не змінив норми обстеження. Але частково ця проблема таки вирішилася. Міська станція ветслужби і головний лікар згодились збирати 10% від загальної чисельності пасіки, а не 30%.

Пасіки - це матеріальна основа козацького товариства. Коли є діло загальне і більш-менш вигідне для об'єднання людей, то такої структури об'єднання виживають. Чого зникли товариства пасічників в районах. Бо в

основі діяльності цих товариств була зацікавленість керівництва лише в своїх інтересах, а вигоди пасічникам там не було. У міжрайонному козацькому товаристві склалося по іншому тому, що козацтво поставило стріху, а пасічники охоче під ту стріху стали; дехто з опаскою та недовірою, з смішками. Сьогодні товариство задовольняє інтереси як пасічників, так і козаків, а найбільше тих пасічників, які взяли на свої плечі обов'язки козака. Сьогодні від декого можна почути таке: "Я, мов, чистий козак, а козаки-пасічники - ні те, ні се". Але товариство пасічників стало основою козацтва в цьому краї, і низький уклін тим пасічникам, які не поцуралися стати під погони з хрестами.

З'явилися негаразди з узгодженням діяльності між паланковим товариством і їхніми автономним міським козацьким Кошем.⁶⁰ Виникли великі проблеми з ринком "Козацький привоз". Було вкладено в діло багато коштів, але все зупинилося "нагорі".⁶¹ 31 жовтня делегація з 60-ти чоловік була на Великій Раді в Києві, на виборах нового гетьмана. Козаки повезли з собою 20-теро дітей, мало підготовлених до козацької справи. Але поїздка до Києва стала поштовхом до розвитку джурового руху в Адамівці. Зараз ці діти, прекрасно екіпіровані, морально готові до козацької справи.

Водночас заглохла робота з джурами в Випасному, де козацькою роботою завідував В. Гавриленко. Він поступив в військову Академію в Києві. Зараз, за допомогою козака товариства пасічників, депутата райради Івана Хоменка, вдалося залучити до цієї справи вчителя цієї ж школи і діяльність осередка джурового відновила. Звичайно, потрібна підтримка козацького товариства, бо іншої немає – ні від влади, ні від керівництва району. Але, навіть при цих умовах, створювалися школи джур на Вигоні та Байрамчі. В Старокозаччому в діяльності школи джур настав деякий спад. І не вина в цьому курінного отамана Лісіцина І. М. На одному ентузіазмі працювати 4 роки – тяжко. До речі, ним розроблено положення про козацький роз'їзд. Ця розробка оцінена Генеральною канцелярією як така, що не потребує опрацювання. Це саме і щодо розробок по джуровій програмі.

Кличуть товариство до школи, як це трапилося в Костянтинівці. Звичайно, там попередньо була наведена відповідна робота нашого наказного осавула роз'їздної служби А. Майстра. Після бесіди з школярами зібралися жителі села, козаки мали з ними бесіду. Після візиту козаків там створена народна дружина козацького роз'їзду, яка взялась утримувати на основі самоврядності громадський правопорядок в селі. Членам цієї дружини видані посвідчення позаштатних працівників міліції.

Є проблеми взаємин з крайовим отаманом. По словам Городецького, їхні взаємини особисті – нормальні, але як з отаманом складні і не можуть бути простими. Бо в крайовій організації дійшло до того, що ті люди, які відроджували козацтво в Одесі і області, лишилися поза офіційним козацтвом. Багато хто з нових хоче використати козацтво як ширму для особистих амбіцій. Хоча такий гріх є з обох сторін. Комерція стала водорозділом між новими і старими козаками Одещини.

1999 рік. З'явилася кінноспортивна група, тренером якої працює Невольниченко Ю. О. Вона знаходиться в Старокозаччому колгоспі «Вільне козацтво». О. Невольниченко один з перших в Україні став на шлях відродження козацтва. Сам з старовинного козацького роду, майстер спорту міжнародного класу з кінного спорту, талановитий тренер, серцем і душею

відданий козацькій справі. Таких людей зараз мало: джигітовка, виїздка, уміння володіти козацькою зброєю.⁶²

Білгород-Дністровське міжрайонове козацьке товариство Українського Задністрового козацтва співпрацює з Білгород-Дністровською організацією КУНу. У 1999 році вони випустили спільний меморандум.⁶³

"Нинішні події в Україні набули занадто драматичного розвитку. Вбито лідера найбільшої політичної національно-патріотичної партії В'ячеслава Чорновила, сам РУХ розколотий діями ворожих Україні сил.

Ворожі внутрішні антиукраїнські сили перейшли до активних конкретних практичних дій по ліквідації незалежності демократичної України. На сьогоднішній день українське козацтво є єдиною організованою військовою силою, яка є в керівництві, цілком стоїть на національно-патріотичних позиціях... Виходячи з цього, було запропоновано розробити та надати всім козацьким отаманам (до котрих є безсумнівна довіра) секретну директиву для розробки можливих варіантів нейтралізації вороже налаштованих.»

2000 рік. Білгород-Дністровське міжрайонне козацьке товариство разом з організаціями національно-державницького спрямування⁶⁴ міста звернулося з меморандумом до президента України у зв'язку з складенням надзвичайної ситуації в місті.

В меморандумі була висунена вимога ввести в Білгороді-Дністровському, за прикладом Одеси, а також Василькова Київської області президентське правління для реального становлення української державної влади до 2002 року (тобто до кінця терміну повноважень вибулого міського голови, покійного А.Лук'янова). Було також запропоновано призначити на цю посаду (мера міста) голову місцевої організації НРУ, голову міської спілки репресованих і політв'язнів П. Отченашенка.

26.II.2001 року Старшинською Радою була затверджена програма діяльності Б-Дністровського міжрайонного (паланкового) козацького товариства.⁶⁵

1. Продовжувати виконання програми козацько-лицарського виховання в сільських школах: Староцаричанській, Адамівській, Молозькій. Залучити до цієї програми Староказацьку школу після примусової перерви, пов'язаної з від'їздом з села осавула Лісіцина.

2. Добитися збереження права носити існуючі в товаристві однострої, встановлені в часи гетьманства Муляви. Добиватися поновлення історичної традиції українських козаків визначати лише виборні посади.

3. Якщо є кандидат з козаків на посаду «воєнрука», то людина, яка не займається військово-патріотичним вихованням, а лише викладає предмет, повинна підлягати конкурсній переатестації достроково до укладеного контракту.

4. Визначити правові засади шефського контролю козаків над військовослужбовцями строкової служби задля ліквідації в армії «дідовщини», поборів, корупції, крадіжок продовольства в столових, кухнях та на складах в бригаді Б-Дністровського гарнізону.

5. Передати на додатковій громадській контроль Б-Дністровському міжрайонному козацькому товариству прокордонну з Молдовою смугу шириною в 20км в Б-Дністровському районі.

У випадку виявлення контрабанди залишати в розпорядженні козацької громади 10% конфісковано товару.

Надати спеціально підготовленим козакам товариства затримувати для перевірки відповідності деклараціям вантажів, які вже пройшли митний контроль (для ліквідації корупції на митницях).

Надати козацьким народним дружинам, козацьким роз'їздам статуту позаштатних співробітників МВС.

6. Передати Б-Дністровському кошовому товариству в розпорядження охорону та рекреацію природного середовища Задністровських плавнів, території колишнього поселення Мокрі Чаїри.

7. Відновити зруйнований антиукраїнською місцевою владою в 1999 році встановлений пам'ятний знак на місці православної козацької церкви в Б-Дністровській фортеці.

8. Надати статуту історичної пам'ятки козацькому престолу-хресту козацької новобогородицької слободи в с. Нова Царичанка.

9. Надати козакам Б-Дністровського міжрайонного і кошового товариства право шефства над фортецею, грецькою (Івано-Предтеченською) церквою у м. Білгород-Дністровському.

10. Упорядкувати козацькі лицарські та родові намогильники та козацькі хрести на цвинтарях сіл Старокозаче та Стара Царичанка.

11. Надати програми козацько-лицарського виховання розробленій полковником В. Тимофєєвим, статуту обов'язкової для військово-патріотичного виховання серед учнівської (шкільної) молоді, фінансувати роботу керівників джурових шкіл в системі Б-Дністровського райВОО.

12. Надати (узаконити) статус «козацький» церковному хору Покровської церкви села Стара Царичанка з врученням регенту хора відповідної грамоти.

13. Дослідити історію Задністрового та Задунайського козацтва з турецьких та румунських архівних джерел (використовуючи через Інтернет фонди Стамбульської та Бухарестської національної бібліотек).

14. Ввести вимогу про призначення на посаду викладача допризовної підготовки в школах членів козацьких організацій, або таких, які отримали рекомендацію-характеристику від козацької національно-патріотичної організації.

15. Здійснювати видання літератури з історії та розвитку сучасного Задністрового козацтва.

16. Забезпечити підготовку та випуск в друк кольорових портретів гетьманів України та героїв боротьби за свободу і незалежність України, визначних політичних громадських діячів і діячів мистецтва, культури та літератури (для шкіл, військових світлиць).

17. Створити короткометражні документальні фільми з всевітньої історії козацтва, українського козацтва, січового стрілецтва УПА.

18. Ввести в с. Стара Царичанка Б-Дністровського району штатну посаду інструктора-тренера верхової їзди при відділі молодіжної політики та спорту райадміністрації.

19. Внести до туристичних маршрутів Б-Дністровську фортецю, залишки села Мокрі Чаїри, огляд єриків і плавнів, де господарювали на ловах козаки Задністров'я.

20. Створити сітку некомерційних пунктів козацького самозабезпечення товарами народного споживання за цінами собівартості (положення розроблене Б-Дністровськими міжрайонним та кошовими козацтвом).

21. Інвестувати вітчизняними кредиторами на основі бізнес-проекту освоєння ериків та озер Дністровських плавень, а також озера Шаболат для відновлення історичних козацьких ловів та розведення кефалі і лобаса.

22. Підготувати і видати книгу-посібник по конярству, верховій виїзді, по виготовленню зброї, сідел та упряжі.

23. Профінансувати розробку програми, функціонування заповідника на місці колишнього козацького поселення Мокрі Чаїри в плавнях Дністровського лиману.

24. Підтримати матеріально і організаційно діяльність наказного Придністровського козацького куреня Білгород-Дністровського міжрайонного козацького товариства в містах Бендери та Тирасполь Молдови.

Відповідно з рішенням зборів Старшинської Ради Білгород-Дністровського міжрайонного козацького товариства козака Чудака М. Д. призначено наказним курінним отаманом на створення куреня Українського козацтва в містах Бендери та Тирасполі, а також в околичних селах Придністров'я та Задністров'я в місцях історичного заселення Молдови українськими козаками.

4. Адамівський курінь Українського козацтва.

У 1994 році було засновано Адамівський курінь Українського козацтва - автономний осередок козацтва у складі Білгород-Дністровської паланки. Співзасновники куріню - Тимофєєв В.Я., Маринеску М.К., Козубенко В.О. Тоді ж почала працювати Адамівська школа козацько-лицарського виховання, яка була першою на Україні школою цього типу...

Згідно зі Статутом Українського козацтва,⁶⁶ Указом Президента України від 4.01.1995 року №14/95 "Про відродження історико-культурних та господарських традицій Українського козацтва", Законом України "Про об'єднання громадян" на території Адамівської сільської ради у березні 1996 року було юридично оформлено первинне козацьке товариство – Адамівський курінь Українського козацтва на чолі з курінним отаманом Тимофєєвим В. Я. – капітаном запасу Збройних Сил України. Адамівський курінь УК підпорядковано Білгород-Дністровському міжрайоновому козацькому товариству (створений курінь був ще на початку 1994 року як добровільна козацька дружина з охорони громадського порядку та співпрацювала із козаками Задністрового козацтва).⁶⁷

11 січня 2000 року засновниками куреня було подано заяву на реєстрацію своєї громадської організації.⁶⁸

28.02.2000 року у відповідності зі ст. 14 Закону України "Про об'єднання громадян" Адамівський курінь Українського козацтва легалізовано шляхом письмового повідомлення районною державною адміністрацією і в книзі обліку громадських організацій значиться за №1.⁶⁹

У 1998 році було вирішено юридично оформити на території Адамівської сільської ради народну козацьку дружину. На той час Адамівським сільським головою був Тимофєєв В.Я..

Список козаків станом на 23.08.1998 року.

1. Тимофєєв Валерій Якович. 2. Козаченко Олександр Іванович. 3. Маринеску Микола Костянтинівич. 4. Редько Анатолій Сидорович. 5. Чеботюк Олександр Михайлович. 6. Білоус Василь Іванович. 7. Козубенко Феодосій Іванович. 8. Козубенко В'ячеслав Олександрович. 9. Гончаров Віктор Якович. 10. Лавріненко Юрій Іванович. 11. Подолько Сергій Миколайович. 12. Козаченко Олександр Антонович. 13. Деревенча В'ячеслав Ілліч. 14. Огорожа Ігор Федорович. 15. Лазуренко Дмитро Степанович. 16. Макаренко Федір Васильович. 17. Макаренко Сергій Федорович. 18. Редько Сергій Анатолійович. 19. Харченко Олександр Іванович. 20. Куликов Руслан Костянтинівич. 21. Гуцан Валерій Тимофійович. 22. Рибальченко Віктор Петрович.⁷⁰

5. Білгород-Дністровський міський козацький Кіш.

У 1996 році від Білгород-Дністровської паланки відокремився Білгород-Дністровський міський козацький Кіш, співзасновниками якого є Скляренко М.П., Вітряк М.К., Устименко Б.І., Черв'як О.О., Горлачов В.П., Воробйов В.М., Бойчев В.В., Мельниченко Г.Б., Скиба М.Є., Лелеченко І.А., Городниченко П.М., Кулинський В.Я., Зуєв О.І., Лісіцин І.М., Павлюк В.В...

У березні 1997 року отаманом Білгород-Дністровського міжрайонного козацького товариства пасічників паном Л.Г.Городецьким було запропоновано створити на базі цього товариства автономний міський козацький Кіш, який організаційно буде входити до цього товариства. Рішення Козацьким колом було прийнято одногосно.⁷¹

Було подано заяву виконавчому комітету міської ради народних депутатів про легалізацію Білгород-Дністровського міського козацького Коша. В узгодженні з ст.14 Закону "Про об'єднання громадян", Білгород-Дністровський міський козацький Кіш був легалізований шляхом письмового повідомлення. Білгород-Дністровський міський козацький Кіш в книзі обліку організацій числиться за №46 від 22.05.1997 року.⁷²

1 березня 1998 року,⁷³ на козацькому колі Білгород-Дністровського міського козацького товариства було затверджено виборним отаманом Кошу – Скляренка М. П.,⁷⁴ виборним кошовим писарем – Черв'яка О. О.

На установчій раді Білгород-Дністровського Коша 20 грудня 1998 року було затверджено статут Коша,^{25а} який був зареєстрований Білгород-Дністровською міською радою 21.01.1999 р.⁷⁵ В цей день Кош одержав свідоцтво про реєстрацію статуту свого громадського об'єднання.

Білгород-Дністровський козацький Кіш є добровільна, незалежна громадська організація козацтва України, що виникло в результаті вільного волевиявлення громадян, які об'єдналися на ґрунті загальності інтересів. Є складовою частиною Одеської крайової організації Українського Чорноморського козацтва.

Метою діяльності є сприяння розбудові України як суверенної держави, відродження прогресивних українських козацьких звичаїв і традицій, захист політичних, економічних, культурних та історичних здобутків українського народу, відродження, утвердження і розвиток української мови і культури.

У своїй діяльності Козацькій Кіш співпрацює із структурами Війська Низового Запорізького (хоча й вважають це вимушеним кроком ради державної єдності).⁷⁶

Отамани Коша працюють на Раді Отаманів Українського козацтва, беруть участь у Тризни в Запоріжжі.⁷⁷

Білгород-Дністровський міський козацький Кіш брав участь у передвиборній кампанії 2002 року, підтримуючи кандидата у депутати Верховної Ради України – козака Р. Зозулю.⁷⁸

У 2004 році козацький Кіш приєднався до коаліції демократичних сил Одеської області, мета якої – продемонструвати політичну зрілість і не допустити перемоги авторитарно-олігархічної системи, сформованої в останні роки; об'єднати всі національно-патріотичні вили навколо головної мети проведення чесних, прозорих виборів Президента України у 2004 році.⁷⁹

Козацький Кіш також бере участь в організації і проведенні Дня міста Білгорода-Дністровського, що освітлюється в місцевій пресі.⁸⁰

При Білгород-Дністровському козацькому товаристві створений сільськогосподарський кооператив "Козацька застава", основна мета якого вирощування та переробка сільськогосподарської продукції.⁸¹

Згідно з дорученням Президента від 10 жовтня 2000 року про вживання заходів щодо ширшого залучення козацьких товариств до військово-патріотичного виховання, організації фізкультурно-спортивної роботи та посилення ролі Українського козацтва у підготовці молоді до військової служби Білгород-Дністровське козацьке товариство проводить роботу по виконанню цього доручення.

На сьогоднішній час у всіх районах Бессарабії є козацькі організації та інші об'єднання – об'єднання джур, молодих козаків. Численні організації джур знаходяться в селах Старокозачче, Миколаївка-Новоросійська, Стара Царичанка, Козацьке, Мар'янівка та ін. Молодіжні козацькі організації (об'єднання) призначаються для виховання молоді в дусі вірності народу України і відродженню звичаїв, традицій, обрядів козацтва.

Об'єднання джур сприяють відриву підлітків від вулиці, підготовують їх до служби в Збройних Силах України. На сьогоднішній день в козацтво приходять досвідчені військові спеціалісти-офіцери, які вийшли в запас. Вони готові працювати з підлітками, проводити з ними заняття з військової підготовки, фізичному вихованню. Проведенню таборових зборів на військових полігонах України. У майбутньому козацтво планує створити школу джур.⁸²

Оскільки Українське козацтво – це громадське об'єднання, то козацтво повинне самостійно заробляти кошти для втілення в життя цих планів. Але є проблема – немає приміщень для забезпечення нормальної життєдіяльності козацтва Буджацької Січі, в яку входить Білгород-Дністровський міський козацький Кіш.

Україна на роздоріжжі. 12 років незалежності багато в чому виявилися роками втрачених можливостей. Ми не змогли побудувати Україну нашої мрії. Усе ще не завершилася економічна трансформація. Непрофесіоналізм державного управління, відсутність політичної волі, корупція в вищих ешелонах влади не дозволили провести необхідні економічні перетворення, які б сформували ефективну, конкурентну і соціальну ринкову економіку.

Бідність, занепад соціальної сфери, безробіття, державний рекет малого і середнього бізнесу, зростання злочинності, безправ'я й убогість місцевого самоврядування...

Влада виявилася не здатною визначити національний інтерес України, плутаючи його з власними інтересами. Так звана "багатовекторність" – ще одна сумна ознака 12-річного топтання на місці цілої держави, розташованої в центрі Європи.

Чому прихильники європейської демократії програли ці 12 років? Чому справжні патріоти України не змогли реалізувати програму відродження країни?

Відповідь очевидна: тому, що сумною традицією українських демократичних сил є розбрат.

Одещина відчуває ті ж проблеми й труднощі, що і вся Україна. Соціально-економічний розвиток гальмується відсутністю чіткої і стабільної законодавчої бази. Корупція і непрофесіоналізм чиновників гублять добрі починання. Місцеве самоврядування усе ще безправне і виконує скоріше роль громовідводу народного невдоволення від органів державної влади.⁸³

Козацьке товариство вважає, що доки будуть в Україні такі начальники, які не підтримують патріотичні організації, тяжко будувати незалежну Україну.⁸⁴

6. Білгород-Дністровський міський Окружний полк ім. П.Орлика.

У 2000 році утворився 1-й Білгород-Дністровський міський Окружний полк ім. П.Орлика, співзасновниками якого є Врублевський М.В., Єремєєв В.І., Дейна М.К., Оленєв І.П., Царенков О.П., Хоменко Є.В. В зв'язку з рішенням Ради Білгород-Дністровського міського козацького товариства від 15 квітня 2000 року, протокол №6, згідно п.4.8.2. Статуту Українського козацтва, отаманом Білгород-Дністровського міського козацького товариства було обрано полковника Українського козацтва Царенкова О. П. Рішення Ради Білгород-Дністровського міського козацького товариства було затверджено наказом №18 від 25 квітня 2000 року Крайовим отаманом Українського Чорноморського Подунай-Гуляйпільського козацтва А.Петьком.⁸⁵

Наказом №19 Крайового отамана Українського Чорноморського Подунай-Гуляйпільського козацтва від 20 травня 2000 року отамана Білгород-Дністровського міського козацького товариства Царенкова О.П. було призначено наказним отаманом Міжрайонного козацького товариства Подунай-Дністровська Січ.⁸⁶

На підставі наказу №19 від 20 травня 2000 року крайового отамана Українського Чорноморського козацького війська про створення 1-го Білгород-Дністровського козацького полку, а також згідно Статуту Українського козацтва про полково-сотенний устрій Українського козацтва та по бажанню козаків, було створено 1-й Білгород-Дністровський Окружний козацький пол ім. П.Орлика, який є складовою частиною Чорноморського козацького війська та відповідає вимогам статуту Українського козацтва⁸⁷ і є правонаступником Білгород-Дністровського Коша та Подунай-Дністровської Січі.⁸⁸

Засновниками 1-го Білгород-Дністровського Окружного полку ім. Пилипа Орлика стали: Воробйов В. М. (зараз полковий писар, осавул), Врублевський

М. В. (зараз отаман полку, осавул), Горлачов С. П. (осавул), Городніченко П. М. (зараз отаман 1-го куріня, курінний), Жигаленко В. К. (зараз хорунжий, сотник), Дейна М. К. (зараз голова поважних козаків, полковник), Єремєєв В. І. (зараз скарбник полку, сотник), Оленів Ігор Павлович (осавул по економіці, осавул), Комлик О. М. (сотник), Ковалів С. Д. (старійшина, полковник), Царенков О. П. (перший отаман, полковник), Черв'як О. О. (осавул), Скиба М. Ю. (зараз курінний отаман).⁸⁹

В полк входять 112 козаків. Полк складається з Старшинської Ради, окремої сотні полку, 1-го козацького куріню, 2-го козацького куріню.⁹⁰

7. Білгород-Дністровський Окремий курінь ім. С.Білого.

У 2002 році засновано Білгород-Дністровський Окремий курінь ім. С.Білого, співзасновниками якого є отаман Городниченко П.М., Сокорєв Ю.О., Сокорєв О.О., Чудак В.С., Павленко О.Д., служитель УПЦ КП отець Микола.

4 травня 2002 року на козацькому колі 1-го козацького куреня Окружного полку ім.П.Орлика було ухвалено рішення створити на базі 1-го козацького куреня первинне козацьке товариство (ПКТ) Українського Чорноморського козацтва й перейменувати в Окремий Козацький курінь Чорноморського козацького війська імені отамана Чорноморського козацького війська Сидора Білого.⁹¹ Було обрано старшину ПКТ:

Отаман – Городніченко П.М., писар – Сокорєв Ю.О., бунчужний – Чудак В.С., скарбник – Борецький Н.Г., заст. отамана по роботі з молоддю – Павленко О.Д., заст. отамана по стосунках з пресою – Сокорєв О.Ю.⁹²

16 червня 2002 року козацьким колом ПКТ було затверджено статут,⁹³ згідно якого:

“Козацтво є громадською організацією громадян України, які мають козацький світогляд, визнають статут, прийняли Посвяту перед товариством, працюють над реалізацією його програми та віросповідують православну віру.

Діяльність куреня здійснюється у правовому полі України на засадах демократичного самоуправління, самофінансування через козацькі комерційні структури, підприємства, виробництва, за рахунок благодійності.

Діяльність політичних партій в структурі куреня заборонена.

Курінь підтримує демократично обрані державні органи влади України, органи місцевого самоврядування та волевиявлення населення, мешкає в місцях історичного розселення козаків.

Громадяни України, які вступили до Козацтва, набувають статусу “козака”, їх сім’ї вважаються «козацькими» в наступних поколіннях.

30.12.2002 року ПКТ ім. Сидора Білого було включено до єдиного державного реєстру підприємств та організацій України.⁹⁴

22 лютого 2004 року у козацькому колі ПКТ було утверджено рішення створити громадське формування з охорони громадського порядку при ПКТ ім. Сидора Білого згідно Постанови Кабінету Міністрів України від 20 грудня 2000 року за №1872 “Про участь громадян в охороні громадського порядку державного кордону”.⁹⁵ Згідно наказу №3 від 23.02.2004 року отамана Городніченко П.М. особовий склад формування такий.⁹⁶

Острий О. Г., Корнаков О. М., Макаренко Г. Г., Гаврилов Ю. П., Мирза К. В., Морозовський С. Г., Сокоєв Ю. О., Сокоєв О. Ю., Городніченко П. М., Тимофєєв В. Я.

Начальником громадського формування було обрано отамана куреня Городиченка П.М., а його заступником писаря паланки Тимофєєва В.Я.⁹⁷

22 лютого 2004 року козацьким Колом куреня було затверджено статут громадського формування з охорони громадського порядку.

По реєстру 2002 року:

Отаман – Городніченко П.М., писар – Сокоєв Ю.О., бунчужний – Чудак В.С., скарбник - Сокоєв О.Ю., хорунжий – Павленко О.Д., гуртовий – Гіоргієш Д.М., ройовий – Морозовський С.Г., заставний – Хоменко Є.В., заставний – Мандриченко А.І., заставний – Радченко С.Ф.⁹⁸

Всього козаків по реєстру – 59.⁹⁹

По реєстру 2003 року є деякі зміни:¹⁰⁰

Скарбник – Борецький М.Г., заст. отамана по стосункам із пресою – Сокоєв О.Ю., заставний – Антонечко С.О.

Всього козаків по реєстру – 76.¹⁰¹

8. Білгород-Дністровський курінь Війська Запорозького України. Монашівська сотня.

У 2002 році утворився Білгород-Дністровський курінь Війська Запорозького України (отаман Возний М.М.). Засновники – Возний М.М., Лесін В.П., Жуковський В.К.

Білгород-Дністровський осередок Всеукраїнської громадської організації Козацьке Військо Запорозьке України має не лише безліч планів в майбутньому. Багато чого вже зроблено і робиться. Козаки-запорожці опікуються дітьми та підлітками, займаються благодійною діяльністю, зав'язують плідні міжнародні контакти. У козацький провід входять чимало людей, приз віща яких на слуху у всієї Задністровщини – депутати, діючі офіцери силових структур, підприємці, діячі науки і культури.

Військо Запорозьке являє собою своєрідну козацьку республіку, де козак козакові був і є брат. Брат не по крові, брат – по духу, по волі, брат по спільності інтересів, поглядів, єдності цілей. І тому, безумовно, є різниця між Військом Запорозьким, яке стоїть на ґрунті запорозьких традицій, і іншими, які зараз оголошують про те, що вони “відроджуються”. Є багато козацьких формацій, та здебільшого аналіз їх діяльності показує, що козацчиною там і не пахне. Навіть, на жаль, є кримінальні структури, які також називають себе козаками.

В меморандуму запорожців сказано, що Президент може бути їхнім гетьманом. Чому? Тому, що його обирає весь народ України. Тому буде зовсім логічно, коли Президент, - якщо він козак, якщо козацчина для нього близька, - стане в козацьке коло і запорожці проголосять його своїм “батьком” – гетьманом України.

Формація запорожців створена для того, щоб допомагати державі. Не знищувати, не розхитувати той корабель, який щойно спустили на воду.

Для залучення дітей до козацтва проводять комплексні спортивні заходи, пісенні фестивалі, тижневі табори для козацьких джур. Намагаються,

33

як дозволяють їх ресурси, утримати в руслі козацьких традицій максимально більшу кількість дітей. Адже невдовзі їм керувати цією державою і від козаків, їх батьків, сьогодні залежить, як вони керуватимуть, на яких засадах ґрунтуватимуться.¹⁰²

Монашівська сотня.

Ідея створення структурного підрозділу – Монашівська сотня належить сотнику ЗК Ткаченку В.П. «Я розумів, що певні історичні події забрали у підлітків, молоді ту ідею, на якій їх виховували (комуністична ідеологія), а взамін ідеологію українського патріотизму треба тільки запроваджувати. Історія України – це козацтво і створення козацької сотні на селі – це якраз той шлях, який дасть змогу виховувати у дітей повагу до України, повагу до своєї історії.»¹⁰³

Пропозицію було розглянуто на Малій Раді Чорноморського округу МТО КЗ і 30.01.2004 року було прийнято рішення доручити Ткаченку В.П. створити сотню. 26.02.20045 року рішенням №17 Монашівського виконкому була зареєстрована організація.

Перші добрі справи сотні: наведення порядку на кладовищі, збір мусору в контейнери, засновано футбольний турнір на честь земляка Тищука А.В. та ветерана футболу Крачуна В.М., відродження спортивно-масової роботи на селі, фінансова допомога Будинку культури,

9. Жіноча громада Українського козацтва.

У цьому ж році заснована жіноча громада Українського козацтва, співзасновниками якої є Горлачова Л.Я., Городниченко Р.С., Воробйова В.В., Грицуналь УА, Пономаренко Л.О., Пономаренко Н.М..

Жіноча громада Українського козацтва була створена ще у 1994-1995 роках, коли стався масовий приплин чоловіків у козацькі осередки Білгород-Дністровського. Національно налаштовані жінки козаків спочатку активно сприяли згуртуванню чоловіків у лавах Українського козацтва, потім утворили свою організацію.

Першими членами громади (з 1999 року) були:

Хорунжа – Горбачова Л. Я., хорунжа – Городніченко Л. С., підхорунжа Воробйова В. В., берегині – Грицуналь У. А., Пономаренко Л. О., Пономаренко Н. М.

У 2002 році громада була оформлена юридично. Серед членів громади – заступник директора школи з виховної роботи, учителі, юристи, завідувача магазином, касир, технік-технолог, кондитер, секретар-друкарка, технічки, майстер-перукар, інженери, вихователі, підприємці – всіх їх об'єднує палка любов до неньки-України, бажання робити добру справу – розбудову держави задля добробуту дітей, онуків, наступного покоління.

Основні напрямки діяльності Жіночої громади:

Відродження духовності, культурно-історичних традицій козацької жіночості.

Роз'яснення громадянам України мети та завдань козацтва на сучасному етапі розвитку суспільства.

Відродження Православної Віри та обрядності, історичних та сучасних свят, традицій.

Виховання молоді на історичних традиціях козацтва.

В планах громади організація гуртків, козацького хору, танцювального ансамблю та ін.¹⁰⁴

На 1 жовтня 2003 року по реєстру – 27 козачок.¹⁰⁵

10. Білгород-Дністровське районне товариство Українського козацького з'єднання.

14.10.1997 році в м. Білгороді-Дністровському було засновано Окремий осавульський курінь Чорноморського козацького війська, який налічував 100 осіб за реєстром. Виборним отаманом став полковник УК Білоус В.П. (звання присвоєно наказом №79 Гетьмана Українського козацтва І.Біласом).¹⁰⁶

В липні 2004 року було проведено переєстрацію куріня, який був зареєстрований як громадська організація Білгород-Дністровське районне козацьке товариство Чорноморського козацького з'єднання з правом юридичної особи; був також відкритий рахунок в банку.

На теперішній час організація нараховує 205 осіб, в неї також входить окремий козацький курінь ім. отамана Сидора Білого. Курінь очолює отаман Городниченко П.М. – полковник УК.

Робота в основному будується на виконанні регіональної програми відродження та розвитку Українського козацтва на Одещині. Готувались та проводилися заходи в відповідності до регіональної програми. Продовжується також розбудова організації, укріплення авторитету та довіра до козацтва з боку других верств населення. В першу чергу старшина козацького товариства ставить на мету розширення організації шляхом вступу в організацію колективних членів, виховна робота, яку організація проводить в навчальних закладах (технікумах, школах, училищах).

11. Акерман-Дністровська Січ.

На початку 2005 року почала свою діяльність Акерман-Дністровська Січ – об'єднання козаків Білгород-Дністровського, Татарбунарського, Арцизького, Саратовського, Тарутинського районів.¹⁰⁷

Засновниками Акерман-Дністровської Січі стали Царенков О.П., Єремєєв В.І., Тимофєєв В.Я.

Отаманом було обрано генерал-хорунжего Царенкова О.П., писарем полковника Черв'яка О.О., осавулом – полковника Єремєєва В.І., заступником отамана з ідеології осавула Смаковського В.М., заступником отамана з культури – осавула Зорило І.С., заступником отамана по роботі з молодію – генерал-хорунжего Тимофєєва В.Я.

Акерман-Дністровська Січ входить до Південного округу України козацькій (командувач – генерал-отаман, польовий гетьман Петько А.І.).

АДАМИВСЬКА СІЧ. ДИТЯЧИЙ САДОК.

АДАМІ ВСЬКА СІЧ. ДИТЯЧИЙ САДОК.

37

РІЧ ПРО БУДЖАЦЬКУ СІЧ

Інформаційно-аналітичний орган козаків Буджаку	№ 30 ТРАВЕНЬ 2006	Душу – Богу! Життя – Батьківщині! Серце – людям! Честь – нікому!
---	-------------------------	---

Прочитай та передай товаришу!

ТУРЛАЦЬКА СІЧ. ПРОЩАННЯ З БУКВАРЕМ

З чого починається Батьківщина? З маминої пісні, батьківської хати, стежки до школи. А ще, кажуть, вона починається «з пісень, що щиро лунають та з тих рядочків віршованих, що діти ще змалку вивчають.»

Ці слова найповніше розкривають роботу вчителя початкових класів Випаснянської ЗОШ I-II ступенів (с.Турлаки) Чумаченко Валентини Миколаївни. Ще в 1997 році вона зробила перші кроки до поглибленого вивчення історії козацтва разом зі своїми учнями. А зараз перший клас, який вона веде, носить горде звання – «Козачата». В минулому році на свято Покрови Пресвятої Богородиці урочисто прийняли їх в лелі та козачата. Малята з честью носять своє ймення, а Валентина Миколаївна впевнено веде їх крутими козацькими шляхами.

Зовсім недавно первачки всієї України попрощалися зі своєю першою книжкою – Букварем. У нашій школі це свято пройшло надзвичайно урочисто й незвично. Коли горталися сторінки Букваря, кожна буква весело розповідала віршика на козацьку тематику. Гості та вчителі почули про славних гетьманів – Сагайдачного, Мазепу, Конашевича. Пообіцяли козачата, що самі стануть достойними звання степових лицарів. Я впевнена, що саме так і буде, бо те, що з дитинства зростає в серці, залишається в ньому навіки.

С.ТИМОФЄЄВА. ДІЯЛЬНІСТЬ ЗАДНІСТРОВОВОГО КОЗАЦТВА

В програмі діяльності Українського Чорноморського козацтва, до складу якого входить більшість вищезазначених козацьких об'єднань, є такі слова:

„Враховуючи унікальність козацтва, як соціального явища світового масштабу, що воно несе в собі неосяжний національно-духовний, морально-виховний і військово-патріотичний потенціал; що Українське козацтво є наша українська форма демократії і державності і форма військового устрою; що структура організації Українського козацтва легко вписується в адміністративний устрій України і підкріплює його, метою козацького руху є розбудова української держави через духовне об'єднання народу, мобілізація енергії на економічне процвітання і підняття добробуту людей...”

Білгород-Дністровською районною державною адміністрацією від 1 червня 2000 року за №204/2000 було видано розпорядження щодо створення при голові райдержадміністрації Координаційної ради з питань розвитку Українського козацтва.¹⁰⁸ Затверджено її склад:¹⁰⁹

Ігумнов Павло Михайлович – заступник голови районної державної адміністрації, голова Координаційної ради.

Логінов Геннадій Вікторович – завідуючий відділом організаційної і кадрової роботи та з питань нагород, заступник голови Координаційної ради.

38

Городецький Леонід Григорович – паланковий отаман Білгород-Дністровської паланки Українського козацтва, полковник Українського козацтва, заступник голови Координаційної ради.

Тимофєєв Валерій Якович – директор Адамівської загальноосвітньої школи I-II ступенів, паланковий лицар Білгород-Дністровського козацтва, осавул Українського козацтва, секретар Координаційної ради.

Головними завданнями Координаційної ради є:

- сприяння розвитку в районі козацького руху;
- аналіз стану розвитку Українського козацтва в районі та координаційної взаємодії органів виконавчої влади і козацьких організацій у сфері відродження історик-культурних та господарчих традицій Українського козацтва в районі.¹¹⁰

З метою реалізації вимог Національної програми відродження та розвитку Українського козацтва на 2002-2005 роки, затвердженої Указом Президента від 15.11.2001 року № 1092/2001, відповідного плану МВС України від 28.02.2002 року, плану УМВС України в Одеській області від 17.04.2002 року більш ефективного використання можливостей, передбачених положенням Закону України «Про участь громадян в охороні громадського порядку і державного кордону», згідно плану Б-Дністровського РВ УМВС України в Одеській області щодо реалізації вимог Національної програми відродження та розвитку Українського козацтва на 2002-2005 роки від 03.05.2002 року¹¹¹, було здійснено такі заходи:

- проведено робочі зустрічі з керівниками Українського козацтва для розробки напрямків співпраці в охороні громадського правопорядку;
- проведено моніторинг діючих козацьких формувань на території району;
- визначено чисельність козацьких підрозділів, які мають намір створювати громадські формування з охорони порядку;
- надано допомогу щодо створення громадських формувань з охорони громадського порядку із числа козацтва та розробки їх статутів;
- здійснено перевірки членів громадських формувань із числа козацтва з метою недопущення членства в ГФ осіб, які перебувають на профілактичних обліках.

Постійно здійснюються слідуєчи засоби, які узгоджені з Б-Дністровським Паланковим козацьким товариством:

- організуються навчання з правової та спеціальної підготовки членів громадських формувань з охорони громадського порядку із числа козацтва з видачею їм сертифікатів встановленого зразку;
- залучаються до охорони громадського порядку на вулицях в місцях масового відпочинку громадян, відзначення державних свят, проведення спільних рейдів, до охорони природно-історичних заповідників, збереження врожаю від розкрадання та інших заходів члени громадських формувань із числа козацтва;
- здійснюється комплекс заходів щодо підготовки допризовної молоді до військової служби з урахуванням кращих традицій козацтва;
- проводиться робота по відборі кандидатів на службу в ОВС серед кращих членів громадських формувань з охорони громадського порядку з числа Українського козацтва;

- постійно вивчається, узагальнюється та направляється для впровадження передовий досвід участі козацьких громадських формувань в охороні громадського порядку.

14 жовтні 2003 року було проведено засідання координаційно-політичної ради, на якій були керівники та представники районних організацій політичних партій, керівники районних організацій, профспілок, представники засобів масової інформації, керівники та представники районних громадських організацій, серед яких був Городецький Леонід Григорович, отаман Білгород-Дністровського паланкового козацького товариства.¹¹²

28 грудня 2001 року Одеською обласною державною адміністрацією видано розпорядження №1097/А-2001 про заходи щодо виконання Національної програми відродження та розвитку Українського козацтва на 2002-2005 роки.¹¹³ Затверджено заходи щодо виконання Програми.¹¹⁴ Заходи такі:

- залучати козацькі громадські формування до проведення рейдів з охорони лісів та водних живих ресурсів області;

- надавати підтримку козацьким мистецьким колективам: хоровій капелі «Світоч», вокальному ансамблю «Козацькі забави», дитячому ансамблю «Козачата»;

- забезпечити інформаційну підтримку реалізації основних положень програми;

- спільно з козацькими товариствами організувати військово-патріотичне виховання учнівської молоді, започаткувати при проведенні міських, районних і обласних змагань серед допризовної молоді показові виступи спортсменів з козацьких видів єдиноборств;

- розробити обласну комплексну програму господарської діяльності Українського козацтва;

- сприяти утворенню цільових позабюджетних фондів Українського козацтва для його відродження, розвитку та підтримки;

- спільно з Південним напрямом Прикордонних військ України розглянути питання щодо участі козацьких громадських формувань у сприянні охорони Державного кордону України на території області;

Відділом освіти Білгород-Дністровської райдержадміністрації впроваджено такі заходи щодо виконання Національної програми: (наказ №288 від 22 жовтня 2002 року).¹¹⁵

- залучаються Білгород-Дністровське міжрайонне та Білгород-Дністровське міське товариства Українського козацтва до військово-патріотичного виховання, фізкультурно-спортивної, туристсько-краєзнавчої та культурно-просвітницької роботи серед учнівської молоді;

- запроваджено в закладах освіти дитячо-юнацьку військово-патріотичну гру «Сокіл» як форму військово-патріотичного виховання, спортивно-масової та оборонно-масової роботи;

- відділ освіти бере участь у районних етапах Всеукраїнської туристсько-краєзнавчої експедиції учнівської молоді «Краса і біль України», історико-географічної експедиції учнівської молоді «Сто чудес України»;

- розвиваються та популяризуються види спорту, засновані на козацьких традиціях, беруть участь в змаганнях, які внесені до Єдиного календарного плану змагань України;

40

4

- проведено у жовтні 2002 року на базі Адамівської ЗОШ I-II ст. семінар-практикум по створенню та організації роботи козацьких молодіжних товариств як осередків відродження і розвитку традиційних козацьких форм самоврядування.

Програма заходів спирається на перелік заходів управління освіти і науки облдержадміністрації від 18.02.2002 року №55-02,¹¹⁶ Наказ на виконання Наказу Міністерства¹¹⁷ освіти і науки України від 29.12.2001 р. №821 «Про оголошення Указу Президента країни «Про національну програму відродження та розвитку Українського козацтва на 2002-2005 роки», розпорядження голови Одеської облдержадміністрації від 28 грудня 2001 р. №1097/А-2001 «Про заходи обласної державної адміністрації щодо виконання Національної програми відродження та розвитку Українського козацтва на 002-2005 роки», поширення народних традицій підвищення рівня військово-патріотичного виховання учнівської та студентської молоді, її готовності до захисту Вітчизни, збереження і пропаганди історичної та культурної спадщини українського народу.

Військовий комісаріат області щорічно інформується координатором діяльності козацьких осередків – на виконання розпорядження начальника Головного організаційно-мобілізаційного управління Генерального штабу Збройних Сил України від 04.01.2004 року №115/5/16 з метою аналізу реалізації національної програми відродження та розвитку українського козацтва на 2002-2005 роки.¹¹

Згідно звіту координатора діяльності козацьких осередків секретаря Координаційної ради з питань розвитку Українського козацтва при голові Білгород-Дністровської райдержадміністрації Тимофєєва В.Я. від 10.02.2004 року, на території Білгород-Дністровського району функціонують 8 осередків Українського козацтва. Є дитячі, юнацькі організації (гуртки) при товариствах:

1. Адамівська загальноосвітня школа I-II ступенів (школа козацько-лицарського виховання). Дитячо-юнацька організація “Молода Січ” Українського козацтва.

2. Долинівська загальноосвітня школа I-II ступенів. Дитячо-юнацька організація “Молода Січ” Українського козацтва.

3. Біленківська загальноосвітня школа I-II ступенів. Дитячо-юнацька організація “Молода Січ” Українського козацтва.

4. Молозька загальноосвітня школа I-III ступенів. Дитячо-юнацька організація “Молода Січ” Українського козацтва.

5. Випаснянська загальноосвітня школа I-лі ступенів. Дитячо-юнацька організація “Молода Січ” Українського козацтва.

6. Білгород-Дністровська загальноосвітня школа I-III ступенів №11. Дитячо-юнацька організація “Молода Січ” Українського козацтва.

Були проведені навчально-методичні збори викладачів допризовної підготовки 1 січня 2004 року. На зборах були розглянуті такі напрями виховання учнів, що ґрунтуються на козацьких військово-патріотичних традиціях, як козацьке тілодуховиховання.

Козацькі товариства беруть участь у військово-патріотичному вихованні молоді. Співпрацюють з цих питань з військовими частинами, військовим комісаріатом та ВНЗ (Адамівській курінь Українського козацтва, Білгород-Дністровська паланка Українського козацтва, Буджацька Січ Українського

5

41

козацтва, Білгород-Дністровський 1-й Окружний полк ім. П.Орлика Українського козацтва, Білгород-Дністровський Окремий курінь ім. С.Білого Українського козацтва).

До урочистих проводів призовників на строкову військову службу під час проведення призову залучаються такі представники українського козацтва: Скляренко М.П. (Буджацька Січ), Бойчев В.В. (Буджацька Січ), Воробйов В.М. (Білгород-Дністровський Кіш), Городецький Л.Г. (Білгород-Дністровська паланка), Врублевський М.В. (Білгород-Дністровський 1-й Окружний полк).

Працює український козацький народний хор «Мрія» під керівництвом Зорила Івана Сергійовича. Вони проводять ряд концертів, за які відповідальний осавул Українського козацтва Горбачов Святослав Петрович. 21 лютого 2004 року, 29 лютого – шефські концерти для особового складу військових частин А-3955, А-0664.¹¹⁹ 5 березня 2004 року – шефський концерт для працівників управління праці та соціального захисту населення виконкому Б-Дністровської міської ради.¹²⁰

Козацькі громадські формування Турлацького (курінний – Скиба М.Є.) та Окремого (курінний – Городниченко П.М.) куренів залучені до рейдів з охорони «Заповідника діда Євсея» (лісничий Костецький Є.П. – осавул Українського козацтва). Планується з цього приводу розробити положення про громадські формування цього напрямку (як положення про громадські формування з охорони громадського порядку) та передбачити в ньому гарантії соціального захисту його членів.

Відділи культури (начальник Корчагіна Д.І.) та освіти (начальник Добриніна З.І.) постійно надають підтримку козацьким мистецьким колективам (колективи «Веселка», «Гроно», козацький хор, духовий оркестр).

У жовтні 2004 року козацькі самодіяльні колективи прийняли участь у обласному фестивалі – огляду козацького мистецтва. Заплановано обласний фестиваль – огляд козацького мистецтва зробити традиційним і проводити щорічно з нагоди Дня Українського козацтва (друга декада жовтня).

В районних газетах «Советское Приднестровье», «Будьте с нами», «Торнадо» започатковані рубрики, тематичні сторінки з метою висвітлення надбань історії, культури, традицій українського козацтва.

Відділи райдержадміністрації: фізичної культури та спорту, культури, освіти та сільвиконками спільно з козацькими товариствами (зокрема – Білгород-Дністровською паланкою, Адамівським куренем, Буджацькою Січчю, Окремим куренем ім. С. Білого.) планують військово-патріотичне виховання учнівської молоді; започатковані показові виступи спортсменів з козацьких видів єдиноборств (зокрема при проведенні Дня міста, свята незалежності). Більшість членів Українського козацтва – офіцери-відставники. Розробляються методичні рекомендації щодо залучення цієї категорії до військово-патріотичного виховання молоді.

Відділами райдержадміністрації: фізичної культури та спорту, оборонної та мобілізаційної роботи разом із сільвиконками ведеться робота по створенню козацьких військово-спортивних клубів у селах Нова Царичанка та Адамівка. Розроблюється положення про клуби цього напрямку; планується надавати їм допомогу, зокрема методичну, фінансову на Всеукраїнському рівні.

Згідно планів роботи відділу фізичної культури та спорту райдержадміністрації, сільвиконкомів козацька молодь району бере участь у щорічних лицарських турнірах, які проходять влітку в старовинній Білгород-Дністровській фортеці. Цей турнір зроблено Всеукраїнським.

Розроблена районна комплексна програма господарської діяльності осередків Українського козацтва.

У Білгород-Дністровському районі утворено районне відділення господарсько-комерційних проектів Українського козацтва (представник регіонального відділення – полковник УК Царенков О.О.).

Згідно розробленій програмі господарської діяльності козацтва в районні утворено кілька селянських-козацьких (фермерських) господарств (Бойчева В.В., Скляренка М.П. та ін.).

Утворено цільовий позабюджетний фонд Українського козацтва для його відродження, розвитку та підтримки («Козацька кредитна спілка»).

Щорічно з нагоди відзначення річниць незалежності України проводяться меморіальні акції з упорядкування козацьких поховань (Старокозаچه, Козацьке, Петрівка, Староцаричанка, Адамівка).

Районна організація «Молода Січ» налагодила зв'язки з Всесвітнім Конгресом українців (віце-президент Веріга Іван – професор Торонтського університету – Канада).

Починаючи з 2000 року, заходи щодо проводів призовників району на строкову військову службу проводяться за участю представників Українського козацтва – зокрема – отамана Буджацької Січі генерал-хорунжего УК Скляренка М.П., полковників УК Бойчева В.В., Городецького Л.Г., Тимофєєва В.Я., Устименка Б.І. та ін.). Планується формувати окремі підрозділи Збройних сил України за рахунок молоді – представників Українського козацтва.

Відділ оборонної та мобілізаційної роботи райдержадміністрації спільно із керівництвом козацьких осередків Буджацької Січі, Білгород-Дністровської паланки подав пропозиції щодо участі козацьких формувань району у сприянні охорони Державного кордону України на ділянці Старокозацької застави на розгляд командування Південного напрямку Прикордонних військ України. Планується створити, зокрема на базі Старокозацької застави окремий підрозділ (у складі частини) з числа військовослужбовців – представників Українського козацтва.

Відділи райдержадміністрації: оборонної та мобілізаційної роботи, освіти, сільвиконкоми залучають козацькі товариства району (зокрема – Білгород-Дністровську паланку, Буджацьку Січ) до військово-патріотичного виховання учнівської молоді (зокрема, на достатньому рівні ця робота ведеться у Долинівській ЗОШ I-II ст., Адамівський ЗОШ I-II ст., Біленьківській ЗОШ I-II ст.). Ця робота проводилася у 1997-2002 роках також у Випаснянській ЗОШ I-II ст., Вигінській ЗОШ I-II ст., Старокозацькій ЗОШ I-II ст. Розробляються методичні рекомендації щодо співробітництва педагогічних колективів загальноосвітніх шкіл та Українського козацтва у справі військово-патріотичного виховання молоді.¹²¹

Ред.: Тимофєєв В.Я., м. Білгород-Дністровський. Тел.: р. (804849) 2-24-78, моб. 8-097-466-7174.
E-mail: timofeev_valeriy@rambler.ru

43

РІЧ ПРО БУДЖАЦЬКУ СІЧ

Інформаційно-аналітичний орган козаків Буджаку	№ 31 ЧЕРВЕНЬ 2006	Душу – Богу! Життя – Батьківщині! Серце – людям! Честь – нікому!
---	-------------------------	---

Прочитай та передай товаришу!

ТУРЛАЦЬКА СІЧ. ЗАПИС НА РАДІО.

З чого починається Батьківщина? З маминої пісні, батьківської хати, стежки до школи. А ще, кажуть, вона починається «з пісень, що щиро лунають та з тих рядочків віршованих, що діти ще змалку вивчають.»

Ці слова найповніше розкривають роботу вчителя початкових класів Випаснянської ЗОШ I-II ступенів (с.Турлаки) Чумаченко Валентини Миколаївни. Ще в 1997 році вона зробила перші кроки до поглибленого вивчення історії козацтва разом зі своїми учнями. А зараз перший клас, який вона веде, носить горде звання – «Козачата». В минулому році на свято Покрови Пресвятої Богородиці урочисто прийняли їх в лелі та козачата. Малята з честью носять своє ймення, а Валентина Миколаївна впевнено веде їх крутими козацькими шляхами.

Зовсім недавно первачки всієї України попрощалися зі своєю першою книжкою – Букварем. У нашій школі це свято пройшло надзвичайно урочисто й незвично. Коли горталися сторінки Букваря, кожна буква весело розповідала віршика на козацьку тематику. Гості та вчителі почули про славних гетьманів – Сагайдачного, Мазепу, Конашевича. Пообіцяли козачата, що самі стануть достойними звання степових лицарів. Я впевнена, що саме так і буде, бо те, що з дитинства зростає в серці, залишається в ньому навіки.

Нагадаймо свідчення Дмитра Яворницького: на Січ приймали лише тих, хто визнавав православну віру, спілкувався українською мовою, брав присягу захищати до останнього подиху людину, родину, військове товариство й Україну та за них бути готовим віддати й життя. І цілком зрозуміло, що такий тип людей не міг з'явитися сам собою, з нічого. Вирішальну роль у кристалізації українського характеру відіграє козацька освіта – педагогіка самопізнання та самореалізації, особової й національно-релігійної самосвідомості, філософії жити по-людськи: чесно і совісно, патріотично й професійно, на засадах демократії і свободи, красиво і просто...

Про це та про шляхи реалізації завдань козацько-лицарського виховання йшлося у виступах в студії запису радіомовлення «Новини Придністров'я» директора Випаснянської ЗОШ I-II ст. Тодорової Т.П., класовода первачків Чумаченко В.М., генерал-хорунжого Українського козацтва Тимофєєва В.Я. А свідченням результатів роботи прозвучали звіти лель і козачат Турлацької Січі.

Після радіостудії школярки відвідали в м. Білгороді-Дністровському краєзнавчий та етнографічний музеї і фортецю. Транспорт для поїздки надала начальник відділу освіти Чапкіна Р.М. (водій – В.С.Лебеденко). Спасибі їм від турлачан – школярів та їх батьків!

Лариса Степанівна Коваленко – педагог-організатор Випаснянської ЗОШ I-II ст. (с. Турлаки).

С.ТИМОФЄЄВА. ВІДРОДЖЕННЯ УКРАЇНСЬКОГО КОЗАЦТВА

В історичній свідомості народу найвищий статус належить тим людям-ідеалам, які відстоювали свободу як найдорожчу цінність попередніх поколінь, невтомно боролися з чужоземними загарбниками, захищали свою національну гідність і честь, по-лицарськи служили рідній Батьківщині, будували власну національну державу. Для української молоді такими ідеалами стали І.Гонта, М.Залізник, С.Наливайко, І.Трясило, П.Сагайдачний, І.Сірко, І.Богун, І.Виговський, Б.Хмельницький, І.Мазепа.

Наш народ споконвіку культував лицарські традиції виховання. Із століття в століття на лицарських традиціях формувалася еліта нації, яка завжди боролася за свободу і незалежність України. Коли в значній частині наших співвітчизників занепадав дух, не вистачало сили волі, бракувало віри в свої сили і можливості перемоги над ворогом, тоді історична необхідність породжувала українське козацтво. Історія вчить, що ефективно те, що утверджує своє. А своє у нас – козацтво – спосіб життя вільної людини, яка із зброєю в руках захищала своє право на свободу.

Французький історик Шерер писав про українців так: «Ми бачимо батьків, що передали своїм синам почуття гордості бути незалежними й залишали їм у спадок саму тільки шаблю з девізом: «Перемогти або загинути!» Так, шаблями наші предки володіли краще, ніж пером, тому в історії згадки про героїчні діяння українців залишили іноземці, але хай краще пишуть вони про наші звичаї, аніж ми про їхні!

В сучасних умовах багато підлітків, юнаків і дівчат вибирають ідеал лицаря – високошляхетної, духовно багатой, морально чистої, мужньої людини. Такими лицарями української культури, науки і духовності були Я.Мудрий, В.Мономах, Т.Шевченко, М.Драгоманов, Б.Грінченко, С.Русова, В.Вернадський, М.Грушевський. «Український лицар живе для Батьківщини, він завжди був готовий віддати за неї своє життя. Найдорожче для нього – лицарська честь і слава... Про славу лицарську українець мріє ще з дитинства» (Г.Ващенко).

Немає ідеальних людей і не можна з будь-кого робити ідеал для молоді, але можна говорити про орієнтацію на моральні принципи, які сповідають козаки Задністров'я: відданість ідеї Леоніда Городецького, Михайла Скляренка, Бориса Устименка, любов до Батьківщини Валерія Тимофєєва, Миколи Скиби, Василя Бойчева, Олександра Царенкова, В'ячеслава Воробйова, відвага і честь Анатолія Майстра, Василя Якименка, Ігоря Лелеченка, Анатолія Редька, В'ячеслава Козубенка...

Вихована на лицарських традиціях, молодь заперечує рабську і напіврабську психологію, засуджує забуття людиною національної приналежності, зневагу до волелюбних заповідей дідів і прадідів, пасивність, слабодухість, невіру у власні сили, політичне прислужництво чужинцям.

...У період розбудови й утвердження незалежної України у громадському, шкільному і родинному житті нам потрібен насамперед культ лицарства. Наше завдання – відновити історичну пам'ять, виховати людину, яка здатна побудувати і саму себе, і своє гідне життя, і державу.²

45

2

Ми за основу принципу ідеалізації вибрали ідеал лицаря – високошляхетної, духовно багатой, морально чистої й мужньої людини. Такими лицарями є наші перші козаки Одещини...

Треба сказати, що вся Україна охоплена козацьким відродженням. На розвиток козацького руху вплинули різні умови та обставини. Серед них слід відзначити – сплеск національної свідомості, набуття Україною незалежності, а також виникнення деяких організацій, як не дивно, саме антиукраїнського напрямку. Наявність таких організацій, члени яких зневажливо ставилися до українського руху, підштовхувала патріотично настроєних громадян (не обов'язково етнічних українців) до входження у козацтво, або інших національно-демократичних організацій та партій. До того ж підтримувався розвиток козацького руху і на державному рівні через низку наказів і посвідчень.³

Вже у 1991 році, у червні вийшов Інформаційний збірник Міністерства народної освіти Української РСР з положенням про республіканську туристсько-краєзнавчу експедицію «Козацькими шляхами». В ознаменування 500-річчя українського козацтва Міністерства народної освіти УРСР, Спілка піонерських організацій України, Республіканська станція юних туристів Міністерства народної освіти УРСР та дитяча газета «Перемена» оголосили Республіканську туристсько-краєзнавчу експедицію «Козацькими шляхами», яка пройшла в рамках руху учнівської молоді України за збереження і примноження традицій, звичаїв, обрядів народу «Моя земля – земля моїх батьків». Експедиція тривала з березня 1991 по березень 1992 року. Мета експедиції – залучення молоді до вивчення історичного минулого українського народу; виховання в учнів патріотичних та інтернаціональних почуттів; виявлення та пропаганда пам'яток, пов'язаних з історією українського козацтва. Ідучи маршрутами експедиції, учасники проводили походи по місцевостям, пов'язаних з козацтвом; самостійно розробляли і описували туристські маршрути по Україні, де пролягали козацькі шляхи; обстежували історичні місця, пов'язані з діяльністю козаків на Україні; збирали усні перекази про часи козаччини, матеріали, які розкривають духовне життя наших славних предків.

4 січня 1995 року вийшов Указ Президента України про відродження історико-культурних та господарських традицій українського козацтва. Враховуючи історичну роль козацтва у становленні української державності, а також з метою відродження традицій та звичаїв Українського козацтва постановлено схвалити громадські ініціативи щодо державної підтримки дальшого розвитку і діяльності організацій Українського козацтва, які об'єднують громадян України, що відносять себе до козаків.

Початок національного виховання в суверенній Україні активізував процес цілеспрямованого і систематичного виховання підростаючого покоління на історико-культурних та господарських традиціях рідного народу. У 1995 році, у червні, в №11 Інформаційного збірника Міністерства освіти України було дано методичні рекомендації педагогічним колективам закладів освіти України по відродженню історико-культурних та господарських традицій українського козацтва. «...Запорозьке козацтво – гордість української нації. Його ідейно-моральний потенціал – це ядро козацької духовності, яке є невичерпною скарбницею громадянського загартування підростаючих

поколінь. Значна частина сучасної молоді має про нього поверхове і спрощене уявлення. Насправді воно є не тільки військовим, а й соціальним, політичним, педагогічним, культурно-історичним, державним явищем... Викладачам історії України слід пам'ятати, що відроджуючи козацькі традиції та звичаї, важливо, щоб учні, студенти передусім успішно оволодівали історією народовладдя, становлення і розвитку республіканських структур влади, адміністративно-військового ладу, демократичного і гуманістичного управління, законодавства, тобто української державності козацької... У процесі роботи по відродженню історико-культурних та господарських традицій українського козацтва науково-педагогічним колективам навчальних закладів, педколективам необхідно поєднати досягнення сучасної педагогічної науки та традицій українського козацтва».⁴

Враховуючи історичне значення і заслуги Українського козацтва в утвердженні української державності та суттєвий внесок у сучасний процес державотворення, 7 серпня 1999 року вийшов Указ Президента України про день українського козацтва. Постанова: установити День Українського козацтва, який відзначати щорічно 14 жовтня – в день свята Покрови Пречистої богородиці.

З метою організації взаємодії та координації діяльності органів державної влади і козацьких товариств щодо підтримки розвитку Українського козацтва 6 жовтня 1999 року виходить Указ Президента України про координаційну раду з питань розвитку українського козацтва, згідно з яким відповідні ради створені при кожній обласній державній адміністрації. Все це сприяло відродженню козацьких традицій в Україні і зокрема на Одещині.

З'являється проект Закону України «Про державну підтримку Українського козацтва», який повинен регулювати відносини у сфері державної підтримки Українського козацтва як історичної спільноти українського народу.

Для подальшого розвитку і утвердження Українського козацтва як громадської сили, здатної зробити певний внесок у консолідацію суспільства, було розроблено національну програму відродження та розвитку українського козацтва на 2002-2005 роки.⁵ Основними завданнями Програми було:

- використання народних традицій в усіх сферах суспільного життя;
- підвищення рівня військово-патріотичного виховання молоді, її готовності до захисту Вітчизни;
- залучення козацьких товариств до участі в охороні громадського порядку і державного кордону;
- збереження і пропаганда історичної і культурної спадщини українського народу;
- об'єднання зусиль органів виконавчої влади і громадськості у використанні виховних і культурних традицій Українського козацтва;
- сприяння підвищенню духовності суспільства;
- вивчення, популяризація історії та розвитку Українського козацтва;
- створення додаткових робочих місць за рахунок розширення мережі козацьких селянських (фермерських) господарств, промислів, туристичної діяльності;
- розширення міжнародного співробітництва Українського козацтва з аналогічними громадськими об'єднаннями іноземних держав.

47

4

Згідно Указу Президента України від 4.01.95р. № 14/95 «Про відродження історико-культурних та господарських традицій Українського козацтва» Національна Академія Наук у 1995 році розробила «Перелік заходів по дослідженню і сприянню відродженню історико-культурних традицій Українського козацтва»⁶.

Становлення незалежної української держави на демократично-правових принципах проходить у складних умовах загальної економічної кризи, але, незважаючи на це, всупереч зовнішнім і внутрішнім перешкодам, процес державотворення набув незворотного характеру.

У справу будівництва незалежної Української держави, реформування і розбудови її Збройних Сил, військово-патріотичного виховання воїнів на традиціях Українського народу значний внесок зробили об'єднання громадян патріотичного та оборонного спрямування, такі, як організації ветеранів України, Спілка офіцерів України, конгрес Української інтелігенції, Українське козацтво та інші.

Враховуючи значний внесок громадських патріотичних організацій у державотворення України, з метою відродження демократичних, національних традицій, притаманних українській армії в минулому, а також встановлення тісного співробітництва між військовим командуванням усіх рівнів і громадськими патріотичними організаціями, об'єднання зусиль в інтересах будівництва Збройних Сил України було видано 22 жовтня 1996 року директиву №Д-41 Міністра оборони України О.Кузьмука «Про зміцнення стосунків військового командування з громадськими організаціями» для підвищення рівня допризовної підготовки молоді, військово-патріотичного виховання військовослужбовців, повного впровадження української мови у військах, виховання у всіх категорій особового складу високої свідомості, відповідального ставлення до виконання свого конституційного обов'язку, почуття любові до Українського народу, причетності до будівництва і розвитку української держави, її історії, особистої відповідальності кожного за її безпеку - в своїй діяльності використовувати досвід роботи громадсько-патріотичних організацій, статутні завдання яких спрямовані на зміцнення конституційного ладу, незалежності та обороноздатності України та статус яких відповідає вимогам статті 3:14 Закону України «Про об'єднання громадян».⁷

З приводу видання указу Президента України «Про національну програму відродження та розвитку Українського козацтва на 2002-2005 роки» від 15 листопада 2001 року, було розроблено регіональну програму розвитку українського козацтва на Одещині з метою відродження історичних, патріотичних, господарських та культурних традицій Українського козацтва, сприяння громадській злагоді в суспільстві. Метою програми є дальший розвиток і Утвердження Українського козацтва як громадської сили, здатної зробити певний внесок у консолідацію суспільства.⁸

Основними завданнями Програми було:

- використання народних традицій в усіх сферах соціального життя;
- підвищення рівня військово-патріотичного виховання молоді, її готовності до захисту Вітчизни;
- залучення козацьких товариств до участі в охороні громадського порядку і державного кордону;

- збереження і пропаганда історичної і культурної спадщини українського народу;
- об'єднання зусиль органів виконавчої влади і громадськості у використанні виховних і культурних традицій Українського козацтва;
- сприяння підвищенню духовності суспільства;
- вивчення, популяризація історії та розвитку Українського козацтва;
- створення додаткових робочих місць за рахунок розширення мережі козацьких селянських фермерських господарств, промислів туристичної діяльності, створення козацьких підприємств;
- розширення міжнародного співробітництва Українського козацтва з аналогічними громадськими об'єднаннями іноземних держав.

10 травня 2000 року Одеською обласною державною адміністрацією було видано розпорядження про заходи щодо підтримки розвитку та діяльності Українського козацтва в Одеській області.⁹ Відповідно до указів Президента України від 04.01.1995 року №14/95 «Про відродження історико-культурних та господарських традицій Українського козацтва», від 06.10.1999 року №1283/99 «Про координаційну раду з питань розвитку Українського козацтва та питань розвитку Українського козацтва» було утворено при голові облдержадміністрації Координаційну раду з питань розвитку Українського козацтва на Одещині.¹⁰

Координаційна рада з питань розвитку Українського козацтва на Одещині була консультативно-дорадчим органом облдержадміністрації; утворено її було з метою сприяння подальшому розвитку і організації в області Українського козацтва; ліквідовано в 2005 році.

04 червня 2005 року з метою створення ефективного механізму взаємодії органів державної влади та козацьких громадських організацій щодо розвитку історичних, патріотичних, господарських та культурних традицій Українського козацтва було утворено Раду Українського козацтва як консультативно-дорадчий орган при Президентові України.¹¹

29.12.2005 року при голові Одеської обласної державної адміністрації було утворено раду козацьких отаманів, затверджено її склад та Положення про неї.¹² Основними завданнями ради є: забезпечення реалізації потенціалу козацької ідеї для консолідації українського суспільства, залучення козацьких громадських організацій до охорони культурної спадщини, фізкультурно-спортивної роботи, військово-патріотичного виховання молоді; аналіз стану розвитку Українського козацтва в Одеській області, а також заходів із забезпечення взаємодії органів виконавчої влади і козацьких громадських організацій у сфері відродження історико-культурних та господарських традицій Українського козацтва; участь у розробленні та реалізації обласних програм розвитку Українського козацтва; внесення в установленому порядку пропозицій щодо формування та реалізації державної політики у цій сфері.

Президент-Гетьман України В.Ющенко на Великій раді Українського козацтва на о. Хортиця сказав: «Козаки знову мають стати захисниками честі й гідності України, її традицій, її культури... Слава козакам! Слава Україні!»

Ред.: Тимофєєв В.Я., м. Білгород-Дністровський. Тел.: р. (804849) 2-24-78, моб. 8-097-466-7174.
E-mail: timofeev_valeriy@rambler.ru

Турлацька Січ. Запис на радіо.

Турлацька Січ. Прощання з Букварем.

РІЧ ПРО БУДЖАЦЬКУ СІЧ

Інформаційно-аналітичний орган козаків Буджаку	№ 32 ЛИПЕНЬ 2006	Душу – Богу! Життя – Батьківщині! Серце – людям! Честь – нікому!
---	------------------------	---

Прочитай та передай товаришу!

С.ТИМОФЄЄВА. ІСТОРІЯ БУДЖАЦЬКОГО (ЗАДНІСТРОВОГО) КОЗАЦТВА

1. Задунайське козацтво.

Після руйнації Запорозької Січі козацька маса розійшлася по величезних земельних просторах, зокрема й по півдню України, зробивши чималий внесок у освоєння і заселення цього регіону. Знищення основної організації українського козацтва, Наддніпрянської Січі, не завадило виникненню нових формувань такого типу.

Одразу ж після зайняття Січі царськими військами козаки почали звертатися до генерала Телекія з проханням відпустити їх на рибні лова за кордон. Незабаром в курінях майже не лишилося козаків. Запорожці, скориставшись неуважністю російського генерала, сіли на човни і попливли з Січі по Дніпру аж до Туреччини. Так пішла ціла половина перебуваю чого в Січі війська і забрала з собою ті вільні думки, проти яких було влаштовано погром. Отже, замість повного знищення запорозького козацтва і перетворення його на регулярне військо сталося зовсім інше: значна частина козацтва опинилась на боці Туреччини, з якою Росії ще треба було вести боротьбу на південних кордонах.

За кордоном опинилась значна кількість козаків. Визначити її в перші роки після ліквідації Січі надто складно. Запорожці розсіялися на величезному просторі між Бугом і Дністром та Дунаєм.

Козаки розселилися в перші роки після виходу з Запоріжжя в Очаківській окрузі, на Березані, по Тилігулу, біля Хаджибею і Балти, у пониззі Дністра від Акермана до Бендер, в Буджаку, в дунайських гирлах – у Вилковому, Кілії, біля Тульчи й Галаца.

Приймаючи до себе козаків, Туреччина послаблювала позиції Росії на півдні. Козакам надавалася земля для заснування Січі в пониззі Дністра – в Кучурганах, озброєння і коні. Козацтво виявилось об'єктом політичної гри між Росією і Туреччиною (царський уряд Росії вимагав повернення козаків). Російський уряд знову і знову вимагав від Туреччини переселення запорожців з прикордоння. Тому було вирішено переселяти козаків за Дунай. Переселення козаків з Очаківської округи почалося в серпні 1779 року. Запорожці оселялися в Румунії, хоча місцеве населення було цим незадоволено. Досить багато козаків залишалось, починаючи від розташованого за Дністром турецького міста Білгорода і далі вгору до Бендер, на Балту і звідси до польського кордону Кодимою і Бугом, до Очакова, а від нього до Білгорода.

За час війни 1787-1791 рр. Задунайські запорожці створили свою військову організацію і закріпилися на певний час в гирлі Дунаю та розмістили

52

свій Кіш в Дунавцях – в Катирлезі (Очаківська округа відійшла до Росії), а також в місцях нижче Старої Кілії на острові.

Після війни 1806-1812 рр. до Російської імперії відійшла Бессарабія. Запорозькі оселі в Дунайському гирлі опинилися на російському кордоні. У 1818 р. було виділено запорожцям землі в Ізмаїлі (тепер село Трудове Кілійського району Одеської області), хоча задунайські запорожці селилися в цьому місці ще в кінці ХУІІІ ст.

В 1823 р. частина запорожців оселилася в колонії Ново-Покровській (тепер Покровка Ізмаїльського району Одеської області), в 1820 р. кілька груп запорожців одержало землю в урочищі Акмангіт (тепер Білолісся Татарбунарського району Одеської області).

Акмангітці на протязі 20-х років ХІХ ст. уперто домагалися відновлення козацького війська, і село стало тим центром в Бессарабії, куди продовжували виходити з Туреччини задунайські запорожці.

За відомостями справи канцелярії новоросійського і бессарабського генерал-губернатора „Про некрасівців і запорожців, що вийшли з Турецьких володінь 1824-1828 рр.“, 30% селилося на Херсонщині, в тому числі в Херсоні – 40%, в Одесі – 36%, в Бессарабії – 30%, з них в Акерманському повіті – понад 87%, і з них в Акмангіті – 74%; в Таврійській губернії – 27%, інші – в Катеринославській і Слободсько-Українській губерніях. У зв'язку із збільшенням населення в Акмангіті, частина задунайських запорожців і усть-дунайських козаків перейшла на нове місце в Акерманському повіті, де в 1827 р. заснувало село Старокозаچه (тепер в Білгород-Дністровському районі Одеської області).

Становище Задунайської Січі на кінець 20-х рр. ХІХ ст. Ставало все більше нестабільним: частина запорожців схилилася до Росії, інша частина воліла залишитися під владою Туреччини. Старих козаків, що вийшли з Наддніпрянської Січі, на кінець 20-х рр. ХІХ ст. було вже замало. Для них повернення до Росії було зрадою своїх давніх переконань. Дещо по іншому ніж старі запорожці дивилися на своє становище молоді козаки. Значна частина з них лишила на Україні свої родини, дружин і дітей. Їх тягло на Батьківщину. Значну роль в долі Задунайської Січі відіграв й занепад після війни військової організації, адже у задунайського козацтва не було ворога, для боротьби з яким і створювалася Січ. Тиснув на Задунайську Січ і російський уряд, намагаючись розкласти її і переманити козаків до Росії.

Не слід забувати, що запорозьке козацтво виникло і розвивалося як одна із сил, що вела боротьбу з мусульманською агресією проти християнської України. Тепер же козацтво Задунайської Січі вже не захищало українського народу, а воювало проти братів по релігії, що билися за визволення.

Трагічна доля чекала запорозьке населення, що лишилося на правому боці Дунаю під турецьким пануванням. В 1828 р. група запорожців таємно повернулася до Росії, за що ті, хто залишився, були вирізані місцевими турками. Січ в селі Верхній Дунавець була зруйнована. Українськими центрами стали Нижній Дунавець і Тулча.

З Запорожців, які повернулися до Росії, був сформований Дунайський козацький полк, що брав участь у війні 1828-1829 рр. В 1831 р. він був оселений в Олександрівському повіті на Катеринославщині і утворив Азовське козацьке військо. Проіснувало воно до 1865 р. З тих козаків, які перейшли до

53

Росії до виходу тієї групи, і мешкали в Бессарабії і на Херсонщині, в 1828 р. було утворено Дунайське (з 1856 р. Новоросійське) козацьке військо. Поселено воно було в Акерманському повіті Бессарабії і проіснувало до 1869 р. Це було останнє козацьке військо на терені сучасної України.

Мужність і хоробрість, патріотизм, любов до волі й батьківщини, демократизм, взаємодопомогу, високі моральні цінності лишило козацтво в спадщину українському народу. Не випадково в огляді Одеської військової округи за 1871 р. підкреслювалося, що в українцях „й до цього часу добре зберігається пам'ять про вільне козацтво”.

В умовах незалежної України знов, в новій якості, відродилося козацтво. Воно відіграє важливу роль в політичному і культурному житті, разом з усім народом будує Українську суверенну державу. Задунайський запорожець Ананій Коломієць, закінчуючи розповідати Федору Вовку про Задунайську Січ, висловив невмирущі, сповнені глибокої віри в козацтво і його спадкоємців, слова: „А за нас... то наше не пропаде... Досі не пропало, то вже й не пропаде!.. Нашого насіння ніхто не скоренить!”

2. Некрасівці.

Протяжність південних кордонів Російської імперії була відома не тільки козацтву на Україні. Запорозькі козаки, що розходилися по великих південних просторах, зустрічались тут з представниками некрасівських і донських козаків. Некрасівські козаки-старообрядці на чолі з отаманом Гнатом Некрасовим брали участь у повстанні 1707-1709 рр. під проводом К.Булавина. Після поразки повстання вони пішли на Кубань, що тоді знаходилася під Кримським ханством, - до двох тисяч козаків з дружинами і дітьми (800-900 родин). Незабаром С.Селіванов привів з Дону ще 1000 козацьких родин. На Кубані некрасівці зустрілися з іншими старообрядцями, що осіли тут в 80-90-х рр. ХУІІІ ст. Створена ними своєрідна козацька громада одержала назву Кубанське військо некрасівських козаків.

В 40-х і 70-х рр. ХУІІІ ст. вони переселились на Дністер та в пониззя Дунаю. Це було пов'язано із змінами в середовищі некрасівців, які сталися внаслідок внутрішніх конфліктів; експедицій царських військ під час російсько-турецьких війн 1735-1739 та 1768-1774 рр. Проросійська політика кримського хана Шагін-Гірея і військові експедиції, влаштовані російським командуванням, зробили становище некрасівських козаків вкрай хитким. Після приєднання в 1783 р. Кримського ханства до Росії стало неможливим перебування некрасівців на Кубані.

Поступове переселення їх почалося в 1778 р. і тривало, вірогідно, біля 8 років. Воно мало два потоки: один йшов в Анатолію, другий – в Дунайську дельту.

Некрасівців, що займалися переважно рибальством, приваблювали багаті рибні промисли Дунаю. Район цей був знайомий донським козакам-старообрядцям ще з кінця ХУІІ ст. Документально встановлено, що вони в 1700 р. в Константинополі переговори про переселення в Подунав'я. Некрасівські рибальські артілі неодноразово були в північно-західному районі Чорного моря.

Про оселення некрасівців в 40-х рр. ХУІІІ ст. свідчить чимало документів. В липні 1775 р. у відповідь на вимогу російського посла в Константинополі про видачу втікачів з Росії, що поселилися „на боці гирла Дунаю”, кримський хан заявив, що ці люди є некрасівськими козаками і тому виданими бути не можуть.

З'явилися некрасівці і в пониззі Дністра, де також існували старообрядницькі поселення. В 1781 р. в бераті кримського хана до „мешкаючи в турецькій окрузі некрасівців” підкреслювалося, що „вони мешкали з давніх-давен біля р.Дністер різними селами”. Разом з ними оселялося й російське, переважно селянське, старообрядницьке населення, назване липованським (від імені назви секти пилипівської).

Турецька ж адміністрація виділяла козаків-некрасівців від іншого російського населення, називаючи їх „гнат-козаками” (від імені Гната Некрасова) або „кара-ігнат” (чорні гнатовці - за чорний козацький однострій – форму), оскільки вони мали нести військову службу, за що й одержували пільги.

Тікали за Дунай і донські козаки. Частина їх лишилася в Буджаку ще після російсько-турецької війни 1768-1774 рр. У вересні 1790 р. М.І.Кутузов повідомляв І.І.Мелер-Закомельського про те, що на „бессарабських морських лиманах знаходяться донські козаки, що лишилися в минулу війну”. Цікаво, що на „вільне поселення” в Буджаку вирішив лишитися О.Пугачов. На допиті в 1774 р. він зізнався, що їздив у 1772 р. в Бендери і певний час був у цьому місті.

Під час поразки повстання під проводом О.Пугачова та інших антифеодальних виступів, втікачі з Дону знов поповнили селища некрасівців, липован на Дунаї та в Новоросійській губернії. В травні 1778 р. російські відвідувачі повідомляли, що в „якомусь місці за Дунаєм скупчилося з різних російських людей, як от солдат-втікачів, Донського війська козаків та колишніх запорожців”.

У 80-х рр. ХУІІІ ст. поява донських козаків в Бессарабії і на нижньому Дунаї була настільки значною, що викликала серйозну тривогу російської адміністрації. В 1783 р. цивільний уряд Війська Донського повідомляв російського генерального консула в Молдавії, Волощині і Бессарабії І.І.Северіна про те, що на Дністрі і на Дунаї переховувалося 254 втікача з Дону. На Дунаї в с.Чепурчі було 15 донських козаків, в Вилковому – 20, на р.Дунавець – 20 з станиць Нижньо-Михайлівської, Верхньо-Каргальської, Комишової; на Дністрі в Акермані, в с.Роца та інших місцях перебували козаки з станиць Бистрянської, Бесергенівської, Тетерівської, Павлівської.

Втечі донських козаків на Дунай продовжувалися й далі. В березні 1793 р. О.В.Суворов, що командував військами Катеринославської губернії, відзначав неодноразові втечі з донських піших та кінних полків за дністровський кордон. Вони особливо збільшилися в травні 1794 р. після придушення повстань в станицях верхнього Дону. В 1807 р. до складу Усть-Дунайського Буджацького війська була зарахована група донських козаків, що лишилася в пониззі Дунаю після війни 1787-1791 рр., і тих, що „зайшли” сюди пізніше.

В кінці ХУІІІ – на початку ХІХ ст. основним центром некрасівсько-старообрядницьких поселень був Великий Дунавець. До нього тягли села

Болотне, Будимівське, Чиряни, села вздовж озера Разем (за некрасівцями – Разін) і р. Дунавець - Караорман, Нова Слава (Кизил Гисар), Стара Слава, Журилівка, Камінь (Караклі-ой), Вилкове, Жебріяни (Хаджи Ібрагим), Галілешти біля Кілії, Буджак-Некрасівці між озерами Кагул і Ял пух, Джурджулешти в гирлі Пруту.

Стосунки між запорожськими та некрасівськими-донськими козаками складались по-різному: від добросусідських відносин, спільного мешкання та служби разом в арміях Росії та Туреччини, в війнах кінця ХУІІІ – початку ХІХ ст., до загострених збройних конфліктів. Ці сутички та конфлікти виникали на ґрунті розподілу земель під поселення; впливало й те, що запорожці брали участь в експедиції російських військ 70-х рр. ХУІІІ ст. проти некрасівців, в свою чергу донські козаки відіграли негативну роль в зруйнуванні Нової Січі, певне значення мала також різниця віросповідання.

І.П.Ліпранді, полковник російської армії, історик, який видав в Бессарабії розвідкою проти Туреччини, в 1826 р. писав: „Запорожці жили по Дунаю, Вони мали Січ свою на цій річці, в містечку Сеймени... Звідти у 1805 р. за розбійництво на Дунаї (гайдамацтво) фірманом були переведені до берегів Чорного моря, в сусідство до некрасівців. Їм відведені були землі, там вони побудували містечко, назвали його Едерлезом (від імені протоки) і заснували в ньому свою Січ. Проте міжусобна боротьба, що виникала в Турецькій імперії, не надовго лишила їх у новому місці. Пехлеван, що схилив до себе некрасівців, надіслав їх на запорожців, які залежали від браїльського назиря.

Здійснивши напад на Едерлез і розсіяні житла запорожців, некрасівці знищили і спалили Січ, багатьох порубали, інших розігнали. Деякі встигли врятуватися у Браїлів, деякі продовжували поневірятися у селах до Бухарестського миру (1812 р.).

Дещо по іншому змальовує переселення задунайців у Катирлез А.О.Скальковський. В матеріалах з історії дунайського козацтва він зазначає, що в „липні 1803 р. невідомо, чи за бажанням уряду, чи за місцевими незручностями, козаки перейшли до гирла Дунаю, в урочище Гедерлез-Бугазі і, витіснвши старообрядців (російські втікачі), що там жили, розташувалися Кошем і зайняли на узбережжі Чорного моря всі зручні рибні лови”.

В 1811-1812 рр. запорозька старшина вирішила знову оволодіти тими місцями в дунайському гирлі, що займали некрасівці, і, в першу чергу, Катирлезом.

Становище некрасівсько-липованського населення було в цей час складним. Після виходу російських військ в дунайське пониззя, частина його перешла на бік Росії. Мешканці Старої Кілії і Вилкова подали російському командуванню велику допомогу у проведенні суден через Кілійське і Сулинське гирла, на власних човнах перевозили війська від Кілії до Ізмаїла, Тульчі, Ісакчі, постачали провіантом. Головнокомандуючий Молдавською армією М.І.Кутузов в 1812 р. визначив дії вилківчан як „подвиг” і зробив усе можливе, щоб перетягти некрасівсько-липованське населення на російський бік. Некрасівці брали участь і в збройній боротьбі з турецькими військами. Населення Караорману захопило турецьку батарею, що контролювала вихід з Жулинського гирла. Все це призвело до міжусобиць між липованським населенням. Так, коли в 1807 р. мешканці Караорману вирішили прийняти російське підданство, некрасівські козаки з Дунавця напали на „село, яке

спалили і пограбували, забираючи жінок і дітей". Рештки його жителів врятувалися на лівому березі Дунаю в селі Кислиця (тепер в Ізмаїльському районі Одеської області). Такі дії характеризували липованське населення в очах турецької адміністрації як ненадійне.

В 1812 р. запорозький кошовий Семен Калниболотський звернувся до турецьких пашів у Тульчі, Сулині і Бабадазі з пропозицією вигнати некрасівців з їх поселень. Урядовці в діла невірних вирішили не втручатися. Скориставшись цим, Семен Калниболотський почав готуватися до наступу на некрасівців. Двома великими загонами запоржці рушили вздовж берегів Дунаю, нападаючи на липованські села. Одержавши підкріплення з Вилкова, де було чимало козаків, вони посунули до Портицького гирла. Після упертих сутичок на лимані Разем (по некрасівські – Разін), запорожці захопили велике некрасівське село Сарикію. Навесні 1813 р. вони закріпились в Катирлезі (Сфинту Георге), де вже двічі був колись їх Кош.

Влітку 1813 р. знов розпочалися військові дії між запорожцями і некрасівцями, що охопили територію між Тульчею і Дунавцем. За спогадами сучасників, боротьба між ними була надзвичайно відчайдушною і кривавою. „Трохи не з кожним пасмом, з кожним пагорбом в болотах і плавнях дельти пов'язані згадки про сутички запорожців з некрасівцями, про повні знищення цілих загонів з того чи іншого боку”. Нарешті, в 1814 р. запорожці оволоділи Дунавцем, головним центром некрасівців. Тут була заснована Січ, що проіснувала до кінця Задунайського Кошу. Пояснюючи ата кування запорожцями саме Дунавця, Ананій Коломієць розповідав „у Катирлезі не схотіли сидіти, бо там лучче. В Дунавці – степ є, а тут в Катирлезі, от як бачите, тільки вода, та комиш, та небо зверху та й годі!”

Про дальшу долю некрасівців є маловідомі свідчення російського розвідника та історика І.П.Ліпранді. „Турецький уряд, - писав він, - віддав їм під заселення землі і вони освоїли їх на захід від Константинополя, до Мармурового моря, на річках Мага лица і Мандрозе, де займалися переважно рибальством. Частина їх оселилася в Бандромі, що лежить на Бугазькій або Ахіольській затоці. Деякі з тих, що лишилися в турецьких військах (з 1806 по 1812 рр.) і ховали свої родини в горах Балканських, у болгарських та турецьких селищах, по закінченню війни приєдналися до тих, що були в Бандромі. Проте переважна їх більшість оселилася в околицях Бабадагу, переважно на захід і на південь від міста, заснувавши багато сіл, що були знайдені в 1828 р.

Російське командування в період війни 1828-1829 рр. знайшло в цьому районі некрасівські села Сарикію, Караорман, Нова Слава, Стара Слава, Журилівка, Кам'янка, де проживало 1437 осіб.

Втім не слід вважати, як твердять деякі автори, що запорожці і некрасівці беззастережно нищили один одного. Так, у Вилковому, в селі Углиця біля Манчину, в Сарикію, Караормані були випадки, коли некрасівці або липовани вступали до запорозького козацтва.

Поселення некрасівців:

1. Вилкове, Липованське – початок цього міста (1746?) пов'язується з першими некрасівськими артілями рибалів, які оселилися у гирлі Дунаю. Протягом наступного розвитку сформувалося липовансько-українське

населення, яке окремо проживає в місті до сьогодні (Кілійський район Одеської області).

2. Жебріяни, Хаджи Ібрагим – поселення, виникнення якого наприкінці ХУІІІ – на початку ХІХ ст. було пов’язане з некрасівсько-липованським населенням. Некрасівці мешкали в Жебріянах з кінця 1770-х рр. Нащадки їх до цього часу зберігають свою особливість (тепер село Приморське Кілійського району Одеської області).

3. Кислиця – село виникло в 1807-1808 рр., коли частина некрасівсько-липованського населення Караорману перейшла на бік Російської імперії. Після 1812 р. це населення приєдналося до своїх сородичів з Старої Некрасівці (тепер з тією ж назвою існує українсько-молдавське село в Ізмаїльському районі Одеської області) та Тучкові (Ізмаїл).

4. Муравльовка – село засноване некрасівцями в 1813 р., які перейшли на бік Росії з-за Дунаю. Протягом наступних 20-30-х рр. населення збільшилося за рахунок липован та старообрядців європейської частини Росії. Їх нащадки мешкають і тепер у цьому селі Ізмаїльського району Одеської області.

5. Стара Некрасівка (Некрасівка до 1829-1830-х рр.) – поселення між Дунаєм та озером Катлабух було засноване некрасівцями з Добруджі в 1813 р., після переходу на бік Росії. Нащадки некрасівців та липова проживають в ньому до сьогодні (тепер – село Ізмаїльського району Одеської області).

6. Нова або Мала Некрасівка, Кугурлуй – поселення некрасівців між Дунаєм та озером Ялпкх, яке заснували 100 родин переселенців із-за Дунаю 1829-1830-х рр. (тепер – Ізмаїльський район Одеської області).

7. Тучков – район міста Ізмаїла, в якому в 1812 р. адміралом П.В.Чичаговим була поселена група некрасівців з правого берегу Дунаю. Потім, в 1820-1830-х рр. сюди переселялися інші некрасівці та липовани з Саф’ян (існувало з 1811 по 1821 рр.), Джурджулешт, Кислиць тощо. У ХІХ ст. Тучков (Ізмаїл) – один з головних центрів старообрядництва в Європі.

3. Чорноморське козацьке військо.

В середині серпня 1787 року розпочалася друга за царювання Катерини ІІ війна з Туреччиною. Османська імперія прагнула повернути Крим, приєднаний до Росії у 1783 р. Російська імперія, з свого боку, мала на меті утвердитися в Північному Причорномор’ї і розширити свої володіння в цьому районі і на Південному Кавказі.

З початком війни російське командування відчуло гостру потребу у збільшенні свого військового контингент, особливо за рахунок бійців, що добре знали театр воєнних дій і противника та бойові якості яких були загальновідомі. Тому уряд змушений був звернутися до колишніх запорожців, які лишилися в Україні. Восени на базі утвореного у 1783 р. полку запорозьких козаків (один з заходів російського уряду, спрямованих на повернення задунайських козаків до Росії) почалося формування козацького війська. Указом від 22 січня 1788 р. воно одержало назву Війська вірних козаків, у противагу „невірним” задунайським запорожцям. Очолили його колишні

запорозькі старшини. Кошовим було призначено Сидора Білого, суддею Антона Головатого, кіннотою командував Захар Чепіга.

Незабаром за героїзм і мужність, виявлені у боях в Причорномор'ї, в тому ж 1788 р. воно було перейменовано в Чорноморське козацьке військо.

Ще в ході війни, в 1790 р., Кіш Чорноморського козацького війська розділив територію між Бугом і Дністром, яку заселяли козаки, на три полкових паланки (окружні управління) – Подністрянську, Березанську, Кінбурзьку (тепер Одеська, Миколаївська та Херсонська області). Вони очолювалися призначеними Кошем старшинами і паланковими полковниками. Кожна паланка включала в себе декілька козацьких поселень.

Так, на території, яку займала Подністрянська паланка, виникли поселення чорноморців по Дністру: Біляєвка, Калаглія, Кучургани, Глинна, Чобручи, Не завертай, Голоківка, Аджидер, Яська та багато інших. За далеко не повними даними, на 1792 р. у Подністрянській паланці існувало 30 селищ, в яких проживало близько 1500 козацьких родин. В Кінбурзькій паланці ж було всього біля 150 родин. Крім того, виникло багато хуторів і поселень при риболовецьких заводах, по річках та лиманах.

Центром Чорноморського козацького краю і Подністрянської паланки стала Слободзея, де проживало 130 козацьких родин. Тут знаходилася військова резиденція.

Після виходу у Дунай російської армії з весни 1791 р. Чорноморському війську були віддані для рибальства великі ділянки дунайського узбережжя від Кілії до Вилкового і далі до моря.

В 1791 р. була скінчена російсько-турецька війна. В 1792 р. царський уряд прийняв рішення про переселення чорноморців на Кубань для несення служби по Чорноморській кордонній лінії (по правому берегу Кубані).

Та переселені були не всі чорноморці. Частина залишилася на Херсонщині, відігравши політичну роль в економічному освоєнні цього регіону. На початок 1805 р. в Херсонській губернії нараховувалося декілька тисяч козаків. Багато їх оселилося на околицях Одеси та в близьких до неї хуторах. Вони були приписані до Чорноморської гребної флотилії і використовувалися „для устроєния Хаджибея”.

Інша частина чорноморців шукала удачі за Дністром. Вихід чорноморських козаків за Дністер, що почався в 90-х рр. ХУІІІ ст., не припинився до самого початку війни 1806-1812 рр.

4. Усть-Дунайське Буджацьке козацьке військо.

На початку ХІХ ст. відносини між Росією та Туреччиною настільки загострилися, що привели до війни 1806-1812 рр. В листопаді-грудні 1806 р. російські війська оволоділи Бессарабію, за виключенням Ізмаїла. Вихід в цей район поставив перед російським командуванням питання про взаємовідносини з біглим сюди українським і російським населенням і задунайськими запорожцями. Зокрема, у фортеці Браїлів, що була оточена російськими військами, знаходилося до трьох тисяч дунайців. Генерал-лейтенант О.Ф.Ланжерон, який командував корпусом на Дунаї, писав в січні 1807 р., що задунайські козаки можуть „наносити шкоду більш, ніж турки і

татари". Тому російське командування вжило низку заходів, щоб залучити задунайських запорожців на свій бік, обіцяючи їм всі пільги, якими користуються чорноморці на Кубані. Все це мало певний ефект. Збігле населення було зацікавлене в легалізації свого положення, а задунайські запорожці опинилися в районі дій російської армії. Створювались перспективи зберегти та утвердити положення цим категоріям населення. Найбільш доцільним становився вступ до волонтерських формувань російської армії, де зараховувались на положенні козаків та офіцерів Бузького козацького війська.

Враховуючи успіхи у формуванні волонтерського полку з задунайських запорожців і збіглого українського населення, було вирішено створити на Дунаї козацьке військо, давши йому найменування Усть-Дунайського.

20 лютого 1807 р. Усть-Дунайське Буджацьке козацьке військо було офіційно затверджено указом Олександра I.

Створенням цього війська царська адміністрація передбачала взяти під контроль місцеве українське населення, одержати додатковий військовий контингент і, спираючись на нього, нанести рішучий удар Задунайській Січі.

Уряд, зацікавлений у швидкому заселенні ново приєднаної Бессарабії, дозволив усть-дунайцям селитися в Придунайських степах на правах колоністів. На протязі 1815-1817 рр. в Бессарабію з-за Дунаю вийшло кілька груп козаків, які разом з усть-дунайцями оселилися в Ізмаїльському повіті, заснувавши в 1818 р. с.Дракуля (тепер с.Трудове Кілійського району Одеської області). Незабаром тут нараховувалося вже 45 козацьких родин. В 1820 р. друга група усть-дунайських козаків і задунайських запорожців, незважаючи на опір земської поліції, в кількості 38 родин оселилася в Акерманському повіті, заснувавши с.Акмангіт (тепер с.Білолісся Татарбунарського району Одеської області). Частина задунайців у 1823 р. переселили в Ізмаїльську колоністську округу, де засновано с.Новопокровське (тепер с.Покровка Ізмаїльського району Одеської області).

У зв'язку із збільшенням населення в Акмангіті частина задунайських запорожців і усть-дунайських козаків перейшла на нове місце в Акерманському повіті, де в 1827 р. заснувала с.Старокозаچه (тепер в Білгород-Дністровському районі Одеської області).

Створення на Дунаї Нової січі, як про це пішли чутки на Україні, викликало серед селянства надії на відродження козацтва. Це призвело до значних втеч населення до Дунайської Січі, що прискорило ліквідацію війська.

5. Дунайське (Новоросійське) козацьке військо.

Після ліквідації Усть-Дунайського козацького війська переважна більшість козаків лишилась в Бесарабії. Усть-дунайці та задунайські запорожці, які переселялися до них, повертаючись до Росії, на протязі 20-х рр. неодноразово зверталися до державних установ з домаганням створення в краї козацького війська, з центром в с.Акмангіт.

Російсько-турецька війна, яка розпочалася в 1828 р., пожвавила клопотання козаків. Ці прагнення співпали з намаганням командування збільшити військовий контингент Дунайської армії. В червні 1828 р. уряд дозволив сформувати козацьке військо, яке одержало назву Дунайського, з

усть-дунайців, задунайських запорожців, що оселилися в Бессарабії до 1828 р., та волонтерів з Балканських країн, які брали участь у російсько-турецькій війні 1806-1812 рр. Волонтери могли принести велику користь діючій армії: вони знали місце військових дій та східні мови. До війська були зараховані села Акерманського повіту Акмангіт, Старокозаче і Волонтирівка (тепер у районі Штефан Воде Молдови).

В 1836 р. до війська були приєднані села Михайлівна, Костянтинівна, Новотроїцьке, Миколаївка, засновані відставними солдатами, та село Петрівка, в якому мешкали селяни-переселенці з Курської губернії (тепер в Білгород-Дністровському, Кілійському, Саратовському районах Одеської області). Через три роки були приєднані заселені циганами села Фараонівка та Каїри (останнє – с.Крива Балка; обидва в Саратовському районі Одеської області).

За Паризьким миром 1856 р. частина козацької території з станицями Миколаївка та Новотроїцька відійшла до Молдавського князівства. Замість цих земель війську було дозволено придбати у поміщика К.Зіро селище Байрамна, незабаром перейменоване в Миколаївку-Новоросійську.

Центр управління війська розміщувався в станиці Волонтирівка. Однак в зв'язку з тим, що в цій станиці не було необхідних помешкань, військово правління до 1856 р. знаходилось в Акермані. Після придбання військом Миколаївки-Новоросійської воно переїхало в цю станицю. В середині 60х рр. тут знаходились майже всі головні військові установи: госпіталь, головний військовий храм св. Миколи Чудотворця, поштова станція та училище.

Дунайське військо мало нести прикордонну службу на Дунаї, Пруті та по Чорноморському узбережжю до Дніпра, внутрішню службу в Бессарабській та Херсонській губерніях, утримувати гарнізони в Ізмаїлі та Акермані. Притягувалися вони для виконання й інших завдань.

В 1856 р., 11 липня, в зв'язку з відторгненням від Росії за Паризьким миром дунайської частини Бессарабії, військо було перейменовано в Новоросійське. З цього часу воно несло кордонну службу на лінії Болград-Татарбунари і далі по Чорноморському узбережжю.

Надії козацтва з відновленням війська істотно полегшити своє становище не виправдалися. Нерозвинене господарство, виснажлива довготривала служба, сувора дисципліна, зловживання старшини своїм службовим положенням – все це обумовлювало загострення соціальних конфліктів.

У 40-х рр. XIX ст. протест козаків против важкої військової служби, уймсків і гноблення з боку старшинам набирає більш масових форм, виливаючись у рух за вихід з війська. Особливої гостроти він набрав у 1842-44 рр. Весною 1855 р. у війську знов почалися заворушення, викликані позачерговою мобілізацією і зловживанням старшини, що привело до зриву польових робіт.

Проіснувавши в такому стані 40 років, у грудні 1868 р. в зв'язку з загальною реформою козацьких військ Новоросійське козацьке військо оголошувалося ліквідованим. Це було останнє козацьке військо на терені сучасної України.

РІЧ ПРО БУДЖАЦЬКУ СІЧ

Інформаційно-аналітичний орган козаків Буджаку	№ 33 СЕРПЕНЬ 2006	Душу – Богу! Життя – Батьківщині! Серце – людям! Честь – нікому!
---	-------------------------	---

Прочитай та передай товаришу!

С.ТИМОФЄЄВА. ДУХОВНИЙ СВІТ КОЗАЦТВА (ХРИСТИЯНСТВО Й КОЗАЦТВО).

...Загроза війни з Туреччиною та проблема встановлення повного контролю над населенням Південної України призвело до створення козацьких військ. Одним із результатів цього політичного рішення були суттєві корекції у церковному та релігійному житті краю, які безпосередньо стосувалися козацьких військ. На початку 1790–х років загальна кількість козаків складала не менше 20% від російської армії на Півдні; в той же час козацьке населення становило не менше 20% від населення краю. Одже, унікальність козацтва Південної України як чисельної поліетнічної та багатоконфесійної соціальної верстви, робить його важливим об'єктом спеціального історичного дослідження, завдання якого полягає у вивченні особливостей релігійного та церковного життя козаків регіону.

Як зазначав архієпископ Гавриїл (Розанов), звичні до церковного богослужіння чорноморці не могли довго залишатися без нього. Через те, що навіть після 1792 року багато козаків Чорноморського війська продовжували мешкати уздовж прибережної смуги від Бендер до Очакова, в цих місцях ними було побудовано багато церков, серед них були як і кам'яні, так і сплетені з хмизу та покриті глиною будівлі. Це вказує на те, що навіть через частий брак коштів козаки намагалися побудувати хоча б тимчасову церкву. Складом козацьких загонів була передбачена посада військового священика. При складанні наказів про заснування козацьких військ одним з пунктів завжди значились обов'язки уряду на підтримку відправлення церковних служб у цих формуваннях. Російське керівництво брало на себе видатки, пов'язані з будівництвом церков, утриманням священиків, придбанням церковних атрибутів, книг тощо. Церковнослужителі та священики, які входили до складу козацьких військ, виконували багато функцій. Серед них варто назвати проведення щоденних та урочистих служб, догляд за пораненими та старими козаками, соборування помираючих, складання заповітів та інших документів, вмовляння козаків під час заворушень або інших проявів непокори, адже священики традиційно користувалися чималим авторитетом та повагою серед козаків.

Давньою традицією залишався звичай козаків заповідати частину майна «на церкву» на випадок хвороби або смерті власника. «Благоліпним» вважалася також пожертва частини майна (грошей) на прикрашення церков і церковних атрибутів. Для релігійності Запорозького козацтва було притаманне шанобливе ставлення до деяких християнських святих і до ікон. На Запоріжжі був дуже поширений культ Покрови. Згідно з легендою, що записана до «Життя Андрія Юродивого», під час наступу мусульман у Влахернському храмі з'явилася Богородиця в оточенні святих. Вона вийшла з царських воріт, зняла

Олефір і покрила ним присутніх, врятувавши від смертельної небезпеки.¹ Козаки мали в своїх оселях досить велику кількість святих образів. Вірячи в рятівну силу ікон, козаки прикрашали ними свої хати і курені. Останніх святих образи вішалися над місцем, де сидів курінний отаман. Ікони багато прикрашалися, під ними висіли лампади, які запалювались під час свят. Таке піклування про ікони робило курені схожими на каплиці.

Запорозьке керівництво, особливо в період Нової Січі, прагнуло зберегти свою автономію у вирішенні релігійних питань, що стосувались Вольностей Запорозьких. Досягненню цієї мети сприяли ті щедрі дари, які запорожці постійно давали на церкви і на утримання духовенства. Матеріально зацікавлені в підтримці дружніх стосунків із Військом Запорозьким, духовні особи, в тому числі і київські митрополити, досить помірковано ставились до управління Кошем церковною справою на Запорозжжі. В силу вище перелічених обставин запорожці були щедрими жертвувачами на храми Божі і на утримання духовенства. Знаючи це, до Запорозьких Вольностей щороку приходила для збирання милостині велика кількість ченців не лише з російських і українських, а й із закордонних монастирів²

Козацьке військо мало певні особливості релігійності та церковного життя, що пояснювалось різницею у походженні та традиціях населення, яке входило до кожного з формувань. В світосприйманні запорозького козацтва, що формувалося протягом кількох століть, поєдналися елементи російського, українського розуміння православ'я і оригінальних поглядів, що виникли в самому козацькому середовищі. Яскраво оригінальна релігійність проявилася в ставленні до представників інших релігій, конфесій і національностей. Запорозжці були зацікавлені в збільшенні своєї чисельності. Багато мешканців Запорозжжя щорічно гинуло внаслідок війн, хвороб і старості. Тому довгий час єдиним джерелом поповнення лав запорозького війська було прийняття переселенців із-за меж Запорозжжя. На Запорозжжі знаходили притулок євреї, болгари і серби, грузини, волохи, поляки, литовці, білоруси, чорногорці, татари, турки, калмики, німці, французи, італійці, іспанці та англійці.³ Однак всі вони були повинні прийняти православну віру. Без виконання цієї умови переселенці не мали права мешкати на Запоріжжі.

Процедура виконання багатьох християнських обрядів на Запоріжжі дещо відрізнялась від тієї, що була поширена в інших регіонах Російської держави. Наприклад, цікава процедура прийняття новоприбулих до Війська, яка зустрічається в мемуарах та історичній літературі. Прибулого до Січі звичайно приводили до кошового отамана, який питав: «А чи віруєш в Бога»? Новоприбулий відповідав: «Вірую». – «І в Богородицю віруєш?» – «І в Богородицю вірую». – «А ну, перехрестись!» Людина хрестилася. Цим і обмежувалось з'ясування релігійної приналежності прибулих до Січі.

Серед духовних осіб, що служили при церквах Запорозьких, було багато колишніх козаків. Запорозжці, часто знаходячись в довгих походах, інколи не мали можливості задовольняти свої духовні потреби за допомогою священиків і тому обов'язки останніх часто виконували самі козаки, чим пояснюється неординарне розуміння запорозькими козаками специфіки виконання священицьких обов'язків. Як зазначає дослідник історії церкви Запорозької

¹ Плохій С. Покрова Богородиця в Україні. // Пам'ятки України. 1991. – №5. – с.32 – 39.

² І. І. Лиман. Церква в духовному світі Запорозького козацтва. – Запоріжжя, 1997. – с.16.

³ Яворницький Д. І. Історія Запорозьких козаків. – К.: Наукова думка, 1990. – Т.1. – 592 с.

Січі І. Лиман, запорозькі нащадки та їх нащадки – чорноморці зберегли особистий характер у відносинах між людиною (козаком) та Богом, при якому зовнішня обрядовість та чітке дотримання церковних канонів не було обов'язковим.⁴ У 1791 році під час допиту Катеринославських духоборів – представників секти, що мала значний вплив серед місцевого населення, останні стверджували, що не мали потреби у зовнішній обрядовості і церковних установах. На їх думку все це компенсувалося духом розуму.⁵ Подібні погляди були характерними для мешканців українського Півдня, зокрема для запорозьких та чорноморських козаків. В основі лежала ідея про зайвість посередництва при спілкуванні між людиною та Богом. Однак це зовсім не принижує ту роль, яку відігравали козацькі церква та священники у духовному житті козаків. При цьому варто враховувати, що належність людей до такого соціального стану як козацький, привносила певний демократизм у релігійну та церковну організацію у Запорозькому та Чорноморському військах, зі всіма вадами та досягненнями, властивими демократичним інститутам. Це твердження не входить у протиріччя з фактами, згідно яких козаки часто приділяли значну увагу церковним святкам, прикрашанню церков тощо. Справа в тім, що сама обрядовість у козаків мала суттєві особливості, що часто призводило до звинувачення їх у єресі з боку російських церковних установ: зображення козаків на іконах, вживання козацької символіки поміж символами, які відносилися до християнської релігії. Так у сучасних дослідженнях козацьких кам'яних христів, І. Сапожников відзначив вживання козаками суто козацьких символів при оздобленні цих поховальних пам'яток,⁶ серед яких привертають увагу символи сонця, місяця, зірок, зброї (спис, шабля) тощо.

Козаки часто використовували під час релігійних свят і виконання релігійних обрядів зброю, що можна казати про існування своєрідного «культу зброї». На Запоріжжі існував звичай, згідно яким під час хрещення хлопців, що народилися у запорозьких козаків, батько підсипав у купіль порох. Це робилося для того, щоб загартувати козака змалку. Зброя використовувалася козаками в день Богоявлення. На його святкування до Січі збирались навіть ті козаки, які мешкали по зимівниках. Вони разом з січовими козаками в повному озброєнні йшли до церкви, везучи з собою навіть гармати. Військо займало весь центральний майдан Січі, чекало, доки скінчиться літургія. Після того, як з церкви виходили, несучи хрест, євангеліє і ікони, настоятель і єромонахи та йшли до ріки, запоріжці направлялись за ними, везучи з собою артилерію і несучи розгорнуті знамена. По закінченні водохрещення настоятель занурював хрест у воду, і в цей момент козаки давали один залп з рушниць і гармат. Після того, як настоятель три рази занурював хрест, козаки починали вже жарити во всі тяжкі, скільки кому завгодно.⁷ Велику роль відігравала зброя і в поховальному обряді запорозьких козаків. Померлий перед тим, як його клали в домовину, лежав на лавці в повному козацькому бойовому вбранні, поруч з ним стояла зброя – піка і рушниця. Коли домовину з померлим запорожцем несли до церкви, за нею звичайно вели бойового коня в повному спорядженні – з сідлом, пістолетами в кобурах, в'юками. На саму домовину клали шапку, козацьку шаблю і піку.

⁴ Міжконфесійні взаємини на півдні України. XVIII – XX століття. Запоріжжя. 1999. – 70 ст.

⁵ Міжконфесійні взаємини на півдні України. XVIII – XX століття. Запоріжжя. 1999. – 70 ст.

⁶ І. В. Сапожников. Кам'яні хрести степової України (XVIII – перша половина XIX ст.). – Одеса, 1997. – 103 – 105 ст.

⁷ І. І. Лиман. Церква в духовному світі Запорозького козацтва. – Запоріжжя, 1997. – с. 9.

Як хочеться й можеється ставилися козаки до вживання їжі. Дотримуючись православних обрядів, січове козацтво, коли збиралося для прийняття їжі в своїх куренях, спочатку молилося, а потім вже починало їсти. В молитвах, які козаки читали перед вживанням їжі, вони благословляли горілку, рибу, щербу, тетерю, галушки.

Запорожці з повагою ставились до ікон, але вони не доходили, на відміну від росіян до «ідолопоклонства», межуючого з їх обожнюванням. Малися розбіжності і в шануванні святих. Запорозьке і українське духовенство досить вільно тлумачило написане в релігійних книгах, в той час як російське духовенство цього не допускало.⁸ Цікаво, що на деяких іконах, що знаходились на Запорожжі, були намальовані козаки. Так, на одній з ікон січової Покровської церкви були зображені, крім Божої Матері, патріарха, священнослужителів, царя і членів царської родини два запорожця. Ця ікона, певно, повинна була символізувати заступництво Богородиці за Військо Запорозьке. На іншій іконі, написаній на початку 70-років XVIII ст. зображена Богородиця, обабіч від якої стоять святий Микола і архістратиг Михаїл Під ними намальовані дві групи козаків, серед яких були кошовий отаман П. І. Калнишевський і військовий писар І. Глоба. З уст кошового отамана, який підвів голову до Богородиці, виходять слова: «Молим, покрий нас чесним твоїм покровом; позбав нас від всякого зла...» На відміну від ікон Богородиці, які малювались до цього, на означеній іконі між Божою Матір'ю і козаками не залишилось попередників – царя, цариці і патріарха.⁹ Це значною мірою відбивало ситуацію, що склалася в той час у церковному житті Запорожжя; у взаєминах Коша і російським урядом. До останнього моменту існування Січі Кіш зберігав свою керівну роль в управлінні релігійними справами Вольностей, незважаючи на спроби російської духовної і світської влади змінити такий стан справ. Тому на іконі і відсутні традиційні зображення царя і представника вищої духовної влади. З іншого боку, в часи написання ікони існувала реальна загроза Вольностям Запорозьким з боку російського уряду, і тому невипадково з уст П. І. Калнишевського виходить прохання про допомогу.

Щирість у молитвах, пошана до святих ікон поєднувалися у запорозьких козаків з вірою в характерників, чаклунів, знахарів. Досить поширеними серед населення Запорозьких Вольностей були розповіді про запорожців – характерників, чаклунів, які спілкувалися з нечистою силою і тому не відчували болю, не могли бути вбиті ні стрілою, ні кулею, ні шаблею. За повір'ям, характерники ні в огні не горіли, ні в воді не тонули, вміли відчиняти без ключів замки, плавали на човнах по підлозі, як по морю, переправлялись через ріки на циночках, брали голими руками розпечені ядра, мешкали на дні річок, вміли залазити і вилазити із зав'язаних торб, перетворюватись на котів, перетворювати людей на куці, вершників – у птахів, плавати у відрах під водою. На Запоріжжі довгий час ходили розповіді про чаклуна Довгого, який кілька разів вмирав і оживав, бо його «земля не приймала».¹⁰ Оповідей про характерників без ліку зібрано у фольклорних та історичних джерелах і художній літературі (славнозвісний роман О.Ільченка «Козацькому роду нема переводу»). При цьому лише запорожець виступає в ролі характерника, що явно вказує на магічне значення Січі. Це таємна, дбайливо приховувана сфера січової культури, замаскована християнським обрядом. Нічого дивного

⁸ І. І. Лиман. Церква в духовному світі Запорозького козацтва. – Запоріжжя, 1997. – с. 15.

⁹ Плохій с. Покрова Богородиця в Україні. // Пам'ятки України. 1991. – №5. – 37 с.

¹⁰ І. І. Лиман. Церква в духовному світі Запорозького козацтва. – Запоріжжя, 1997. – с.22.

тут немає. Народ, прийнявши хрещення, зберіг у пам'яті прадідівські язичницькі звичаї. В Запорозжжі зберігались особливі, тільки йому властиві, тільки ним знані таїнства, прийнявши які, чоловік потрапляв до товариства.

Імовірно, що загадкова міфологія Запорозжжя зумовлювалась якимось прадавнім воїнським культом. Можливо, що містичне значення Запорозжжя як священної землі виростало з перед християнських уявлень про сакральність саме цієї території, самою природою, пристосованої для дійств магічних, для служіння богам. Ще Боплан, пливучи вниз по Дніпру, бачив на островах рештки язичницьких капищ. Можна припустити, що якийсь культовий центр був і на Хортиці, і що його відродили запорожці, поєднавши з культом християнства.

Запорожець – характерник був невразливий для куль, мав якість переваги в бою. Міцно тримаючи спогад про надприродні властивості характерника, народна пам'ять приховує спосіб їх здобуття в Запорозжжі. А спосіб міг бути єдиним – магічне посвячення у якесь таїнство, прилучення до надприродної сили, котра випадає з християнської культовості. Знаменно, що в Запорозжжі вважалося за гріх обдурити чорта. Якимось чином і сам образ характерника – запорожця пов'язується в народній свідомості з чортом (наприклад, Басаврюк і Рудий Пацюк у Гоголя) Скальковський А. свідчить про те, що запорожці займалися якимось ворожінням на могилах (до речі, могили прикрашалися камінними постатями скіфських ідолів, вусаті обличчя котрих можуть правити за козацькі типажі, а межі своїх володінь козаки позначали саме цими камінними постатями). Запорозжжя було територією, забороненою не лише для жінок, а й для відьом, – тут зосереджувалося магічне чоловіче начало. І цей факт досить промовистий, бо на решті України явно домінувало жіноче ворожіння і чародійство. Навіть Хмельницький мав звичай оточувати себе ворожками й неодмінно радився з ними, перш ніж почати якесь діло. Провісництво у Січі було справою суто чоловічою. Скальковський А. згадує розповіді про дячка – віщуна, без пророцтва якого козацтво не виступало в похід. Очевидно, інститут провісництва був добре розвинутий у Січі, хоч і тримався в таємниці, оскільки суперечив християнським догматам. Все це дає певні підстави, щоб припустити пряму спадкоємність між Січчю і древнім язичницьким культом, що складав таємне, магічне осердя січового братства й також регламентував його життєдіяльність.

Ще одна промовиста подробиця запорозького життєустрою: січовий священик підкорявся гетьману чи кошовому (як і західноєвропейських орденів магістру – гросмейстеру). влада якого, отже, поширювалась і на сферу духовно-релігійну. А що в Запорозжжі особливою пошаною користувалися діди – старійшини, носії та зберігачі січових традицій, то можна здогадуватись, що саме вони, а не військова адміністрація, виконували функції, котрі збігаються з функціями жерців у дохристиянських громадах. Певно ж, діди формували й систему запорозьких цінностей, що про неї знаємо дуже мало – вона ж, поза будь – яким сумнівом, була добре прилаштованою до дійсності, стрункою і дійовою світоглядною системою, тією таємною доктриною, котра відкривала сакральні істини буття, не знаючи яких людина гинула в марній боротьбі з минулим і суєтним.¹¹

Найвищою ідеєю українського язичництва є філософія вічного життя, обожнювання природного начала Всесвіту, радість існування на землі.

¹¹ Запорожці. Київ – «Мистецтво», 1993. – с. 26.

Вважалося, що в потойбічний світ людина відходить такою, якою була за життя: або вільною і багатою, або нікчемним рабом, яким і перебуває вічно. Тому кожний член первісного суспільства намагався за життя досягти найвищих почесей, шани, багатства, відзначитися на полі бою чи в повсякденній праці. Звідси – одвічне прагнення військової верстви, в тому числі українського козацтва, до свободи. Звідси і традиційне несприйняття зверхності над собою і повага до іншої особистості, живучість ідей «краще смерть, ніж рабство», якою вже тисячу років живиться український патріотизм.

Ці вищеперераховані особливості ставлення козаків-запорожців та їх нащадків – чорноморців - до релігії (унікальність як чисельної поліетнічної та багатоконфесійної соціальної верстви; прагнення зберегти свою автономію у вирішенні релігійних питань; всі козаки мають прийняти православну віру; щедрість жертвування на храми Божі; процедура виконання багатьох християнських обрядів дещо відрізняється від тієї, що поширена в православ'ї; особистий характер у відносинах між людиною-козаком та Богом, при якому зовнішня обрядовість та чітке дотримання церковних канонів не обов'язкове – часто-густо обряд проводить отаман; культ зброї – до речі, в 1999 році освячення Староцаричанської церкви Білгород-Дністровського району козаки проводили із зброєю; дотримуючись православних обрядів, сучасне козацтво, коли збирається для прийняття їжі, спочатку молиться, а потім вже починає їсти – в молитвах, які козаки читають перед вживанням їжі, вони благословляють горілку, рибу, щербу, тетерю, галушки; козаки з повагою ставляться до ікон, але не доходять до «ідолопоклонства»; щирість у молитвах, пошана до святих ікон поєднуються у козаків з вірою в характерників, чаклунів, знахарів; священник підкоряється отаману – співробітництво православних священників – отця Павла (Стара Царичанка), отця Миколая (Адамівка); несприйняття зверхності над собою і повага до іншої особистості) притаманні й сучасному козацтву півдня Одещини...

Декілька слів про отця Миколая Григорашенко, ієрея Української православної церкви Київського патріархату. Народився у 1975 році. Закінчив 4 курси Одеського інституту сухопутних військ, Одеську духовну семінарію, вчиться в Київській духовній академії.

Один із засновників Іверського монастирю (Одеса), має церковні нагороди.

У серпні 2002 року підготував пакет документів для реєстрації Свято-Казанської церковної громади села Адамівка та згодився бути її духовним пастирем. Приміщенням церкви тимчасово слугував пришкільний інтернат; священник жив при церкві. Проводилися богослужіння, просвітницька робота – отець Миколай проводив заняття з учителями, школярами, жителями села. Готувалися документи для збудування церкви...

Діакон Миколай Григорашенко рукоположений у сан священника був у п'ятницю 7 лютого 1997 року в Свято-Григоро-Богословському храмі міста Одеси мітрополітом Одеським та Ізмаїльським Агафангелом (Українська православна церква Московського патріархату).

Служив настоятелем в храмах Свято-Успенському міста Анан'їва (1997), Свято-Іоанно-Богословському села Жеребково (1997 – там створив парафію), Свято-Роздвства-Богородичного села Байтали (1997), Свято-Казанського села Тимково (1998 – там створив парафію), Святих Мучениць Віри, Надії, Любові та матері їх Софії села Кірове (2000), Св. Димитрія Солунського села Новоградівка (2000), Свято-Михайлівського села Леніно (2001), Святого

рівноапостольного князя Володимира міста Білгорода-Дністровського (2002). Був призначений Благочинним Білгород-Дністровського округу Одеської області Української православної церкви Київського патріархату з правом відкриття парафій та нагляду за ними (2002). У 2003 році переїхав до Одеси. В теперішній час – Благочинний Савранського округу Одеської області.

До Адамівської шкільної газети «Річ про Адамівську Січ» отець Миколай у жовтні 2002 року писав: «Першочерговим завданням держави, школи і батьків являється виховання морально і фізично здорового покоління, тому що від цього залежить майбутнє нашої нації. Яке насіння в дітях буде посіяне зараз, такі виростуть і плоди, як написано в Біблії: «Бо що тільки людина посіє, те саме й пожне!» (Гал. 6:7).

Протягом багатовікової історії людства були відпрацьовані певні норми поведінки людини у суспільстві, які закладені Богом-Творцем у її совісті...

... Дітей треба вчити добру, стримувати в них вияв жорстокості і агресії, прищеплювати любов до праці, шанувати батьків, бути милосердними і співчутливими, вихованими, дружелюбними і не егоїстичними, допомагати один одному і бути завжди вдячними, бо вдячність – це плід високої культури. На жаль, багато дітей не навчені навіть елементарним нормам поведінки у суспільстві.

Життя за заповідями любові Ісуса Христа приносить людині внутрішній мир і душевний спокій, відводить почуття страху і неспокою, які стають причиною багатьох хвороб, що підтверджують і лікарі-психіатри.

Навколишнє середовище формує характер дитини, і її треба навчити розпізнавати добро і зло, протистояти злу, дотримуючись біблійних настанов, щоб уникнути морального падіння. Біблія вчить: «... утікаючи від пожадливого світового тління, докладіть до цього всю пильність і покажіть у вашій вірі чесноту, а в чесноті – пізнання, а в пізнанні – стриманість, а в стриманні – терпеливість, а в терпеливості – благочестя, а в благочесті – братерство, а в братерстві – любов» (2 Петр. 1:4-7)...

... Якщо ми бажаємо бачити нашу країну процвітаючою в усіх сферах життя, то молоде покоління треба виховувати в дусі християнської моралі...»

Від редактора

В останній час частина козаків знову почала піднімати питання про підтримку козацтвом лише Православної церкви Київського патріархату (до речі, храму Православної церкви Київського патріархату на території району немає – його лише збираються будувати). Можливо, не треба ставити питання так гостро (більшість козаків Білгород-Дністровщини за традицією підтримує Православну церкву Московського патріархату й в найближчий час не збирається змінювати конфесійну орієнтацію) – бо питання конфесійної приналежності в умовах сучасної широкої політизації суспільства негайно спровокує різке негативне ставлення до козацтва Білгород-Дністровщини зокрема й до ідеї козацтва взагалі. Шкоди від цього буде набагато більше, ніж користі. Нашому козацтву бракує ще й розколу з конфесійного признаку! Залишимо питання - хто православніший - з'ясовувати спеціалістам – священикам...

68
СТАРОКОЗАЦЬКИЙ ХОР

**Народна хорова капела – пошуково-дослідницький
фольклористичний гурт «Алкалія» Будинку культури
с. Старокозаче**

13 січня 2006 року народна хорова капела – пошуково-дослідницький фольклористичний гурт «Алкалія» Будинку культури с. Старокозаче відзначила 40-річчя від дня заснування колективу.

Хор було започатковано в середині 60-х років минулого сторіччя.

За 40 років існування хор зазнав чимало злетів і падінь.

У числі засновників і керівників хору були Андрій Грінченко (1965-1968), Валерій Кобзаренко (1969-1972), Віктор Вареник (1973-1974), Ганна Баранова (1975), Ігор Резніченко (1976-1988), саме під час його керівництва колективу хору було присвоєно почесне звання народний (16.04.1982), Владислав Заїка (1988).

У січні 1988 року до керівництва хором знову повернувся Віктор Вареник, який разом з концертмейстером-хранителем фонду Іваном Котельником останні 16 років незмінно утримує колектив на відповідному званню народний творчому рівні.

Переважна більшість учасників хору – співробітники Старокозацької районної лікарні.

Влітку 2005 року колектив прийняв участь у I Всеукраїнському фестивалі художніх колективів медпрацівників (м. Київ) та був нагороджений грамотою Міністерства охорони здоров'я України.

Хор є бажаним учасником культурно-мистецьких та громадсько-політичних акцій, які проводяться в селі Старокозаче, в Білгород-Дністровському районі тощо.

У різноманітному репертуарі колективу духовна, класична, народна музика.

Хор співпрацює із козацькими організаціями; дитяча група хору – учасник Великих Рад Українського козацтва 1997, 1998 років в Києві.

РІЧ ПРО БУДЖАЦЬКУ СІЧ

Інформаційно-аналітичний орган козаків Буджаку	№ 34 ВЕРЕСЕНЬ 2006	Душу – Богу! Життя – Батьківщині! Серце – людям! Честь – нікому!
---	--------------------------	---

Прочитай та передай товаришу!

1-Й РАЙОННИЙ ЗБІР КОЗАЦЬКОЇ МОЛОДІ

9 вересня 2006 року на березі Дністровського лиману відбувся 1-й районний збір козацької молоді.

7 серпня 2006 року наказний отаман Білгород-Дністровського козацького Кошу Гавриленко В.О. звернувся до начальника відділу освіти Чапкіної Р.М. з пропозицією провести збір дітей-козачат п'яти шкіл (Адамівської, Долинівської, Турлацької, Випаснянської №1 та Вигінської). Представництво з кожної школи по 10-15 дітей. План проведення збору додавався.

План-сценарій проведення 1-го районного збору козацької молоді.

- 8.00-9.00 Прибуття команд. Визначення місця шихування, місця дислокації.
- 9.00-9.30 Шихування. Підйом прапора. Гімн України. Оголошення мети, плану зборів, вимог до дисципліни, заходи безпеки. Знайомство учасників.
- 9.30-10.00 Правила розбивки табору, Екологічні, санітарні та туристичні норми. Облаштування.
- 10.00-10.30 Сніданок.
- 10.30-11.00 Розповідь про Запорізьку Січ. Козацька вдача, козацькі походи, козацька воляниця. Конкурс з історії українського козацтва. Показові виступи молодих козаків. Самозахист без зброї. Історичне фехтування.
- 11.00-13.00 Змагання між командами: канат, стрільба, граната. Показові козацькі виміни стрільби з пневматичної зброї. Навчання основам стрільби та заходам безпеки.
- 13.00-13.30 Похолодична підготовка: колективний тренінг «Підтримка товариства».
- 13.30-14.00 Обід. Прослуховування козацьких пісень.
- 14.00-15.00 Обговорення результатів збору. Пропозиції, зауваження. Перспектива Козацька педагогічна рада
- 15.00-16.00 Підведення підсумків збору. Нагородження переможців. Спуск прапора. Відправка додому.

Звіт про збір читайте в газеті «Ажмерманские вести» від 14-21 вересня 2006 року (додається).

За наслідками проведення збору начальник відділу освіти видала наказ №391 від 18.09.2006 року «Про впровадження козацького виховання в ЗНЗ району».

З метою відродження і поширення народних традицій, виховання серед дітей та юнацтва національної гідності, готовності до захисту рідного краю, забезпечення всебічного розвитку їхнього духовного світогляду, любові до української культури, мови та батьківської землі НАКАЗУЮ.

1. Керівникам ЗНЗ практично впроваджувати козацьке виховання в життя ЗНЗ:
1.1. Організувати зустрічі з представниками громадської організації «Білгород-Дністровський козацький Кіш».

1.2. Через систему козацького виховання допущати до європейських демократичних основ суспільного життя, виборності лідерів, які відповідають вимогам часу і громади, здорового способу життя.

1.3. Проводити роботу по створенню на базі ЗНЗ шкільних організацій козацького спрямування.

1.4. Класним керівникам включати у виховні плани ряд заходів щодо заохочення та зацікавлення учнів козацькою ідеєю, а саме: виховні години, бесіди, перегляди історичних фільмів, обговорення історичної літератури.

2. Організувати щорічні збори-змагання між ЗНЗ району з максимальною можливістю інформативним та оздоровчим насиченням.

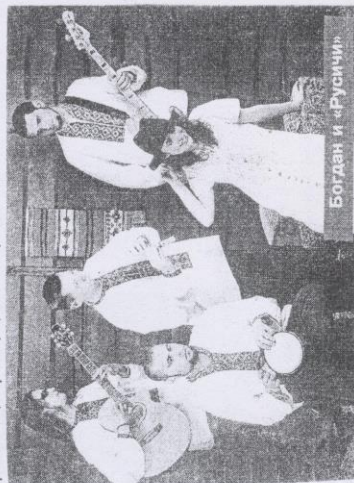
2.1. Проводити анкетування учасників, аналізувати письмові відгуки педагогів, скласти таблицю результатів конкурсів та змагань.

3. Оголосити подяку керівникам ЗНЗ: Адамівська ЗОШ - Вронська В.М., Вигінська ЗОШ - Вдовиченко О.М., Долинівська ЗОШ - Тома Т.І., Випаснянська ЗОШ - Тодорова Т.П. за прийняття активної участі в проведенні одногоденного табірному зборі дітей-козачат.

4. Контроль за виконанням наказу покласти на методиста відділу освіти Герасименко Н.О.

КОЗАЦЬКІ ХУДОЖНІ КОЛЕКТИВИ: «РУСИЧІ»

«Русичи» - це древні українці, наші предки - заявляють учасники гурту сучасної музики «Русичи». Керівник - Богдан Нікіруй. Слово «русичи» неможливо від'єднати від сучасної української нації, від козацтва. Музика гурту не підпадає в повній мірі не під одну з класифікацій року. Можливо, це фолк-рок. А в цілому - це академічний, вокал солісти Люди Мазур, напівазабуті українські народні пісні, перекладені не тільки для скрипки й сопілки керівника, а й для електроніки Іларіона Лебедева, бас-гітари Дими Рачкова та барабана Толіка Красовського. «Русичи» найбільш оригінальний шлях відродження старовинної української пісні та музики - й донесли її до нового покоління. Практично нічого не змінюючи, музиканти доповнюють музикальний репертуар етнічних мотивів. Гурт відомий не тільки на Україні; його музику чули Великобританія, Франція, Польща.

Редактор: Тимофєєв В.Я. м. Білгород-Дністровський Одеської області.
Тел.: р. (804849) 2-24-78, моб. 8-097-466-7174. E-mail: timofeev_valeriy@ambler.ru

КАЗАЧИЙ АККЕРМАН

В 1828 году в связи с новой русско-турецкой войной царское правительство восстановило в Южной Бессарабии казачье войско, которое получило название Дунайского. В его состав зачислились усть-дунайские, задунайские и черноморские казаки из бессарабской области. Казаки, которые жили в Аккермане, тоже обратились с просьбой зачислить их в войско. Для этого им были предоставлены открытые письма для записи в войско.

УЧИЛИЩЕ

В 1861 году в Аккермане было открыто трехклассное военное училище Новороссийского казачьего войска. Программа обучения была составлена приказным атаманом генерал-майором И. Е. Гагардом. В соответствии с ней здесь преподавались Закон Божий, арифметика, геометрия, география, короткая и общая русская история, черчение и рисование. В свободное время ученики занимались гимнастикой, верховой ездой, плаванием и стрельбой в цель.

КАЗАЧИЙ «СЛЕТ»

Учились, соревновались, старались...

В минувшую субботу неподалеку от источника святого Иоанна Сочавского прошло большое и интересное мероприятие – Первый районный сбор казачьей молодежи. В нем приняли участие учащиеся четырех общеобразовательных школ – Выгонской, Адамовской, Долиновской и Турлацкой.

Инициатором и организатором Сбора выступил Белгород-Днестровский городской кош Буджакского казачьего войска. Доставку детей помог обеспечить районный отдел образования при личном содействии заместителя главы райгосадминистрации Валентины Орловой и начальника отдела Раисы Чапкиной.

... Все было сделано по правилам казачьей науки, а разбивка лагеря, размещение в нем сами по себе превратились в интересное соревнование: кто из ребят вместе с товарищами первым сумеет правильно обустроить территорию. Временной точкой начала Сбора можно назвать закладку и разведение костра – казак без него никак нельзя. Затем ребята построились в большую каре, и перед строем был торжественно поднят государственный флаг Украины. К стегу привалили караульного с саблей – молодежь казачий лагерь начал свою недолгую, но весьма насыщенную и динамичную жизнь...

КТО ЛУЧШИЙ?

После этого с приветственным словом к собравшимся обратился атаман Буджакского казачьего войска Михаил Склиренко, который вкратце напомнил молодежи о славных традициях казачества, призвав их к возрождению в себе духа славных запорожцев. Затем наказной атаман Валерий Гавриленко подробно рассказал юным казакам и казачкам (девчата, между прочим; было больше) о программе предстоящих состязаний. Своеобразной разминкой перед ними стал конкурс на лучшую строевую речевку.

Командные соревнования включали в себя метание гранаты, стрельбу из пневматического оружия, перетягивание каната и пе-

ремежались с показательными выступлениями. Так, есаул Анатолий Майстро вместе со своим сыном Евгением продемонстрировали участникам Сбора эффективные приемы рукопашного боя, ведь казак не умеющий защитить себя, своих близких, свою страну – не казак. Не может он им считаться и в том случае, когда слабо знает о славных традициях предков. Поэтому среди команд был проведен конкурс на лучшее знание истории казачества. В нем не было равных ребятам из Турлацкой школы. Победители получили призы – аудиозаписи современных украинских исполнителей. Вообще, почетные грамоты и памятные подарки вручались в шести номинациях.

... Даже дождь не помешал проведению праздника казачьей молодежи. Участники Сбора благополучно переждали непогоду во вместительном ангаре расположенного неподалеку автотранспортного предприятия. Спасибо его хозяевам, что не отказали в крове, иначе казачатам пришлось бы промокнуть до нитки, поскольку на просьбу казачьей старшины предоставить ей на день Сбора несколько армейских палаток руководство местного военного гарнизона ответило отказом.

После дождя, когда тучи, наконец, рассеялись и показались солнышко, все приободрились, да и время обеда пришло. Казачий кулеш с салом, сваренный на костре юными поварами, завывало пахнущий дымком, всем пришлось по вкусу – дома, на электрической плите, такое блюдо не приготовить.

После обеда в казачий лагерь пришли представители клуба исторического фехтования «Белый град». Облачившись в доспехи, копировавшие облачение дружинников времен Киевской Руси, они показали ребятам, как сражались ратники той эпохи. Это выступление произвело на казачат очень яркое и сильное впечатление. Кроме того, после показательных поединков они и сами смогли надеть колчуги и взять в руки клинки, устроив несколько шуточных мини-дуэлей.

Конечно, в конкурсах и состязаниях кто-то побеждал, кто-то уступал. Но организаторы Сбора сумели реализовать свою главную цель – наглядно показать казачьей молодежи, как важно ощущать дух братства и единства. Говоря о задачах, которые ставили перед собой инициаторы этого мероприятия, генерал-хорунжий Михаил Склиренко подчеркнул: «Молодежь – наше будущее, наша надежда. Ради нее

мы живем и стараемся. Но преемственности поколений и традиций не будет без соответствующего воспитания. Причем не «бумажного», а практического. Дух патриотизма, любовь к Родине не могут появиться из ниоткуда, из вакуума. Молодежи нужно усвоить все самое лучшее из истории казачества и, в таком случае, юноши и девушки обязательно станут порядочными людьми, умелыми тружениками и храбрыми защитниками Отчизны».

ПРОБЛЕМЫ И ПЛАНЫ

Подводя итоги Сбора, представители старшины не скрывали трудностей, которые испытывает казачье движение нашего края. Одна из них разрозненность существующих казачьих организаций – только в городе и районе их пять. Другая – чрезмерное стремление некоторых казачьих организаций к участию в политике, что приводит не к единению вокруг общих целей и задач, а к возникновению претензий и упреков в несоответствии некоему стереотипу идеологической «правильности». Забывается один из базовых принципов казачества: «Суди по делам». Кроме того, это движение – не клуб «по интересам» – не мелкая общественная организация. Казачество – военное сословие, что многое определяет в его деятельности и XXI веке.

Многое в этом плане могло бы упорядочить принятие соответствующего Закона о казачестве, но пока государство никак не помогает его (казачества) возрождению – ни юридически, ни физически. Казачество не отделено от общества, это не каста каких-то избранных – поэтому проблемы современной Украины являются сложными, знаковыми моментами и для казачества. Оно всегда защищало православленную веру, но нынешнее ее состояние в стране порождает много вопросов. Так, неоднозначную оценку получили планы одной из казачьих организаций добиться постройки в Белгороде-Днестровском

храма Украинской православной церкви Киевского патриархата.

И все же, пока это дела «взрослого» казачества. Мы же вернемся «молодому», т.е. к прошедшему Сбору. По мнению наказного атамана Валерия Гавриленко, мероприятие стало реальным вкладом в возрождение духа казачества среди молодежи нашего края. «Они (учащиеся общеобразовательных школ района – авт.) были собраны здесь из разных сел для того, чтобы познакомиться друг с другом, убедиться в том, что они не одиноки, что казачество живо и им, молодым, его развивать его дальше» – сказал атаман. Он также озвучил ближайшие планы: обратиться к местным властям с просьбой на главный казачий праздник – отмечаемый 14 октября день Покрова – провести в Белгороде-Днестровском общий смотр казачьих войск. «Тогда будет ясно, кто из местных казачьих организаций чего стоит на деле» – подчеркнул наказной атаман.

При подведении итогов I районного сбора казачьей молодежи прозвучали слова благодарности в адрес людей, без которых было бы невозможно провести его на достойном уровне. Среди казаков это – В. Тимофеев, генерал-хорунжий Буджакского казачьего войска, М. Склиренко, атаман Белгород-Днестровского казачьего коша Буджакского казачьего войска, генерал-хорунжий, В. Гавриленко, наказной атаман городского коша, А. Мыца, И. Оленев, А. Майстро – есаулы, и многие другие (писарь, обозный и люди прочих казачьих чинов). Но постарались не только сами казаки. Так, генеральный директор ОАО «Исток» А. Чередиченко помог обеспечить казачий молодежный слет консервами (пшено для кулеша закупили сами казаки), частный предприниматель И. Звиченко выручила с созданием призового «фонда». Не остались равнодушными и ряд других организаций и предприятий.

Лучшей же оценкой стараниям организаторов можно назвать вопрос одного из молодых казачков, заданный им после торжественного завершения сборов: «А когда будет новый сбор?».

Присутствовал, угощался кулешом, удивлялся и еспереживал - В. ЗЕЛЕНый

РІЧ ПРО БУДЖАЦЬКУ СІЧ

Інформаційно-аналітичний орган
козаків Буджаку

№ 35
ЖОВТЕНЬ
2006

Душу – Богу!
Життя – Батьківщині!
Серце – людям!
Честь – нікому!

Прочитай та передай товаришу!

Україна

Одеська область

Білгород-Дністровська районна державна адміністрація

РОЗПОРЯДЖЕННЯ

Про нагородження активістів Білгород-Дністровської районної громадської організації Українське козацтво

За вагомий внесок у розбудову козацького руху в Білгород-Дністровському районі та з нагоди Дня Українського козацтва:

1. Нагородити грамотами Білгород-Дністровської районної державної адміністрації таких активістів районної громадської організації Українське козацтво:

Тимофєєва Валерія Яковича - генерал-хорунжого УК, заступника Польового Гетьмана УК з питань виховної роботи серед молоді.

Маринеску Миколу Костянтиновича - полковника УК, голову Ради старійшин Дністровської Січі ЧКВ УК.

Єремєєва Віктора Ілліча - полковника УК, заступника отамана Дністровської Січі ЧКВ УК.

Черв'яка Олександра Олександровича - полковника УК, начальника штабу Дністровської Січі ЧКВ УК.

Кульчицького Анатолія Олексійовича - осавула УК, отамана Адамівського куреня Дністровської Січі ЧКВ УК.

Ніколайчука Юрія Олексійовича - курінного УК, заступника отамана Адамівського куреня Дністровської Січі ЧКВ УК.

Редька Анатолія Ісидоровича - курінного УК, голову Ради старійшин Благодатненського стану Дністровської Січі ЧКВ УК.

Макаренка Федора Васильовича - сотника УК, отамана Благодатненського стану Дністровської Січі ЧКВ УК.

2. Контроль за виконанням розпорядження покласти на заступника голови районної державної адміністрації Ігумнова П.М.

Голова районної
державної адміністрації

В.М.Зінченко

АДАМІВСЬКА СІЧ: ДИТЯЧИЙ САДОК - КОЗАЦЬКІ РОЗВАГИ.

красочное действо наблюдал генерал-хорунжий украинского казачества, заместитель полевого гетьмана В.Я. Тимофеев, житель села Адамовка. Он поведал присутствующим о том, как развивается казацкое движение в нашем крае. Подвижности, энергичности, яркому самовыражению маленьких обитателей детского сада, их артистичности можно было позавидовать. В работе методического объединения приняли участие главный специалист районного отдела образования по вопросам дошкольного воспитания Л.В. Федорова и методист Т.Л. Мизюк.
М. БУРЛАЙ, сельский голова

АДАМОВКА

Недавно детский сад «Галинка» принимал гостей. Около 20 воспитателей дошкольных учреждений сел района были приглашены на выездное заседание методического объединения, проводимое районным отделом народного образования в Адамовском детском саду. «Козацькому роду нема переводу» – так называлась физкультурно-познавательная игра, подготовленная коллективом «Галинки». Особая благодарность воспитателям С.С. Даниленко и Н.И. Березнюк, родителям воспитанников, которые вечерами шили футболочки, чешки, шаровары для маленьких казачат. Экспресс-информацию о новой форме воспитания в местном детском саду, отражающей казацкое направление, предоставила заведующая детским садом Алла Ивановна Ивасенко. Воспитатели в украинских костюмах, зал, украшенный в украинско-казацком стиле, игры, конкурсы, спортивные развлечения на мотивы украинской народной сказки «Котигорошко» - это

ДОЛІНІВСЬКА СІЧ : ЗАПИС НА РАДІО.

У Тернополі проведена 23 Велика Рада українського козацтва.

Головним питаннями, які там розглядались, були: переобрання генеральної старшини. Реформування структури і заміна назв підрозділів українського козацтва на єдине українське козацтво. Відтепер структура по вертикалі буде така: Гетьман України, Верховний отаман українського козацтва, обласні отамани УК.

Реорганізація проведена з метою відокремлення від УК чужорідних, а іноді навіть ворожих для держави козацьких утворень.

Вдруге Верховним отаманом обрано І.С. Вардинця. За його кандидатуру було проголосовано одностайно. На посаду генерального судді теж одностайно обрали генерал-хорунжого В.В. Борківського.

Нашу делегацію повезли в замок Вишневецьких. Ним у свій час володів відомий козацький гетьман Байда (Дмитро) Вишневецький, якого замутили у Стамбулі турки. Нас тепло привітали перший заступник голови Тернопільської облдержадміністрації, мер м. Тернопіль, голова райдержадміністрації Збарзьського району, селищний голова.

Після урочистого привітання відбувся імпровізований концерт силами козацьких ансамблів. Усі номери йшли на «ура». Особливо колоритним, в файно оздоблених народних костюмах був кримсько-татарський танцювальний ансамбль. Після концерту біля учасників цього ансамблю вишикувалась черга місцевих мешканців, бажаних зробити фото на пам'ять.

Тут треба зробити маленький відступ від теми з ухилом в

історію. Так склалося історично, що доля українського і кримсько-татарського народів мають багато спільного. Коли українські козаки не могли самотужки подолати польських магнатів, на допомогу викликали кримчаків. Репресії проти обох народів розпочала Катерина II. За допомогою О. Суворова було проведено у життя план виселення українців з України, кримських татар з Криму, а на облаштовані цими народами міста і села переселяли росіян. Для здійснення цього плану О. Суворов у 1777 році з півдня України виселив 32 тисячі душ чоловічої статі. А у 1944 році Сталін усіх кримських татар переселив до Сибіру й у Казахстан.

Після концерту, у церкві, що при замку Вишневецьких, проводився обряд прийому у козаки й лелі нових козаків і коза-

вав іменну шаблю Гетьману УК В.А. Ющенко. А верховний отаман УК І.С. Вардинець подарував Президенту України ікону Божої Матері. Козацький хор з Київщини проспівав на честь Президента його улюблену пісню «Молитву Петра Калнишевського». Президент подякував козакам за теплу зустріч і відбув до облдержадміністрації.

Після концерту козаки відвідали Кременецький державний технікум лісового господарства. На другий день, вишикувавшись в колону по чотири, під звуки оркестру обласного радіо та телебачення, під ритми бою козацьких буздуганів і тулумбасів козацьке військо пройшло через усе місто Тернопіль до Співочого поля, де цілий день йшов фестиваль козацької пісні «Байда-2006», який проводиться вже п'ять років.

В останній день Великої Ради козацька старшина знайомилась з містом Тернопіль, а на вечір відбувала до своїх регіонів.

14 жовтня в Білгороді-Дністровському в день свята Покрова Божої Матері і українського козацтва представники міських і районних ко-

зацьких організацій поклали квіти до монумента Т. Шевченка в Білгороді-Дністровському.

І. ОЛЕНЬ,
осавул українського козацтва

На знімку: білгород-дністровські козаки в Тернополі на V фестивалі козацької пісні з гуцульським козацьким ансамблем із Чернівців.

чок.

Потім усю козацьку старшину повезли до аеропорту Тернопіль. Там нас вишикували у коробочку для почесного караулу на честь зустрічі літака з Президентом України Ющенко В.А.

Президент поздоровив козаків з днем Українського Козацтва. Генерал-осавул Луганського обласного козацтва подару-

Поїздка до Тернополя

КОЗАЦЬКІ НОВИНИ

Розповідає осавул Українського Козацтва І. Оленев:

- 29 вересня в місті Тернопіль проведено Велику Раду Українського Козацтва. Делегатами від областей було 256 душ. Головним питаннями, які розглядалися, стали переобрання генеральної старшини та реформування структури і відповідно до реструктуризації - заміна назв підрозділів Українського Козацтва на єдине Українське козацтво.

Відтепер структура по

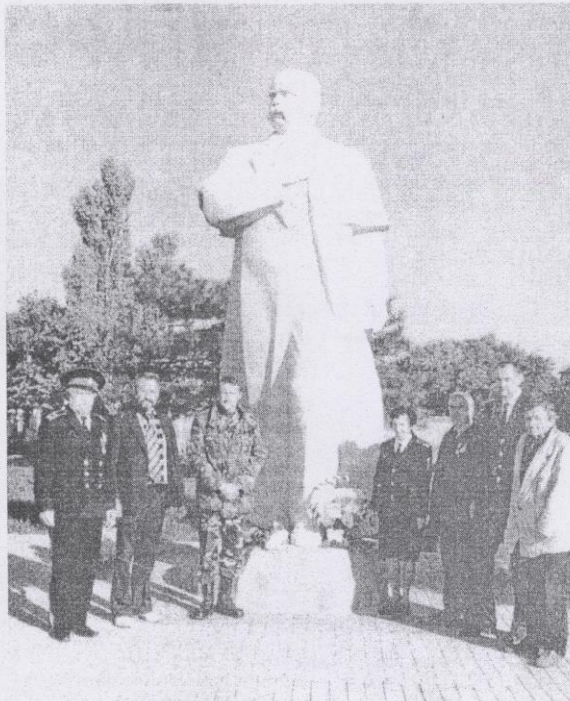
вертикалі буде така:

- а) Гетьман України;
- б) Верховний отаман Українського Козацтва - підпорядковується Гетьману;
- в) Обласні отамани УК - підпорядковуються Верховному отаману;
- г) в свою чергу обласним отаманам підпорядковуються районні, міські і сільські з'єднання Українського Козацтва.

Реорганізація проведена з метою відокремлення від Українського Козацтва чужорідних, а іноді навіть ворожих до держави козацьких утворень.

Забігаючи наперед, повідомляю Білгород-Дністровське козацтво і читачів газети, що вдруге Верховним отаманом переобрано Ігоря Степановича Вардинця. Ця людина показала себе настільки відданим справі Українського Козацтва, що вперше за 23 ради, що проводилися раніше, за його кандидатуру було проголосоване одноставно.

На посаду генерального суду одноставно обрали генерал-хорунжого В. Борківського, що відзначився у Києві як безпорадковий адвокат. На посаду скарбни-

чого одноставно обрали полковника Саволюка, що є головою Подільського району Київської області.

Якщо дотримуватися хронографії, то спочатку нашу делегацію повезли в замок Вишневець, яким у свій час володів відомий козак Байда (Дмитро) Вишневецький, якого замучили у Стамбулі турки. На території цього замку нас тепло привітали перший заступник голови Тернопільської облдержадміністрації, мер міста Тернопіль, голова райадміністрації Збарського району, голова селищної ради Вишнівця. Після урочистого привітання і поздоровлень Українського Козацтва керівниками усіх рівнів від 15 областей України був даний імпровізований концерт, в якому взяли участь козацькі ансамблі. Усі номери йшли на „ура“, а особливо колоритними й добре оздобленими народними костюмами відзначився татарський танцювальний ансамбль. Костюми татарських козаків були настільки гарними, що після маленького концерту біля учасників татарського танцювального ансамблю вишикувалася

черга місцевих мешканців, бажуючих зробити фото на пам'ять.

До речі, тут треба зробити маленький відступ від теми, з ухилом в історію. Так склалося історично, що доля Українського і Татарського народів мають багато спільного. Коли українські козаки не могли самотужки подолати польських магнатів, на допомогу викликали кримчаків. Репресії проти обох народів розпочала Великодержавна Російська покритка Катерина II. За допомогою Суворова вона провела у життя план виселення українців з України, кримських татар з Криму, а на обласшовані цими народами міста і села пересилала москвитів із Московії.

Для здійснення цього плану Суворов за лічені дні виселив у 1777 році з півдня України 32-тисячі душ чоловічої статі, у 1928 році зі сходу України Сталін виселив біля трьох мільйонів так званих „куркулів-українців“, у 1932 році „переселив“ за допомогою голодомору на той світ до 10 мільйонів українців. А у 1944 році поголовно переселив усіх кримських татар до Сибіру й у Казахстан.

Але ближче до теми. Після концерту, у церкві, що при замку Вишневецьких, проводився обряд прийому у козаки й лелі нових козаків і козачок. Потім усю козацьку старшину повезли до аеропорту Тернопіль. Там нас вишикували у „коробочку“ для почесного караулу на честь зустрічі літака з Президентом України Віктором Ющенко.

Президент поздоровив козаків з наступаючим днем Українського Козацтва. Генерал-осавул Луганського обласного козацтва подарував іменну шаблю Гетьману Українського Козацтва Віктору Ющенко. А верховний отаман Ігор Вардинець подарував Президенту ікону Божої Матері. Козацький хор з Київщини проспівав на честь Президента його улюблену пісню - „Молитву Петра Калнишевського“. Президент подякував козакам за теплу зустріч і відбув до облдержадміністрації.

Після цього козаків вивезли до Кременецького державного технікуму

лісового господарства, де й провелося у актовій залі вищезгадана церемонія Великої Ради. На другий день, 30 вересня козаки, вишикувавшись в колону по чотири, під звуки оркестру обласного радіо та телебачення, під ритми бою козацьких буздуганів і тулумбасів пройшли через усе місто Тернопіль до Світового поля, де цілий день йшов фестиваль козацької пісні „Байда-2006“, який проводиться вже п'ять років.

1 жовтня козацька старшина знайомилася з містом Тернополем, а на вечір потягом відбувала до своїх регіонів.

Користуючись нагодою, поздоровляю усіх Українських Козаків з державним святом, днем Українського Козацтва й духовним святом Покрова Божої Матері. Слава Богу! Слава Україні! Слава Українському Козацтву!

14 жовтня з нагоди дня Українського Козацтва й свята Покрова Божої Матері у місті Білгороді-Дністровському відбулося покладання квітів до монумента Кобзарю. В церемонії взяли участь представники міських і районних козацьких організацій.

Редактор: Тимофєєв В.Я. м. Білгород-Дністровський Одеської області.
Тел.: р. (804849) 2-24-78, моб. 8-097-466-7174. E-mail: timofeev_valeriy@rambler.ru

РІЧ ПРО БУДЖАЦЬКУ СІЧ

Інформаційно-аналітичний орган
козаків Буджаку

№ 36
ЛИСТОПАД
2006

Душу – Богу!
Життя – Батьківщині!
Серце – людям!
Честь – нікому!

Прочитай та передай товаришу!

ВЕЛИКА РАДА

УКРАЇНСЬКОГО КОЗАЦТВА

В столиці України м. Києві відбулася ХХІІІ Велика Рада Українського козацтва. Делегацію Дністровської Січі (об'єднання козаків південних районів Одещини) очолював генерал-хорунжий УК В.Я. Тимофєєв.

На Раді делегати обговорили та подали на розгляд Президента України проекти Положення про Департамент з питань Українського козацтва (зі структурами на місцях) та Національної програми розвитку Українського козацтва на 2007-2010 роки.

Основні завдання Департаменту:

- утвердження розвитку та оборони національної ідеї;
- національно-патріотичне виховання молоді через козацько-військовий вишкіл в загальноосвітніх школах та навчальних закладах;
- створення на базі товариства сприяння обороні України «Центру Українського козацтва»;
- створення козацько-військових ліцеїв, інститутів Українського козацтва;

- залучення козацьких товариств (згідно чинного законодавства України) до охорони важливих державних об'єктів,

громадського порядку, державного кордону, ліквідації наслідків стихійного лиха та інших надзвичайних ситуацій, профілактики правопорушень тощо.

Національна програма розвитку Українського козацтва передбачає більше 100 пунктів заходів та роботу за 10 основними напрямками (територіальна оборона, національно-патріотичне виховання, розвиток військово-прикладних видів спорту та ін.).

Президент-Гетьман України В. Ющенко визначив «дорожню карту» подальшого розвитку Українського козацтва та доручив Голові Секретаріату Президента України В. Балозі підготувати проект рішення Президента України щодо поданих пропозицій.

В. ТИМОФЄЄВ,
генерал-хорунжий
Українського козацтва

14 ЖОВТНЯ - ДЕНЬ УКРАЇНСЬКОГО КОЗАЦТВА

Шановні козаки!

Щиро вітаємо з цим дійсно всенародним святом нащадків славного козацького роду.

Ця традиція належно підкреслює велике історичне значення козацтва в боротьбі за утвердження української державності та суттєвий внесок у сучасний процес державотворення.

Національно-культурне відродження сьогодні великою мірою живиться традиціями славної козацької доби. Саме представникам козацьких

громадських об'єднань належить важлива роль в утвердженні національної свідомості та патріотичних почуттів населення міста та району.

Віriamo, що козацтво і надалі залишатиметься в авангарді конструктивних сил, сприятиме зміцненню громадянського миру і злагоди в нашому краї.

Тож зичимо всім козакам та їх родинам щастя, здоров'я, наснаги у відродженні кращих національних традицій, плідної праці на благо народу, задля слави України.

Міський
голова
М.М. ДАЦЕНКО

Голова
районної ради
М.С. АДІРОВ

Голова
райдержадміністрації
В.М. ЗІНЧЕНКО

СВОБОДА ПО КОЗАЦЬКІ

Виступ заступника Польового Гетьмана Українського козацтва з питань виховної роботи серед молоді, генерал-хорунжого УК Тимофєєва В.Я. по місцевому радіо (21.11.2006 року – День Свободи)

Майже 400 років тому козаки так виклали королівським послам свою роль і призначення: «Подібно до наших предків, хочемо й ми користуватися вольностями життя, маєтностями і свободами, що належать рицарським людям...

Дбаємо про те, щоб так само, як ми отримали від своїх предків ті права і вольності, щоб і наші наступники прийняли їх цілими і непорушними, з примноженням слави. І щоб вони один після одного передавали їх у прийдешні часи».

Виконувати козацьку справу неможливо без козацької волі, свободи.

В історії козацтва є приклади абсолютної волі козацької маси – Чорна рада; й абсолютної волі однієї людини – влада гетьмана або кошового отамана під час військового походу. Але в ідеалі козаки розуміли волю, як панування демократії, а козацька демократія, воля, свобода – це суворе виконання козацьких завітів – козацького звичаєвого кодексу.

1. Починай справу з молитвою Божою та іменем Божим. Не злися, коли щось не вийшло. Мабуть до діла готовий не був. Споможеш, як будеш готовим до найтяжчого. Проси у Бога і дасть тобі силу, коли справа угодна для Бога. Нема на світі такого, щоб не корилося праведним людям.

2. Євангелію віруй, а не попам. Між Богом та козаком посередник оди – Христос, а заступниця нашому роду – Богородиці Покрова.

3. Не обіцяй і не клянися. Бо людина – то тріска в потоці життя. Не все залежить від наших бажань. Краще вір справі, аніж словам.

4. Перед Богом всі люди рівні. Не гноби ні татарина, ані ляха. І сам також не гниє. Корися в поході старшині та козацькій громаді, бо ця покора для тебе ярмо, а скупині – то є заручина волі.

5. У козака сила лише в своїй землі. В чужому краї є сила лише проти полону.

6. Лишнього не хапай. Не всяке добро на добре. Всього на світі з'їсти не вдасться, - то ж бо тримайся посту. В походах посту немає.

7. Коли просять, - помагай, - і коли не просять, а треба. Не відказуй навіть ворогам.

8. Родину свою шануй, бо то твоя втіха та рай на землі. Нема на світі притулку, окрім сім'ї.

9. Козак має зброю пильнувати, як око своє. І ще більше. Здоровіє другим коротити можеш тільки тоді, коли честі твоєї рятунку нема. Коли ж честь свою ставиш вище громади, - складай свою зброю.

10. Як не можеш козакові відрядити зі справи з своєю долею, тоді козака наймитом не займай. Бо справа не піде на лад і совість свою загубиш.

11. Умій слухати. Слухай все до кінця. Отамана не перебивай. Гаси дратування та злість. Мовчання від розуму. Втрачай слова, як найдорожчий скарб.

12. Заповіт із чужого досвіду.

13. Заповіт із набитих гуль.

14. Пам'ятай: один вірний шлях на землі - терпіння. Найвеличніші перемоги на світі - це перемоги над власним «Я».

Виконання цих завітів - ото й є козацька справжня воля, свобода!

РАЙОННИЙ МОЛОДІЖНИЙ ФОРУМ 17.11.2006
«Молодь у суспільно-політичних та економічних перетвореннях»

ПРОБЛЕМИ У ВИХОВАННІ СІЛЬСЬКОЇ МОЛОДІ ТА ФОРМУВАННЯ ПОЗИТИВНИХ МОРАЛЬНО-ПСИХОЛОГІЧНИХ УСТАНОВОК В СУЧАСНИХ УМОВАХ.

Виступ начальника відділу організаційної та кадрової роботи РДА Тимофєєва В.Я.

Шановна громадо!

Форуми такого масштабу - значна подія в громадському житті нашого району - ручаї практичного досвіду молоді району в царині громадської, політичної, економічної діяльності повинні злитися в повнозвучну узагальнюючу ріку-Славу, активізуючи розвиток та реалізацію потенціалу молодих людей.

Готуючись до виступу, гортав я сумні сторінки статистики: стан молоді в сільських районах кризовий, враховуючи рівень безробіття; відбувається відтік молодих кадрів; знижується вплив школи, сім'ї і держави на розвиток духовності і культури та ін.

Позашкільне життя для більшості дітей та підлітків проходить біля телевізора, просто на вулиці, в кращому випадку біля комп'ютерних ігор, в гіршому - за проведенням часу в барах, дискотеках, під впливом низькопробної «попси» або жорстокого бойовика - тому мрії про героїв та подвиги, бажання пригод пов'язані з викривленим світосприйняттям, здебільшого насильницького плану.

Таким чином, не відбувається практичного прищеплення здорового способу життя та розуміння цінностей демократії, гуманізму, справжньої лицарської поведінки. В першу чергу це стосується сприйняття і поваги до культури, традицій та історії українського народу і козацтва зокрема.

В той же час сім'я, держава та суспільство вимагають від молодого покоління знань, вмінь, психологічної готовності, фізичної підготовки, які пов'язані з певним рівнем здоров'я, технологічної культури та дисципліни у виробничих процесах, адаптації до сучасного динамічного життя, протистояння негативному впливу пропаганди аморальності, шкідливих звичок, наркоманії, жорстокості та цинізму.

Проблеми виховання прийдешніх поколінь хвилювали людство завжди. «Тяжкі часи настали в країні. Молодь розбещена, глузує із старших, не поважає сивину, досвід, намагається зробити все сама.» Цитаті - 3,5 тис. років; писано в Стародавньому Єгипті.

Про ці проблеми говорять й сьогодні як молоді, так і старі, як в сім'ях, так і в школах, як ті, хто веде на Захід, так і ті, у кого ідеал радянське минуле. Всі згодні із проблемами у вихованні молоді та із недосконалістю шкільних та державних програм. Багато є критики та невдоволення, та мало є реальних справ, таких, які глибоко проорюють та надовго закріплюють позитивні звички, прищеплюють на все життя високі цінності, переконання та практичні вміння. Особливо вміння протистояти злу та людським порокам, вміння бути чесним, сильним і водночас сучасним...

Але не все так погано. Є приклади конструктивного підходу до виховання дітей та молоді: робота громадської організації «Перлина» в Миколаївці, молодіжного навчально-виховного, спортивно-оздоровчого клубу «Патріот» (керівник - Гавриленко Валерій Олексійович), дитячої організації в Випаснянській школі №2 (директор Резниченко Анатолій Іванович), шкіль козацько-лицарського виховання в Долинівці (директор Тома Тетяна Іванівна), Турлаках (директор Тодорова Тетяна Петрівна), Вигоні (директор Вдовиченко Олена Михайлівна), Адамівці (директор Вронська Валентина Миколаївна). До речі, модель учнівського самоврядування Адамівської школи було признано однією з краших на Україні.

Колективи вищезазначених організацій в своїй діяльності домагаються виконання таких завдань:

- фізичне, моральне та психологічне навчання, оздоровлення та розвиток підлітків та молоді;
- максимальне розкриття можливостей для самореалізації та підвищення самооцінки сільської молоді, закріплення почуття впевненості в собі, віри в свою державу, у верховенство права, у власні сили;
- прищеплення підліткам та молоді здорового способу життя, чемності та вихованості, відвернення їх від негативного впливу вулично-кабачної субкультури та негативних молодіжних установок.

Досвід вчить, що в сучасних умовах найбільшого впливу на молодь мають форми колективного виховання - клуби, громадські організації, політичні партії. Тому такі форми роботи необхідно впроваджувати в роботу усіх сільських громад.

До речі, в бібліотеках району та міста ви можете ознайомитись з досвідом роботи вищезгаданих шкіл в царині козацько-лицарського виховання. Запитуйте книги В.Тимофєєва: «Адамівська Січ - школа козацько-лицарського виховання», «Козацька педагогіка - сучасна освіта», «Річ про Адамівську Січ», «Річ про Буджацьку Січ», «Козацько-лицарське виховання», «Школа козацько-лицарського виховання», «Козацтво Південноукраїнського Задністров'я»; С.Тимофєєвої: «Сучасне українське козацтво на півдні Одещини», «Сучасне козацтво Білгород-Дністровщини».

Проблеми виховання дітей та молоді мені знайомі не з книг; тридцятирічний педагогічний досвід (двадцятирічний директорський) дають підставу робити деякі висновки щодо покращання сучасного стану виховання й для цього я пропоную:

1. Включити в плани роботи районної ради та районної державної адміністрації розробку концепції розвитку та життєдіяльності системи виховання, передбачивши в ній реалізацію стратегічних напрямів, а саме:

А. Утвердження в свідомості громадськості району розуміння абсолютної пріоритетності сфери виховання і забезпечення її фактично;

- Б. Модернізація виховної діяльності, що на практиці означає:
- суттєве коригування спрямованості виховного процесу - вчити самостійності;
 - включення учасників виховного процесу в складнішу і масштабнішу систему взаємовідносин - соціалізацію особистості шляхом суттєвого розширення аспектів громадського самоврядування - активізація роботи рад навчальних закладів, піклувальних рад, педагогічних рад, учнівського самоврядування, батьківських комітетів, громадських організацій;
 - переведення методичної бази виховного процесу на сучасний рівень.
2. Вимагати безумовного виконання районних цільових програм (у тому числі в частині фінансування) «Розвиток позашкільних навчальних закладів», «Розвиток краєзнавства», «Комп'ютерно-інформаційне забезпечення розвитку системи освіти», «Вчитель».
3. Розробити та представити на розгляд районної ради цільові програми (перелік - під умовною назвою), залучивши до їх розробки інтелектуальний потенціал райдержадміністрації, депутатського корпусу, громадських організацій та політичних партій:
- Вражаючі цифри, розробка загальної стратегії розвитку виховання в районі;
 - Доступ, ширші можливості і великі проблеми, розширення доступу до якісної освіти й виховання для всієї молоді і дотримання принципу справедливості;
 - Підвищення якості освіти й виховання в районі, новаторство і творчість;
 - Гендерна рівність, рішучі дії для компенсації гендерного дисбалансу;
 - Життєві навички, стратегія щодо життєвих навичок;
 - Соціальне входження, зосередження уваги на найпоширеніших ризиках виховання;
 - Умови, сприятливі для виховання, значення вихователів та інструкторів;
 - Передбачення майбутнього, використання наявних знань і сприяння науковим дослідженням;
 - Розподіл коштів, поліпшення їх використання в царині виховання;
 - Альянси і партнерства, сприяння їм на всіх рівнях;
 - Мир, стабільний розвиток і соціальна справедливість, освіта й виховання для стабільного розвитку, миру і соціальної справедливості.

Щиро дякую громаді за увагу!

Редактор: Тимофєєв В.Я. м. Білгород-Дністровський Одеської області.
Тел.: р. (804849) 2-24-78, моб. 8-097-466-7174. E-mail: timofeev_valeriy@rambler.ru

РІЧ ПРО БУДЖАЦЬКУ СІЧ

Інформаційно-аналітичний орган козаків Буджаку	№ 37 ГРУДЕНЬ 2006	Душу – Богу! Життя – Батьківщині! Серце – людям! Честь – нікому!
---	-------------------------	---

Прочитай та передай товаришу!

КОНЦЕПЦІЯ ДЕРЖАВНОЇ ПРОГРАМИ РОЗВИТКУ УКРАЇНСЬКОГО КОЗАЦТВА НА 2006-2010 РОКИ.

Розроблено Науково-дослідним інститутом Козацтва Інституту історії України НАН України

за участю громадських організацій Українського козацтва на замовлення Ради Українського козацтва при Президентові України 5 серпня 2005 року.

1. Загальні положення.

Ця Концепція спрямована на розробку та впровадження окремої Державної програми для здійснення перетворень у взаємовідносинах між Українським козацтвом та державою. Програма повинна створити умови для забезпечення Збройних Сил України та інших військових формувань підтримкою у разі виникнення такої потреби, а також для відродження та розвитку історичних, військово-патріотичних, оборонно-спортивних, господарських і національно-культурних традицій Українського козацтва.

Українське козацтво як історична й етнокультурна спільнота українського народу є уособленням національного характеру, сили і мужності, традиційного виразу способу життя, діяльності та поведінки українського народу, символом невмирущості нашої нації, її демократичного та вільного існування у колі європейських держав. Українське козацтво стало фундатором Першого (1648-1764 рр.) і Другого (1918 р.) Українських Гетьманатів та з прийняттям Президентом України у 2005 році Гетьманської Булави започаткувало правовий процес відновлення Третього Українського Гетьманату – традиційно відповідної національному духові історичної форми життєдіяльності української нації для забезпечення об'єднання вільних та рівних між собою громадян.

Дуже важливим, з огляду на складні трансформаційні проблеми державотворення, залишаються роль і місце козацтва у сучасному українському суспільстві. Громадський рух за відновлення козацтва розпочався наприкінці 80-х рр. ХХ ст. Зацікавлення своїм минулим та генетична пам'ять поряд з активізацією політичного життя покликали до виникнення протягом 1989-1990 рр. багатьох регіональних (сільських, міських, районних, обласних) громадських організацій козацького спрямування. 14 жовтня 1991 р. на Всеукраїнській установчій раді було проголошено про утворення єдиної загальноукраїнської громадської організації «Українське козацтво», яка об'єднала усі козацькі структури, що діяли тоді в Україні.

Проблеми становлення Українського козацтва були пов'язані з розмитістю дійсних пріоритетів козацького відродження, руйнацією родових козацьких зв'язків та втратою традиційного середовища. Незважаючи на це, протягом 1990-2004 рр. українські козаки зробили великий вклад у справу реального втілення національної ідеї в українському суспільстві та його консолідації. Враховуючи історичне значення і заслуги Українського козацтва у створенні української державності та суттєвий внесок у сучасний процес державотворення Президентом України було видано ряд указів, що безпосередньо стосуються козацького руху, схвалена Національна програма відродження та розвитку Українського козацтва на 2002-2005 рр.

На сьогодні зареєстровано 18 Міжнародних і Всеукраїнських громадських організацій Українського козацтва та близько 300 обласних (міжобласних), районних (міжрайонних), міських і сільських козацьких організацій. Зважаючи на оборонно-спортивний характер діяльності цих козацьких організацій така велика їхня кількість викликає певне занепокоєння, адже у разі виникнення військової загрози чи інших надзвичайних ситуацій неможливо передбачити як буде себе поводити особовий склад тієї чи іншої громадської організації козацького спрямування.

Особливістю розвитку Українського козацтва до цього часу була фрагментарність його відносин з державними інституціями центрального та місцевого рівнів. З іншого боку, заходи, що вживалися органами виконавчої влади для виконання указів і доручень Президента України щодо козацтва та відповідної Національної програми, головним чином стосувалися відзначення ювілейних дат в історії України та не торкалися глибинних процесів формування Українського козацтва як оборонно-спортивної та військово-патріотичної організації. Протягом останніх десяти років практично було відсутнє і державне фінансування заходів Українського козацтва.

Втрата єдності Українського козацтва призвела до зниження закладеного у ньому державотворчого потенціалу. Це також призвело до невизначеності та нерозуміння у взаємовідносинах між державними органами влади та козацькими організаціями України. Для запобігання цьому слід визначити чіткий механізм стосунків між Українським козацтвом та державою.

Зважаючи на реформування та скорочення Збройних Сил України та інших військових формувань великої ваги набуває місце та роль структур Українського козацтва в системі оборони України. Масове поповнення лав Українського козацтва скороченими та звільненими в запас військовослужбовцями вимагає значного доповнення нормативно-правової бази існування козацтва в сучасній Україні. До цього часу не вдалося збалансувати структуру Українського козацтва з можливостями держави у задоволенні потреб Збройних Сил України та інших військових формувань у допомозі під час можливих військових конфліктів та надзвичайних ситуацій. Нині необхідно створити такі умови, щоб козаки сприяли несенню військової, прикордонної, внутрішньої, митної чи іншої корисної для держави служби та постійно готувалися до неї через систему козацької підготовки.

Інформаційно-психологічним війнам нового покоління можна протиставити лише ефективну протидію через організацію системи необхідних захисних заходів, до яких має належати й дуже важливе питання щодо оборони за допомогою культивування власної міцної національно-патріотичної ідеї, основу якої складають славні традиції українського козацтва.

Структури Українського козацтва частково підготовлені до надання допомоги державі у розробці та впровадженні системи демократичного цивільного контролю над Збройними Силами України, правоохоронними органами та іншими військовими формуваннями.

До причин гальмування новітнього козацького відродження треба зарахувати: відсутність Закону України «Про Українське козацтво». Найважливішими проблемами Українського козацтва, що потребують невідкладного розв'язання є штучне розростання козацьких структур; вплив на Українське козацтво різноманітних політичних сил та ідеологій; певна залежність від окремих гілок влади та економічних еліт; різна конфесійна орієнтація членів козацьких організацій; особисті амбіції та протистояння окремих козацьких керівників; відсутність конкретної діяльності тощо.

Схвалення Концепції та Державної програми надасть державного статусу Українському козацтву та припинить стихійний козацький рух і множення організацій оборонно-спортивного спрямування. Таким чином, будуть створені умови для утворення національного резерву та участі Українського козацтва в оборонно-мобілізаційній, оборонно-спортивній, військово-територіальній, правоохоронній, національно-культурній, господарській та інших функціях держави.

2. Мета та основні завдання.

Мета Програми є - сприяння Українського козацтва органам державної влади та місцевого самоврядування у розбудові України як суверенної та незалежної, демократичної, правової держави; відродження українських козацьких звичаїв і традицій, національної ідеї; захист політичних, економічних, культурних та історичних здобутків українського народу, участь у забезпеченні його духовного і матеріального добробуту, морального і фізичного здоров'я, відродженні, утвердженні і розвитку української мови і культури; дальший розвиток і утвердження Українського козацтва як історичної спільноти українського народу та громадської сили, здатної зробити певний внесок у консолідацію суспільства; утворення дієвого і добровільного національного резерву для Збройних Сил України.

Для досягнення мети передбачається виконати такі основні завдання:

- допомога органам державної влади та місцевого самоврядування у ствердженні державності України; захист її суверенітету, територіальної цілісності та національної безпеки;
- удосконалення нормативно-правової бази з питань Українського козацтва відповідно до завдань забезпечення обороноздатності і національної безпеки держави, національно-культурного розвитку, а також для створення умов ефективної господарської діяльності;
- розроблення механізму ефективного використання та розвитку потенціалу Українського козацтва в системі державної політики України;
- піклування Українського козацтва про національно-патріотичне виховання молоді та її підготовку до військової служби і готовності до захисту України, відродження традиційних козацьких видів фізичної культури, спорту та українських бойових мистецтв;
- формування в українському суспільстві особливого духовного, психологічного, фізичного й інтелектуального типу козака, який поєднував би у собі високі морально-етичні якості, почуття патріотизму, з фізичною міццю, витривалістю та вишколом;
- використання народних традицій в усіх сферах суспільного життя;
- залучення Українського козацтва до участі в оборонній системі України, охороні громадського порядку і державного кордону;
- сприяння розбудові Збройних Сил України, Прикордонних військ України, інших військових формувань та силових структур, а також системи цивільної та територіальної оборони;
- збереження і пропаганда історичної й культурної спадщини української нації; забезпечення повноцінного функціонування української мови;

- проходження військової служби в військових частинах Збройних Сил України та інших військових формуваннях України;

- відбування військової служби в запасі у професійному резерві;

- відбування добровільної служби у складі козацьких формувань Українського козацтва – мобілізаційних частин національного резерву територіальної оборони;

- створення в установленому порядку громадських формувань Українського козацтва для сприяння в охороні державного кордону, наданні допомоги в ліквідації наслідків стихійного лиха та інших надзвичайних ситуацій, в охороні громадського порядку та профілактиці правопорушень, державній лісовій охороні, рибінспекції, медичному обслуговуванні та реабілітації громадян України.

Відбування добровільної державної служби Українським козацтвом щодо надання допомоги державним органам влади України здійснюється на підставі окремого Положення про Державну службу Українського козацтва, яке затверджується Гетьманом України.

Добровільна державна служба Українського козацтва щодо військово-патріотичного виховання молоді та участі у здійсненні державної молодіжної політики України передбачає:

- активну участь у державних заходах і програмах формування національної свідомості молоді, вивчення історії, традицій, звичаїв та особливостей козацтва як духовної основи українства;

- утворення спільно з відповідними державними органами козацько-військових ліцеїв, на який покладається навчання та підготовка підлітків віком від 7 до 14 років до вступу у вищі учбові військові заклади ЗСУ та надання вихованцям козацько-військових ліцеїв спеціально-середньої військової освіти;

- безпосередню участь у вихованні молоді на ідеях і традиціях козацької педагогіки і духовності, військово-патріотичному вихованні молоді та підготовці її до військової служби;

- організацію та проведення позашкільного навчально-виховного процесу для придбання допризовною молоддю спеціальностей, необхідних у ЗСУ та інших військових формуваннях;

- розроблення методичних матеріалів для проведення національно-патріотичного виховання в дошкільних та шкільних навчально-виховних закладах;

- організацію та надання методичної та іншої допомоги в роботі козацьких молодіжних клубів та військово-патріотичної гри «Сокіл» («Джура»), спрямованих на проведення оборонно-спортивної та виховної роботи серед юнацтва та молоді.

Українське козацтво сприяє утворенню та діяльності музейних закладів, духовно-культурних, науково-дослідних, освітніх, патріотичних центрів, колективів мистецтв з відродження історичної спадщини української нації та українського козацтва. На такі заклади покладаються наступні завдання та обов'язки:

- допомога в утворенні та розвитку мистецьких самодіяльних колективів Українського козацтва та в проведенні фестивалів козацької творчості;

- надання науково-методичної допомоги музеям і заповідникам у вдосконаленні пропаганди історії, культури і традицій українського козацтва;

- організація і проведення наукових, фольклорно-етнографічних конференцій, семінарів, виставок, присвячених вивченню та розвитку духовних традицій українського козацтва;

- здійснення науково-пошукової та громадсько-краєзнавчої роботи для виявлення нових об'єктів історії Українського козацтва;

- дослідження та публікація писемних і матеріальних пам'яток історії та культури Українського козацтва; розроблення пропозицій щодо їх охорони і збереження в музеях та архівосховищах;

- підтримка видань всеукраїнських та регіональних друкованих засобів масової інформації Українського козацтва; висвітлення надбання історії, культури, традицій українського козацтва у центральних та місцевих засобах масової інформації;

- облаштування книжкових та документальних виставок з історії та культури Українського козацтва;

- розроблення методичних матеріалів для проведення національно-патріотичного виховання в дошкільних та шкільних учбових закладах;

- організація та надання методичної та практичної допомоги у проведенні військово-патріотичної гри «Джура»;

- впровадження заходів щодо відродження українських традиційних народних ремесел.

Добровільна державна служба Українського козацтва щодо охорони правопорядку передбачає:

- створення в установленому порядку формувань Українського козацтва для сприяння в охороні громадського порядку та профілактиці правопорушень;

- впровадження програми співпраці між Українським козацтвом та силовими міністерствами і відомствами України у напрямку протидії корупції та забезпеченні чинного законодавства;

- надання допомоги місцевим державним митним органам з проведення планових рейдових перевірок суб'єктів підприємницько-комерційної діяльності;

- надання допомоги місцевим державним органам захисту прав споживача з проведення перевірок торгівельно-комерційних підприємств, закладів громадського харчування;

- об'єднання зусиль органів виконавчої влади і громадськості у використанні виховних і культурних традицій Українського козацтва;
- сприяння підвищення духовності суспільства;
- вивчення, популяризація історії та розвитку Українського козацтва;
- створення додаткових робочих місць за рахунок розширення мережі козацьких селянських (фермерських) господарств, промислів, туристичної діяльності;
- відродження та розвиток козацької господарської діяльності, створення козацьких січей, паланок і поселень, як осередків відродження і розвитку традиційних козацьких форм самоврядування;
- розширення міжнародного співробітництва Українського козацтва з аналогічними громадськими об'єднаннями іноземних держав.

3. Особливості державного регулювання діяльності Українського козацтва.

Основними принципами взаємовідносин держави в особі її органів законодавчої, виконавчої та судової влади і Українського козацтва є співробітництво у сфері розвитку суверенної і незалежної, демократичної, соціальної, правової держави, поєднання громадських і державних інтересів у справі служіння українському народові.

Взаємовідносини між державними органами влади та Українським козацтвом регулюють Конституція України, інші закони, укази, доручення та розпорядження Президента України, постанови Кабінету Міністрів України, інші законодавчі акти. Протягом 2006-2010 років Президент України ініціює прийняття Закону України «Про Українське козацтво» та іншу законодавчу і нормативно-правову підтримку Українського козацтва.

Українське козацтво вносить пропозиції до центральних та місцевих державних інститутів щодо вдосконалення фінансових і господарських механізмів, їхньої законодавчої та нормативної бази з метою надання можливості для найширшого сприяння розвитку Українського козацтва, його матеріально-технічної бази, зміцнення моральних і правових засад.

При розробці оборонних, культурологічних та науково-технічних Державних програм розвитку на період до 2010 року забезпечити участь у них Українського козацтва.

4. Напрями, форми та шляхи трансформації взаємовідносин держави та Українського козацтва.

Для розв'язання існуючих у взаємовідносинах між державою та Українським козацтвом проблем передбачається такі головні напрями громадської допомоги Українським козацтвом державним органам влади України:

- охорона та збереження історико-культурних пам'яток України;
 - проведення військово-патріотичного виховання молоді України;
 - впровадження серед українського суспільства оборонно-спортивної роботи;
 - добровільна служба щодо допомоги в охороні державних кордонів України;
 - добровільна служба щодо допомоги формування системи військово-територіальної оборони України;
 - добровільна служба щодо допомоги в охороні громадського правопорядку;
 - добровільна служба щодо охорони об'єктів сільськогосподарського та виробничого призначення з різними формами власності, державно-адміністративні, учбові, культурно-освітні та інші заклади, установи та підприємства;
 - добровільне посилення державних митниць;
 - добровільна участь у ліквідації наслідків стихійного лиха, аварій та інших надзвичайних ситуацій;
 - добровільна участь у наданні медичної та реабілітаційної допомоги населенню;
 - надання допомоги органам місцевого самоврядування під час надзвичайних ситуацій;
 - захист навколишнього природного середовища та природних скарбів України.
- Передбачається, що окремі структури Українського козацтва трансформуються у Національний резерв територіальної оборони, який буде дієво допомагати Збройним Силам України та іншим військовим формуванням захищати державний суверенітет і територіальну цілісність. Сучасні українські козаки на контрактній основі добровільно служитимуть у спеціальних військових частинах національного резерву, які діятимуть за територіальним принципом. Після служби вони повертаються до свого козацького товариства, а в територіальній військовій частині за ними закріплюється та залишається спорядження і зброя. Тут вони періодично проводитимуть вишколи з перепідготовки й таборування.
- Добровільна державна служба Українського козацтва відбувається на принципах добровільної згоди козаків та самофінансування за рахунок відповідних структур Українського козацтва. Основними правовими критеріями з організації форм добровільної державної служби Українського козацтва є:

- надання допомоги органам місцевого самоврядування в проведенні державних заходів особливого періоду.

Добровільна державна служба Українського козацтва щодо охорони державного кордону передбачає:

- надання допомоги відповідним прикордонним заставам;
- посилення прикордонних застав у разі проведення особливих заходів місцевим національним резервом Українського козацтва, включаючи технічні та матеріальні ресурси;
- надання прикордонним заставам господарської допомоги.

Українське козацтво утворює козацькі охоронні підприємства на основі самофінансування, на які покладаються наступні завдання та обов'язки:

- несення служби з охорони вантажів;
- охорона сільськогосподарської продукції та майна;
- охорона об'єктів виробничого призначення з різними формами власності;
- охорона установ, закладів, підприємств культурно-освітнього спрямування;
- охорона окремих державних, державно-адміністративних установ та закладів;
- проведення робіт з розмінування, знешкодження вибухових речовин та предметів;
- добровільна участь у ліквідації наслідків стихійного лиха, аварій та інших надзвичайних ситуацій;

- захист та оборона природних скарбів України.

Українське козацтво утворює добровільні козацькі невоєнізовані формування сприяння цивільній і територіальній обороні, на які покладатимуться:

- безпосередня участь у цивільній і територіальній обороні України;
- організація життєзабезпечення населення під час надзвичайних ситуацій в мирний та у воєнний час;
- допомога в організації та проведенні рятувальних та інших невідкладних робіт у районах лиха і осередках ураження;
- участь у рятуванні людей, майна та підтриманні громадського порядку під час надзвичайних ситуацій та у воєнний час.

Українське козацтво утворює добровільні козацькі частини національного резерву під час мобілізаційних заходів ЗСУ, на які покладаються:

- участь у мобілізаційних заходах у воєнний час;
- участь в оборонних діях, згідно з планами ЗСУ;
- прикритті мобілізаційного й оперативного розгортання військ, захист визначених районів оборони;
- боротьбі з диверсійно-розвідувальними групами противника; охорона комунікацій, важливих промислових і військових об'єктів, охоронній діяльності;
- розгортання інформаційно-пропагандистської роботи серед населення.

Утворення Українським козацтвом добровільних козацьких частин для допомоги відповідним державним структурам у сфері природоохоронної діяльності, яка передбачає:

- участь у заходах, направлених на захист навколишнього природного середовища та природних скарбів України;
- участь в охороні місць та об'єктів, пов'язаних з історією Українського козацтва;
- сприяння утворення регіональних ландшафтних парків, пов'язаних з історією Українського козацтва;
- створення та підтримка діяльності молодіжних історико-культурних природоохоронних центрів Українського козацтва.

Для самозабезпечення і самофінансування добровільної державної служби Українського козацтва держава надає певні привілеї його господарським структурам. Їм надається державний пріоритет в питаннях надання кредитів та інноваційних вкладень. Плани економічно-фінансового розвитку Українського козацтва підлягають розгляду та надання допомоги у їхній реалізації відповідними центральними та місцевими органами державної влади. Основним завданням господарських структур Українського козацтва є організація та впровадження планів його економічного розвитку, реалізація яких дозволяє здійснювати фінансове забезпечення з підвищення готовності національного резерву Української держави.

Господарські структури Українського козацтва створюють на підставі затверджених планів економічного розвитку згідно чинного законодавства України сільськогосподарські підприємства, козацькі фермерські господарства та товариства, промислово-торгівельні підприємства, будівельні підприємства, комерційно-торгівельні підприємства, охоронні підприємства та детективні агентства, культурно-відпочинкові, культурно-просвітні, історично-музейні та навчальні заклади, спортивно-оздоровчі та медично-реабілітаційні заклади, туристичні організації, єдину Українську козацьку торговельно-обмінну біржу з мережею постійно діючих козацьких ринків-ярмарків, фінансово-кредитну систему, благодійні та інші фонди Українського козацтва.

Козаки та структури Українського козацтва мають право на земельні ділянки у постійному землеволодінні, а також орендувати їх на пільгових умовах згідно чинного законодавства України. Українське козацтво, отримавши земельні наділи для козацьких об'єднань, користується правом на їх колективне користування, в тому числі для забудови житла членам Українського козацтва, передбачене діючим законодавством України для юридичних осіб. Земельні ділянки надаються Українському козацтву із земельного резерву, який формується в місцях проживання членів козацьких об'єднань Українського козацтва, або в місцях, які плануються під окремі заселення козацьких громад і в сукупності являють собою земельний фонд Українського козацтва. Земельний фонд козацьких об'єднань Українського козацтва формується з урахуванням пропозицій земельної комісії, яка діє на підставі затвердженого Великою Радою Українського козацтва Положення про діяльність земельної козацької комісії. Контроль за дотриманням порядку землеволодіння козацькими об'єднаннями Українського козацтва здійснює земельна комісія при Раді Українського козацтва разом з відповідними державними установами.

Земельні відносини щодо користування земельними ділянками, які знаходяться у розпорядженні Українського козацтва, регулюються Конституцією України, Земельним Кодексом та іншими законодавчими та нормативними актами України. Об'єктом землекористування виступають земельні ділянки, які надані державою в користування Українському козацтву та обумовлені чинним законодавством. Ці земельні ділянки мають фіксовані кордони, площі, розташування, правовий статус та інші дані, зареєстровані згідно чинного законодавства України.

Козацьке землекористування може зумовлювати і передачу під охорону та екологічний контроль землі, лісні масиви, водойми, басейни рік Українського козацтва на підставі договорів з органами державної влади в плані виконання обов'язків по несенню охорони та екологічного захисту цих земельних ділянок. Земельні ділянки для розташування козацьких об'єднань, учбових центрів та інших загальновійськових козацьких потреб можуть передаватися Українському козацтву із земельного фонду Міністерства Оборони України в постійне (безстрокове) користування з урахуванням розташування структур Українського козацтва та режиму їх використання.

5. Оцінка фінансових ресурсів.

Обсяги державного фінансування Програми передбачаються центральними органами виконавчої влади, відповідальними за її виконання, у межах видатків, що визначаються їм щороку під час складання проекту державного бюджету на відповідний рік.

6. Очікувані результати.

Виконання Програми дасть змогу забезпечити:

- утвердження України як сильної, правової, демократичної держави, в якій створюються якнайкращі умови для матеріального й культурного добробуту кожного громадянина, формування здорового способу життя, розвитку духовності та зміцнення моральних засад суспільства;
- підтримку проведення на державному та регіональному рівні розвитку Українського козацтва;
- збереження та нарощування оборонного потенціалу України;
- утворення господарських об'єднань та інших суб'єктів господарювання Українського козацтва, спроможних ефективно господарювати в умовах ринкової економіки з мінімальним використанням фінансових ресурсів державного бюджету;
- приведення структур Українського козацтва у відповідність із сучасними принципами забезпечення обороноздатності та національної безпеки;
- забезпечення духовного, національного й культурного відродження українського народу;
- створення умов для патріотичного виховання народу, особливо – молоді, спрямування його на духовне, моральне, фізичне становлення та самовдосконалення; патріотичну самовідданість людей у повсякденній праці та готовність до самопожертви у критичні для України моменти;
- припинення дегуманізаційних процесів, виховання духу лицарства, особистої та національної гідності;
- відродження в Україні народних традицій влади, які, увібравши в себе найкращі традиції національного державотворення, сприяли б формуванню громадянського суспільства і об'єднували його на основі національної ідеї;
- подолання національного нігілізму та девальвації загальнолюдських цінностей;
- переорієнтація освітньо-виховних закладів на запити, потреби та інтереси всіх вікових і соціальних груп населення;
- збільшення кількості громадян, які займатимуться різними видами творчої, культурно-освітньої, військово-патріотичної та фізкультурно-масової роботи;
- зниження рівня злочинності й корупції.

За результатами виконання Програми передбачається досягти більшого розвитку Українського козацтва, порівняно з показниками Національної програми відродження та розвитку Українського козацтва на 2002-2005 роки.

7. Контроль за виконанням Програми.

Контроль за виконанням Програми здійснюється Кабінетом Міністрів України.

Координація роботи з виконання Програми покладається на Мінкультуризму (Міноборони). Зміст роботи з розвитку Українського козацтва на 2006-2010 роки повинен конкретизуватися у щорічних планах заходів з виконання Програми, які складаються Мінкультуризму (Міноборони), іншими центральними та місцевими органами влади. Це дасть можливість поетапно врахувати всі законодавчі та нормативно-правові акти, які будуть прийняті у період виконання Програми.

Мінкультуризму (Міноборони) здійснює контроль за виконанням Програми та у межах своїх повноважень координацію дій міністерств, інших органів виконавчої влади – відповідальних за виконання Програми, які забезпечують подання Мінкультуризмом (Міноборони) пропозицій до кожного плану заходів, його погоджений план на розгляд Кабінету Міністрів України, узагальнює інформацію про стан виконання Програми, яку надсилають відповідальні органи виконавчої влади.

Мінкультуризм (Міноборони) та інші органи виконавчої влади – відповідальні за виконання Програми мають право залучати в установленому порядку підприємства, установи та організації незалежно від форм власності до здійснення визначених Програмою заходів.

Рада Міністрів Автономної Республіки Крим, обласні, Київська та Севастопольська міські державні адміністрації щороку до 14 вересня подають Мінкультуризму (Міноборони) матеріали для узагальнення та подання Кабінетові Міністрів України до 14 жовтня звіту про хід виконання Програми та до 1 липня 2010 року звіту про результати її виконання.

Додаток: 100 пунктів, які передбачають практичні заходи щодо виконання Державної програми розвитку Українського козацтва на 2006-2010 роки.

МОЛОДІЖНИЙ НАВЧАЛЬНО-ВИХОВНИЙ СПОРТИВНО-ОЗДОРОВЧИЙ КЛУБ «ПАТРІОТ» Ініціативна група (Гавриленко В.О., Бойчук І.Л., Тимофєєв В.Я.) створює в місті Білгороді-Дністровському та районі клуб «Патріот»

Молодіжний навчально-виховний, спортивно-оздоровчий клуб «Патріот» - це громадська організація молодіжного спрямування, яка організує та здійснює навчально-виховну, спортивно – оздоровчу, військово – патріотичну роботу з учнями загальноосвітніх шкіл, ліцеїв, спеціалізованих навчальних закладів, вищих навчальних закладів I-III рівнів акредитації та іншими категоріями молоді віком з 14 до 21 років, на засадах української козацької педагогіки, лицарської етики, скаутського руху та державних молодіжних програм, а також приймає участь в навчально - тренувальних заходах цивільного захисту населення та підготовки до військової служби.

Військово-патріотичні та спортивно-оздоровчі заходи клубної роботи проводяться з метою збереження духовності української молоді на історичних засадах запорізького козацтва, європейського лицарства, виховання готовності до захисту Батьківщини та з метою забезпечення прав людини, морального і фізичного здоров'я українського народу, охорони природи та збереження генофонду нації. Шляхом співпраці та координації спільних дій і заходів органів місцевого самоврядування, органів виконавчої влади усіх рівнів, місцевих підрозділів силових міністерств та відомств, установ захисту екології, культури, туризму та освіти, місцевих осередків Українського козацтва, клуб «Патріот» організовує роботу серед молоді щодо залучення до членства в клубі.

Географія діяльності поширюється в першу чергу на південно-західні райони Одеської області, основою є місто Білгород-Дністровський, як місто з великим культурно-педагогічним потенціалом, та Білгород-Дністровський район. Подальші плани передбачають розширення сфери діяльності на інші райони, та обов'язкові заходи співпраці з молодіжними організаціями інших областей України.

Клуб «Патріот» створений і діє на засадах добровільності, рівноправності, позапартійності її членів, самоврядування, законності, гласності, спільної реалізації громадянами України своїх прав і свобод.

Клуб «Патріот» є позапартійною, позаконфесійною організацією. В осередках клубу та в клубних заходах заборонена партійна діяльність. Основою моральності та духовно-освітнього навчання є християнська мораль та засади християнської етики. Для виконання своїх завдань клуб «Патріот» співпрацює з усіма легальними партійними та релігійними організаціям.

Мовою спілкування та діловодства в «Патріоті» є державна мова України - українська мова.

Клуб «Патріот» має свою атрибутику і символіку: прапор козацького зразку, клейноди структурних підрозділів, наруканий знак члена клубу, а також однострій, звання, та нагороди, зразки яких затверджуються та реєструються в установленому законом та цим Статутом порядку.

БІЛГОРОД-ДНІСТРОВСЬКИЙ НАРОДНИЙ ХОР «МРІЯ»
Ініціативна група (Болгар Г.І., Зорило І.С., Тимофєєв В.Я.) офіційно засновує в місті
Білгороді-Дністровському та районі хор «Мрія»

Громадське об'єднання «Білгород-Дністровський народний хор «Мрія» є добровільною, самостійною громадською організацією, що об'єднує громадян, чия діяльність спрямована на розвиток та відродження народної творчості, культури, мистецтва, національних традицій та звичаїв. Хор діє на підставі добровільності, рівноправності його членів, самоврядування, законності та гласності на території Білгород-Дністровського району та міста Білгород-Дністровський.

Головною метою діяльності хору є всебічний розвиток та популяризація народної творчості, культури, мистецтва, національних традицій та звичаїв, шляхом консолідації і координації зусиль у справі, широкого та більш ефективного використання наявних можливостей в здійсненні завдань хору.

Для досягнення зазначеної мети хор ставить перед собою такі завдання: залучати до своєї діяльності громадян які прагнуть приймати участь у хорі та своєю діяльністю сприятимуть його сталому розвитку; приймати участь у сприянні органам влади, місцевого самоврядування у розвитку та популяризації народної творчості, культури, мистецтва, національних традицій та звичаїв; сприяння та участь у створенні системи національного, міжнародного та міжнародного культурного обміну; впровадження принципів толерантності, порозуміння та взаємоповаги до культурних та національних традицій народів та національних меншин; надання багатосторонньої професійної та матеріальної підтримки установам та організаціям у взаємному створенні та становленні сталої системи розвинутих колективів творчості та мистецтва; сприяння засобом масової інформації у формуванні позитивного громадського інтересу щодо збереження та розвитку народної творчості, культури, мистецтва, національних традицій та звичаїв; активна безпосередня участь в організації виховання у молоді та підлітків високих морально-етичних якостей, патріотизму, взаємопорозуміння поваги та шанобливого ставлення до народних звичаїв, національних традицій, мистецтва і культури; участь у реалізації заходів із збереження культурної спадщини, шляхом створення музеїв, національних кімнат культури та мистецтва та інше; розвиток гуманітарних зв'язків з культурними та просвітницькими організаціями України та іноземних держав; участь у культурних заходах; створення фондів, господарських підприємств, асоціацій і об'єднань згідно чинного законодавстві сприяння їх різноманітній діяльності;

Редактор: Тимофєєв В.Я. м. Білгород-Дністровський Одеської області.
Тел.: р. (804849) 2-24-78, моб. 8-097-466-7174. E-mail: timofeev_valeriy@rambler.ru

ЗМІСТ

1. Січень 2004. В.Тимофєєв. Річ про Буджацьку Січ. Д.Сіркований. Козацька держава: мрія чи розбудова? Козацькі осередки Задністров'я. Турлацька Січ.
2. Лютий 2994. «Гроно» - прийом у козаки. Б.Сушинський. Козацтво і національна ідея. «Гроно».
3. Березень 2004. Адамівська Січ. В.Тимофєєв. Річ про Адамівську Січ. Адамівська Січ.
4. Квітень 2004. Обласний семінар. В.Тимофєєв. Завдання школи козацько-лицарського виховання (1). Гімназія №9 м. Одеси.
5. Травень 2004. Долинівська Січ - прийом у козачата. В.Тимофєєв. Завдання школи козацько-лицарського виховання (1). Долинівська Січ.
6. Червень 2004. В.Ющенко в Білгороді-Дністровському. Б.Устименко. Діалог під гучні оплески. Козацький духовий оркестр.
7. Липень 2004. Виступає козацький хор. В.Тимофєєв. Цікава історія козацтв Задністров'я (1). Козацький хор.
8. Серпень 2004. Виступає «Веселка». В.Тимофєєв. Цікава історія козацтв Задністров'я (2). «Веселка».
9. Вересень 2004. Байрамчанська Січ - прийом у козачата. Б.Устименко. Мої улюблені слова... Байрамчанська Січ.
10. Жовтень 2004. Тузлівський НВК - прийом у козаки. В.Тимофєєв. Цікава історія козацтв Задністров'я (3). Тузлівський НВК.
11. Листопад 2004. 1-й Білгород-Дністровський Окружний козацький полк ім. П.Орлика. В.Тимофєєв. Цікава історія козацтв Задністров'я (4). Полк.
12. Грудень 2004. Вибори Президента України. В.Тимофєєв. Цікава історія козацтв Задністров'я (5). Результати виборів.
13. Січень 2005. Президент України В.Ющенко - Гетьман України. В.Тимофєєв. Третій Гетьманат. Хроніка Помаранчевої революції (1).
14. Лютий 2005. Новий уряд України. Майдан Незалежності: наші на Майдані. Хроніка Помаранчевої революції (2).
15. Березень 2004. Народний Союз «Наша Україна». Козак. Деякі проблеми відродження Українського козацтва. Окремий курінь ім. С.Білого.
16. Квітень 2004. Козацька педагогічна конференція. Козак ТВЯ. Місце козацтва в державотворенні України. Буджацька Січ. Кіш.
17. Травень 2004. Козацька гра «Патріот». Задунайський В. Родові козаки. Білгород-Дністровська паланка.
18. Червень 2005. 6 червня. Хортиця. Малечко Л. Роздуми над проблемами та завданнями сучасного козацтва. Стислий виклад дипломної роботи Тимофєєвої С.В.
19. Липень 2005. Канал «1+1» в гостях у Долинівської Січі. Склярєнко М.П. Наші завдання. Ю.Руденко. Наші традиції. Жіноча громада Українського козацтва.
20. Серпень 2005. День Незалежності. В.Тимофєєв. Думки вголос. Адамівській курінь.
21. Вересень 2005. «Молода Січ» Задністров'я. Меморандум засновників «Молодої Січі». Засновники «Молодої Січі».
22. Жовтень 2005. Прийом у козачата. Зустрічі з читачами, школярами. В.Тимофєєв, С.Тимофєєва. Сучасне козацтво Задністров'я (1). Козацька педагогіка.

23. Листопад 2005. В.Ющенко. Козаки знову мають стати захисниками... В.Тимофєєв, С.Тимофєєва. Сучасне козацтво Задністров'я (2). Козацькі організації. Положення про Раду Українського козацтва. Склад Ради.
24. Грудень 2005. Україна козацька. В.Тимофєєв, С.Тимофєєва. Сучасне козацтво Задністров'я (3). Художні колективи. Козацькі організації Задністров'я. І.М.Лісіцин. Спомини.
25. Грудень 2005. В.Тимофєєв, С.Тимофєєва. Сучасне козацтво Задністров'я (4). Художні колективи. Запорожці. Білгород-Дністровське міське товариство. Білгород-Дністровське РКТ ЧКЗ. Монашівська сотня запорожців. Задністрове земляцтво.
26. Січень 2006. В.Тимофєєв. Брати, об'єднаймося!?... Всеукраїнські козацькі організації.
27. Лютий 2006. Адамівська Січ. Школа: прийом у козачата. Одеські крайові (обласні) козацькі організації.
28. Березень 2006. Адамівська Січ: запис на радіо. С.Тимофєєва. Сучасний стан Задністрового козацтва.
29. Квітень 2006. Адамівська Січ. Дитячий садок. С.Тимофєєва. Білгород-Дністровські козацькі товариства.
30. Травень 2006. Турлацька Січ: прощання з Букварем. С.Тимофєєва. Діяльність Задністрового козацтва.
31. Червень 2006. Турлацька Січ: запис на радіо. С.Тимофєєва. Відродження Українського козацтва.
32. Липень 2006. С.Тимофєєва. Історія Буджацького (Задністрового) козацтва.
33. Серпень 2006. С.Тимофєєва. Козацтво й християнство. Старокозацький хор «Алкалія».
34. Вересень 2006. 1-й районний збір козацької молоді. «Русичи».
35. Жовтень 2006. Долинівська Січ: запис на радіо. Нагороди - козакам. Велика рада Українського козацтва (Тернопіль). Адамівська Січ: дитячий садок.
36. Велика Рада Українського козацтва (Київ). Козацький хор «Мрія». Козацький клуб військово-патріотичного виховання «Патріот».
37. Козацькі новини. В.Тимофєєв. Система роботи з козацько-лицарського виховання в районі.

@В.Я.Тимофєєв. «Річ про Буджацьку Січ».
Літопис козацтв Південноукраїнського Задністров'я.
Свідоцтво про державну реєстрацію
№2552000000002957 від 23.02.2006 р.
Замовлення №33/7-12 від 29.12.2006.
м. Білгород-Дністровський.